

LA POLÍTICA: A UN PAS D'ACONSEGUIR LA PARITAT

Clàudia Rodrigo López i Laia Torres Viza
Tutor: Carlos Guillén
2n de Batxillerat
Escola Pia Santa Anna Mataró
Treball de Recerca 2018-2019

ÍNDIX

RESUM.....	3
JUSTIFICACIÓ DEL TREBALL	4
INTRODUCCIÓ:	5
OBJECTIUS	6
HIPÒTESIS.....	7
PART TEÒRICA.....	8
RECERCA HISTÒRICA	8
PRIMERES DONES A LA POLÍTICA	10
POLÍTIQUES RELLEVANTS DE L'ERA MODERNA ESPANYOLA.....	16
LLEI DE PARITAT	24
METODOLOGIA.....	26
ANÀLISI DE L'EVOLUCIÓ I DE LA PARTICIPACIÓ DE LA DONA AL PARLAMENT EN LES ÚLTIMES 6 LEGISLATURES	27
RECOMPTE DEL NOMBRE DE REGIDORS I REGIDORES DEL MARESME	32
ANÀLISI DELS REGIDORS I REGIDORES DE CADA PARTIT POLÍTIC DELS NOSTRES MUNICIPIIS	34
ANÀLISI DE LES LLISTES ELECTORALS DE LES ELECCIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA DEL 27 DE SETEMBRE DE 2015 I DEL 21 DE DESEMBRE DE 2017	37
PART PRÀCTICA.....	46
BIOGRAFIA ENTREVISTATS	46
RESUM DE LES ENTREVISTES	53
CONCLUSIONS DEL TREBALL	64
VALORACIÓ PERSONAL DEL TREBALL	67
AGRAÏMENTS.....	68
POSSIBLES LÍNIES D'INVESTIGACIÓ	69
DIARI DE TREBALL.....	70
BIBLIOGRAFIA	72
ANNEX	75
RECOMPTE DE REGIDORS I REGIDORES, ALCALDES I ALCALDESSES DEL MARESME.....	76
ENTREVISTES:	77

RESUM

Aquest treball l'hem realitzat amb l'objectiu de conèixer si actualment hi ha discriminació de gènere en la política i si és així quines en són les causes i els factors que fan es doni aquest fet. Per poder arribar a unes conclusions hem realitzat una llarga recerca històrica de la dona i la seva evolució dins la política i quines han estat les polítiques més rellevants al llarg de tota la història. També hem analitzat la composició del Parlament de Catalunya en diferents legislatures i la composició dels Ajuntaments dels diferents municipis del Maresme. Per conèixer de primera mà experiències i fets relacionats amb la discriminació de la dona dins d'aquest àmbit, hem entrevistat a una sèrie de polítiques catalanes i amb les vivències del que elles ens han explicat, hem pogut extreure una sèrie de conclusions i elaborar un petit documental.

RESUMEN

Este trabajo lo hemos realizado con el objetivo de conocer si actualmente hay discriminación de género en la política y si es así cuáles son las causas y los factores que hacen que se dé este hecho. Para poder llegar a unas conclusiones hemos realizado una larga investigación histórica de la mujer y su evolución dentro de la política y cuáles han sido las políticas más relevantes a lo largo de toda la historia. También hemos analizado la composición del Parlamento de Cataluña en diferentes legislaturas y la composición de los Ayuntamientos de los diferentes municipios del Maresme. Para conocer de primera mano experiencias y hechos relacionados con la discriminación de la mujer dentro de este ámbito, hemos entrevistado a una serie de políticas catalanas y con las vivencias de lo que nos han explicado, hemos podido extraer una serie de conclusiones y elaborar un pequeño documental.

ABSTRACT

We have done this work with the aim of knowing if there is currently gender discrimination in politics and if so, what are the causes and factors that make this happen. In order to reach conclusions, we have carried out a long historical search of women and their evolution in politics, what were the most relevant women politics throughout the whole history. We have also analyzed the composition of The Catalan Parliament through different legislatures and the composition of the Maresme municipalities City Councils. To know first hand experiences and facts related to the discrimination of women in this field, we have interviewed some Catalan women politics and according the experiences they explained to us, we have been able to reach several conclusions and we had the opportunity to summarized in a small documentary.

JUSTIFICACIÓ DEL TREBALL

Des d'un principi vam decidir que realitzaríem aquest projecte juntes, ja que les dues volíem tractar un tema social. El fet de ser dues noies ens va impulsar a tractar un tema que estigués relacionat amb el paper de la dona. No teníem clar cap a quin àmbit enfocar-ho i després de rumiar molt ens vam decantar per l'àmbit empresarial, ja que a les dues ens interessa el món de l'empresa i a més sabem que no a totes les empreses les directives cobren el mateix salari que els directius en el mateix càrrec. Volíem fer una investigació de la diferència de sous en alts càrrecs directius de diferents empreses, és a dir tractar el famós "glassceiling" també anomenat sostre de vidre. Just abans de començar el projecte, vam pensar que potser se'ns faria molt difícil aconseguir dades. Així que vam pensar altres àmbits de la societat on la dona estigués discriminada o ho hagués estat durant molt de temps. Un de molt interessant que finalment vam descartar perquè ens vam decantar pel que és actualment el nostre treball, és el paper de la dona en el cinema. Després de rebre tantes notícies de casos d'abús sexual per part de directors de cinema durant els últims anys vam trobar que seria interessant investigar tot aquest món i conèixer quin és el rol de la dona dins d'aquest. Però finalment entre totes les propostes del brainstorming que vam fer, la que més ens va cridar l'atenció va ser el paper de la dona en el món de la política. A les dues ens interessa la política, estem al corrent de què passa avui en dia i creiem que la política és simplement el mirall de la societat, perquè el món funcioni s'ha de fer bona política. Així que si la política representa la societat, la política ha de ser igualitària. Hi ha d'haver el mateix nombre d'homes que de dones governant perquè defensin els interessos i drets de cada sexe i com a ciutadans. En aquell moment ens vam preguntar si realment la política era igualitària, si no era així quins eren els factors que ho provocava, perquè no hi ha hagut mai una presidenta de la Generalitat de Catalunya.... Totes aquestes inquietuds ens van impulsar a dur una recerca i realitzar el que és actualment el nostre projecte.

També va tenir pes a l'hora de decantar-nos pel tema del treball el fet que ens va semblar interessant tractar l'àmbit polític perquè ens aportaria molt més coneixement del que tenim tant com a ideologies polítiques, com a composició dels governs i funcions que realitza cada càrrec polític. Ja que a les pròximes eleccions podrem participar, ens va semblar interessant informar-nos de com funciona tot aquest món.

Per tots aquests motius ens vam decantar per realitzar el nostre projecte sobre la discriminació de la dona en el món polític.

INTRODUCCIÓ:

En el moment en què vam tenir clar que volíem enfocar el nostre treball de recerca en el paper de la dona dins d'un àmbit determinat de la societat vam decidir centrar-lo en quin és el rol de la dona a la política. Vam decidir que tractaríem el paper de la dona en el món de la política, ja que mentre realitzaven el brainstorming i ens decantàvem per l'àmbit polític se'ns van començar a ocórrer un munt de preguntes les quals no coneixíem la resposta i teníem inquietuds de saber-ne la resposta. Posteriorment, totes aquestes preguntes que ens vam fer des d'un primer moment ens acabarien servint per a elaborar el que són les nostres hipòtesis. A través d'aquest treball volem conèixer si hi ha discriminació vers la dona dins l'àmbit polític i si és així, quines són les causes i els factors que ho comporten. També volem esbrinar si aquest fet evoluciona de manera positiva i cada cop la política és més paritària. Sabem que la dona no ha tingut fàcil l'accés dins de la política i que ha hagut de recórrer un llarg camí per arribar fins on es troba avui en dia. Tot i això, s'ha de destacar que tenim dones representants d'alts càrrecs com és el cas d'Angela Merkel, cancellera d'Alemanya, Anne Hidalgo, alcaldessa de París, Nicola Sturgeon, primera ministra d'Escòcia o bé el cas d'Ada Colau, alcaldessa de la ciutat de Barcelona, en claus importants a escala mundial. A banda d'això, no podem amagar que un munt de dones que dediquen part del seu temps a la política encara avui pateixen comentaris sexistes i masclistes. Per a poder validar les hipòtesis que ens vam plantejar inicialment hem hagut de fer una recerca històrica de quin ha estat el paper de la dona dins la política durant el llarg de la nostra història. També hem buscat informació de polítiques rellevants de l'era moderna. A més, hem analitzat diferents legislatures del Parlament de Catalunya per coneixen la composició i si hi ha hagut un increment en quant el nombre de dones diputades. Hem analitzat les llistes electorals d'anys anteriors per esbrinar si els partits fan trampes a l'hora d'elaborar-les. Finalment hem entrevistat a polítics, majoritàriament dones per conèixer els seus punts de vista i contrastar-los entre les diferents ideologies polítiques. Cal remarcar que per a realitzar aquest treball ens hem volgut centrar en Catalunya, i per fer anàlisis hem agafat una petita mostra com és la comarca del Maresme, ja que som conscients que és un tema molt extens i difícil de tractar.

No obstant això, encara que ens hàgim centrat en el rol de la dona en la política i vetllem perquè la política acabi sent igualitària i justa, també volem que la discriminació de gènere desaparegui en tots els àmbits de la societat.

OBJECTIUS

Els objectius que ens proposem aconseguir realitzant aquest treball són:

- Aprofundir el coneixement en la política. Tenim només la base de coneixement sobre política i ens agradaria aprofundir més, coneixent funcions de cada polític i altres curiositats.
- Aprendre a organitzar i planificar les tasques associades a un projecte de llarga durada. Mai hem realitzat un treball d'una durada tan extensa per això ens proposem com a objectiu aprendre a organitzar-nos i a gestionar-nos bé el temps.
- Interactuar amb persones rellevants de la política catalana. Mai hem tingut l'oportunitat de reunir-nos amb alts càrrecs polítics i realitzant aquest treball creiem que és l'oportunitat perfecte per fer-ho.
- Conèixer el rol de la dona a la política. Sabem que la xifra de dones en la política és inferior a la dels homes, però amb aquest treball volem ampliar coneixement i saber quines són les causes que provoquen aquest fet i quin és el paper de la dona dins l'àmbit polític.
- Esbrinar quin és el partit parlamentari menys paritari. Al final del treball ens agradaria saber segons ideologies, quin és el partit menys paritari.
- Visitar el Parlament de Catalunya i els Ajuntaments d'alguns municipis de la nostra comarca. Ens faria especial il·lusió poder visitar el Parlament de Catalunya ja que mai hi hem estat.

HIPÒTESIS

Les preguntes i inquietuds que se'ns van acudir només començar el treball són les que han donat pas al que són les nostres hipòtesis. Ens plantegem les hipòtesis següents amb l'objectiu de poder-les contestar totes al final del treball:

- Actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?
- La política és una vocació masculinitzada?
- Hi ha paritat en els alts càrrecs polítics?
- Quins són els factors que impedeixen o dificulten que la dona arribi a un alt càrrec polític?
- Ha incrementat el nombre de dones que es dediquen a la política durant els últims anys?

PART TEÒRICA

RECERCA HISTÒRICA

La participació de la dona a la política és relativament recent en la història moderna. El fet més significatiu el trobem dins de l'any 1966 amb l'arribada d'Indira Gandhi a la Direcció de Govern del seu país, l'Índia, i que més tard es convertiria en la principal líder política del Tercer Món. Després d'ella, són comptades les dones que han pogut ocupar els càrrecs més alts del poder polític, com Primeres Ministres o secretaries d'Estat. Entre les més conegudes en l'àmbit internacional podem esmentar a Margaret Thatcher, Ex-Primera Ministra d'Anglaterra; Isabel Perón, Ex-presidenta de l'Argentina; Michele Bachelet, Actual presidenta de Xile; Condoleezza Rice, ex-Secretària d'Estat dels Estats Units; Benazir Bhutto, ex-primera ministra del Pakistà i Violeta Chamorro, Expresidenta de Nicaragua. Quan es parla d'aquest tema generalment es pensa que la participació de la dona en la política és més gran en els països desenvolupats, però no és així, això no depèn de la riquesa o la pobresa. En algunes de les nacions més riques del món com Estats Units, França o el Japó, la representació femenina en els parlaments és de tot just entre un 10 i 12 per cent, mentre que en diversos països d'Àfrica el percentatge és de 25 a 27 per cent. A tot el món, només 11 països han assolit el 30 per cent de participació de les dones en la política: Suècia, Dinamarca, Alemanya, Finlàndia, Noruega, Islàndia, Països Baixos, Sud-àfrica, Costa Rica, Argentina i Moçambic.

No hi ha cap dubte que el dret al vot de la dona va accelerar la seva actuació en l'àmbit polític i en els espais on es prenen les decisions. No obstant això, malgrat els avenços que s'han aconseguit, és enorme la distància que separa les dones dels homes pel que fa a les condicions preferencials que ells tenen per sobresortir en el quefer polític. Els principals obstacles són els següents:

- L'existència d'una cultura política discriminatòria en governs i partits polítics.
- Escassa valoració de les capacitats i aportacions de les dones a l'exercici del poder polític.
- Manca de programes que promoguin la participació de les dones
- La dedicació més gran de les dones a la cura de la seva família.

L'accés a la ciutadania i la desaparició gradual d'una part substancial de les lleis discriminatòries han afavorit el camí de la igualtat i una major presència de la veu de les dones, encara que deficitària, en el món polític. Els drets polítics van ser una conquesta molt important per a les dones.

Fins després de la Primera Guerra Mundial, en la gran majoria de països, inclosos els Estats europeus, les dones casades no podien disposar dels seus béns, no tenien la

custòdia dels fills, no podien signar contractes ni disposar lliurement de les seves persones. Això canviaria des del període d'entreguerres ençà. A Gran Bretanya, la igualtat jurídica va establir-se el 1925, a França el 1938, a Alemanya en els anys cinquanta. A Espanya, contràriament, fins a la fi de la dictadura franquista les dones casades no podien tenir passaport o obtenir el carnet de conduir sense el consentiment del marit.

A partir dels anys seixanta, quan a la majoria dels països occidentals les dones ja havien

aconseguit el dret de vot, les dones van descobrir la distància que superava les lleis dels costums i els moviments feministes van començar a lluitar per la igualtat social. L'accés de les dones als àmbits polítics ha constituït una veritable revolució de gènere.

En el segle XX, les dones van ocupar espais professionals fins aleshores de monopoli masculí, i actualment ningú no s'estranya si es troba davant d'una

metgessa, una jutgessa o una catedràtica, cosa impensable un segle abans.

Ara bé, a Occident, l'educació de les dones va ser un preludi de la seva presència creixent a llocs de treball remunerats i al segle XX també va marcar la seva presència en la política, ja que és significatiu també que el treball femení sempre hagi rebut una retribució inferior a la que han percebut els homes o que la incorporació paritària de les dones a l'exercici actiu de la política encara avui resti inacabada.

PRIMERES DONES A LA POLÍTICA

A finals del segle XIX va començar el moviment sufragista als països anglosaxons.

Es tractava d'un moviment que reclamava el vot per a les dones per així, aconseguir una igualtat social i de drets. Hi havia dos corrents. El més moderat pensava que amb el vot s'acabarien les desigualtats entre homes i dones. El més radical, a més a més de reclamar votar com un dret universal, també demana canvis socials, laborals i de família. Aquest moviment revolucionari va comportar molts anys de lluita, empresonaments i la mort de moltes dones fins que no va aconseguir el seu objectiu. Una figura destacada i coneguda per la seva mort per la lluita va ser Emily Wilding Davison.

Al Regne Unit, on es va originar el moviment sufragista, a partir de l'any 1918 les dones majors de 30 anys van poder votar. Fins l'any 1928 no es va aconseguir el sufragi femení que portaven tants anys reclamant.

Emmeline Pankhurst capdavantera del moviment britànic sufragista

El primer país del món on es va poder exercir el dret de vot va ser a Nova Zelanda l'any 1893 i progressivament es van anar incorporant la majoria d'Estats del món. No va ser fins l'any 1931, quan es va aprovar la Constitució de 1931, les dones no van poder votar a l'estat espanyol, tot i que no va ser fins al 1933 que es va posar en pràctica.

Tot i això, hi ha països al món on encara no s'ha considerat mai el vot femení. Són països com el Líban o Aràbia Saudita.

El vot femení a l'Estat Espanyol va arribar al 1931, en les segones eleccions de la Segona República. Va ser gràcies, en part, a una figura destacada, Clara Campoamor. Tot i això, no hauria estat possible sense un moviment sufragista i feminista darrere.

A l'Estat Espanyol, el moviment sufragista i, conseqüentment, el feminista, va arribar anys més tard que en altres països europeus a causa de la influència social de l'església sobre

els homes però sobretot encara més, les dones. Els primers moviments es van iniciar a principis del segle XX.

L'any 1921 va ser convocada per la Asociación Nacional de Mujeres Españolas (ANME) la primera manifestació femenina on es va reclamar el dret a vot.

Durant la dictadura de Primo de Rivera (de l'any 1923 al 1930), imitant un gest paternalista de Mussolini, es va donar dret a votar a les dones. Això ho confirmava l'Estatut Municipal de l'any 1924. Les condicions de vot eren: que no fossin prostitutes, que no estiguessin casades i que fossin majors de 23 anys. Aquest dret mai es va arribar a exercir ja que durant la dictadura, lògicament, no es van convocar eleccions.

Anys més tard, durant la Segona República Espanyola, a les eleccions del 1931 van ser elegides 3 dones diputades dels 470 diputats. Les dones encara no tenien el dret a votar, però ja es podien presentar per a ser elegides com a diputades.

Les 3 diputades, que tenien visions sobre el sufragi femení i el dret de les dones a votar, eren: Victoria Kent, Margarita Nelken i Clara Campoamor.

D'esquerra a dreta de la imatge: Clara Campoamor, Victoria Kent i Margarita Nelken

Victoria Kent:

Va ser diputada a les Corts Espanyoles a les eleccions del 1931 de la Segona República. Estava afiliada al Partit Republicà Radical Socialista (PRRS) i ella acceptava que la seva opinió sobre el sufragi femení anava en contra els seus ideals.

Kent estava en contra d'atorgar de forma immediata el vot a les dones. La seva opinió era que la dona espanyola no estava suficientment preparada en l'àmbit social i polític per a votar de manera responsable, ja que per influència de l'Església, el seu vot seria conservador. Per tant, ella deia que anava en contra dels seus ideals, i que s'havia de salvar la República, ja que suposava que les dones votarien en contra i perjudicaria els partits d'esquerres.

Una de les seves intervencions més conegudes és el debat que va mantenir, a les Corts Espanyoles amb Campoamor. Ella defensava el dret a vot femení. Les dues van debatre sobre el sufragi femení i aquesta discussió va rebre comentaris masculistes dels mitjans de comunicació de l'època com: *"dos mujeres solamente en la cámara, y ni por casualidad están de acuerdo"*. Després d'aquest debat, que va guanyar Campoamor, i es va accedir a proclamar el sufragi femení per les següents eleccions, Kent va perdre part de la seva popularitat i no va ser escollida per a ser diputada la següent legislatura.

"Creo que no es el momento de otorgar el voto a la mujer española. Lo dice una mujer que, en el momento crítico de decirlo, renuncia a un ideal. Quiero significar a la cámara que el hecho de que dos mujeres se encuentren aquí reunidas opinen de manera diferente, no significa absolutamente nada, porque dentro de los mismo partidos y de las mismas ideologías, hay opiniones diferentes (...). En este momento vamos a dar o negar el voto a más de la mitad de los individuos españoles y es preciso que las personas que sienten el fervor republicano, el fervor democrático y liberal republicano, nos levantemos aquí para decir: es necesario, aplazar el voto femenino (...).

Señores diputados, no es cuestión de capacidad; es cuestión de oportunidad para la República (...). Pero hoy, señores diputados, es peligroso conceder el voto a la mujer."

Amb aquest discurs podem veure que Kent pensava que negar el vot a les dones era defensar la República, ja que ella opinava que el vot femení seria conservador per la gran influència l'Església sobre elles.

Victoria Kent en la seva època com a Directora General de Presons (1931)

Margarita Nelken:

Va ser una de les representants del moviment feminista a l'Estat Espanyol a la dècada del 1930. Els seus pares eren descendents jueus alemanys. Aquest era el principal argument de la dreta espanyola de l'època contra ella. Va abandonar els estudis per dedicar-se exclusivament a l'activisme polític i social. Va començar a escriure molt precoçment, ja que tenia una gran cultura i tenia relació amb molts escriptors i amb cercles intel·lectuals de l'època. Al 1919 va publicar la seva primera obra, un estudi feminista amb el títol de *La condición social de la mujer en España. Su estado actual: su posible desarrollo*. Va escriure més obres del mateix tema, com per exemple *Las escritoras españolas* (1930) o *En torno a nosotras* (1927), sempre fent incís en el rol de les dones en una societat on encara quedava molta feina a fer per assolir la igualtat de gènere. Al 1931 va afiliar-se al PSOE i va participar a les eleccions parcials a l'octubre del 1931 on va resultar escollida. També va ser diputada a les eleccions generals del 1933 i a les del febrer del 1933. És la única dona que va ser diputada durant les tres legislatures de la Segona República.

En la seva opinió sobre el vot de la dona, compartia el pensament amb Victoria Kent, estava en contra d'atorgar el vot femení, ja que pensava que les dones no estaven prou capacitades ni tenien la responsabilitat social i la maduresa que votar requeria, ja que, segons ella, estaven massa influenciades per l'Església. Per aquest motiu, pensava que, abans d'escollir el seu vot, ho consultarien amb el seu confessor i que, per tant, no tindrien opinió pròpia. Durant la Guerra Civil Espanyola, va participar als fronts d'Extremadura i Toledo, i també va participar a la Unió de Dones Antifeixistes. El 1936 es va afiliar al PCE (Partit Comunista Espanyol). Va ser la única diputada republicana present a l'última reunió de les corts republicanes en terres espanyoles. Finalment es va exiliar, primer a França on va estar treballant amb els refugiats republicans i, més tard, a Mèxic exercint de crítica d'art i treballant amb el govern republicà a l'exili i va ser allà on va morir.

Margarita Nelken, representant del moviment feminista a Espanya

Clara Campoamor:

A diferència de les altres dues polítiques citades, Clara Campoamor estava a favor del dret a vot femení. Era membre del Partit Republicà Radical, i va ser la segona dona (després de Victoria Kent) d'incorporar-se al col·legi d'Advocats a Madrid ja que prèviament havia estudiat dret i havia exercit d'advocada. Va fer conferències sobre feminisme, sobre la dona i sobre la llibertat política, ja que sempre havia sigut una activista en defensa dels drets de les dones i a favor de la igualtat. Al llarg de l'any 1931 va ser diputada durant la Segona República Espanyola.

Va lluitar perquè s'establissin els drets dels infants, la llei del divorci i el sufragi universal (dret a vot per ambdós sexes). Les dues primeres lleis es van aprovar, però en l'última, l'esquerra, amb diputats com per exemple, Victoria Kent, estava en contra perquè deia que les dones estaven massa influïdes per l'Església com per poder decidir el seu vot. Al debat final, va resultar vencedora Campoamor, i es va aprovar el sufragi universal a les següents eleccions. Campoamor no va continuar exercint de diputada a les Corts Espanyoles, ja que va ser criticada pel seu propi partit quan, a les següents eleccions on el vot de la dona ja estava permès, va guanyar la dreta.

En el debat sobre el sufragi femení a les Corts Espanyoles, en resposta al que Victoria Kent havia opinat, Campoamor va dir:

“Yo, señores diputados, me siento ciudadana antes que mujer y considero que sería un error dejar a la mujer al margen de ese derecho, a la mujer que espera y confía en vosotros (...). No cometáis, señores diputados, ese error político de gravísimas consecuencias (...). La mujer española espera hoy de la República la redención (...). No cometáis un error histórico que no tendréis nunca bastante tiempo para llorar al dejar al margen de la República a la mujer... que está anhelante, aplicándose a sí misma la frase de Humboldt,

de que la única manera de madurarse en el ejercicio de la libertad y de hacerla accesible a todos es caminar dentro de ella.“

Més tard va voler participar en altres partits polítics de l'esquerra, però cap d'aquests van voler incorporar-les a les seves línies.

Al començar la Guerra Civil, va exiliar-se a París on va escriure *La revolución española vista por una republicana* on es mostrava molt crítica amb el comportament de l'esquerra espanyola. Finalment es va traslladar a Suïssa, on va morir de càncer després de treballar uns anys d'advocada.

Aquestes van ser les primeres dones polítiques a l'Estat Espanyol. Quan va acabar la dictadura de Franco i es va restablir la democràcia, les dones van anar ocupant llocs de poder. Eren molt minoritaris respecte al lloc que ocupaven els homes. No ha sigut fins als últims anys com s'ha pogut veure les primeres dones ministres, conselleres, alcaldesses i cap d'oposició al nostre país, tot i que per ara no hi ha hagut cap presidenta.

Algunes figures femenines que han tingut presència a la política espanyola després de la dictadura franquista, i que han sigut pioneres en ocupar un càrrec polític important, com per exemple, alcaldessa, ministra o presidenta d'un Parlament.

Clara Campoamor, membre del Partit Republicà Radical

POLÍTIQUES RELLEVANTS DE L'ERA MODERNA ESPANYOLA

Acabada la dictadura franquista, Espanya aposta per un retorn democràtic. En l'etapa de transició es constitueix el Regne com a una monarquia constitucional. Per altre banda, també s'aproven els Estatuts d'Autonomia del País Basc,, Galícia i Catalunya.

Aquestes són les dones més rellevants de la política espanyola després de la dictadura franquista.

Soledad Becerril:

Va ser la primera ministra d'Espanya després de la dictadura, entre 1981 i 1982. Formava part de la unió del Centre Democràtic (UCD). Al 1977 va ser escollida diputada a les Corts Espanyoles. Calvo Sotelo, president del govern aleshores, la va nomenar ministra de Cultura i Benestar, sent la primera dona que va aconseguir accedir al Consell de Ministres.

Soledad Becerril, primera ministra d'Espanya després de la dictadura

Maria Teresa Fernández de la Vega:

Ha sigut una figura femenina representativa en la política espanyola perquè va ser la primera vicepresidenta del Govern Espanyol amb el PSOE, des del 2004 al 2011. Al mateix temps, també va ser la primera dona que va ocupar dos càrrecs més, el de Portaveu del Govern Espanyol i Ministra de la Presidència d'Espanya. A més a més, també va ser la primera dona de la història que, sense ser monarca, va presidir un Consell de Ministres.

Maria Teresa Fernández de la Vega, primera vicepresidenta del Govern Espanyol

Carme Chacón:

La seva figura va ser molt important en el paper de les dones a la política, ja que va ser la primera dona Ministra de Defensa d'Espanya entre els anys 2008 i 2011 amb el PSOE. Normalment era un càrrec ocupat per homes, ja què es relaciona la Defensa i l'exercici militar amb la figura masculina. Anteriorment havia militat a les joventuts socialistes i el 2015 va representar al PSC a les eleccions nacionals. Va morir a principis del 2017 a causa d'una malaltia cardíaca.

*A la dreta, una de les imatges més mítiques de la política,
Carme Chacón dirigint l'exèrcit espanyol embarassada*

Esperanza Aguirre:

Va ser la Presidenta de la Comunitat de Madrid, és una de les figures més influents del Partit Popular. Tot i això, ha hagut de presentar dues dimissions de corrupció amb persones de confiança implicades. En la seva llarga carrera política també ha sigut Regidora de Madrid (1983-1996). Més tard, al Govern va ser Ministra d'Educació i Cultura (1996-1999) i Presidenta del Senat, sent la primera dona en la història del país en ocupar aquest càrrec. Fins l'abril del 2017 va ser la portaveu del seu partit a Madrid.

Esperanza Aguirre, ex-Presidenta de la Comunitat de Madrid

Manuela Carmena:

Ha sigut la primera alcaldessa de la capital d'Espanya, Madrid. Va ser la candidata d'Ahora Madrid, a la llista de Podemos, a la llista de Podemos. Abans havia estat al Partit Comunista d'Espanya, on va defensar els obrers durant la dictadura franquista. És una de les figures polítiques femenines més representatives a l'actualitat, ja que és el primer cop que una dona ha arribat a l'alcaldia de la capital espanyola.

Manuela Carmena, primera alcaldessa de Madrid

Susana Díaz Pacheco

Ha estat presidenta de la Junta d'Andalusia des de l'any 2013 tot i que recentment ha guanyat les eleccions el més probable és que deixi de ser presidenta de la Comunitat d'Andalusia després de tants anys, ja que quedarà en mans d'una coalició de dretes. També cal remarcar que ha sigut candidata a la secretaria general del Partit Socialista. A part ha estat Diputada al Congrés dels Diputats i Senadora al Senat espanyol.

Susana Díaz, presidenta de la Junta d'Andalusia en funcions

Soraya Sáenz de Santamaría:

Es llicenciada en Dret per la Universitat de Valladolid. Va ser la primera de la seva promoció i va obtenir el Premi Extraordinari de Final de Carrera per la mateixa universitat i va ser premiada per tenir el millor expedient. És advocada de l'Estat de professió i entre 1999 i 2000 va ser la cap del cos d'advocats de l'Estat a Lleó. El 2004 va ser advocada de l'Estat al Tribunal Superior de Justícia de Madrid.

Va ser candidata per Madrid al Congrés dels Diputats a les Eleccions a les Corts Generals de 2004 i, tot i que no va ser elegida, va ser proclamada diputada el mateix any arran d'una vacant que es produí entre els escons del Partit Popular. Va ser escollida diputada a les Eleccions Generals de 2008, 2011, 2015 i 2016.

Soraya Sáenz de Santamaría, vicepresidenta del Govern d'Espanya del 2011 al 2018

A nivell de Catalunya, destaquem també algunes figures femenines que han tingut presència a la política i que han sigut pioneres en ocupar un càrrec polític important, com per exemple, alcaldessa, ministra o presidenta d'un Parlament.

Ada Colau:

Ha sigut la primera alcaldessa de Barcelona. Després d'una carrera activista sent presidenta de la PAH (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca) va guanyar les eleccions de l'alcaldia de Barcelona, convertint-se així en la primera dona alcaldessa de Barcelona. Actualment sota el seu mandat, l'Ajuntament de Barcelona té més presència femenina que mai. Gairebé el 50% dels regidors són dones.

Ada Colau, primera i actual alcaldessa de Barcelona

Núria de Gispert:

Des del desembre del 2010 fins l'octubre de 2015 va ser Presidenta del Parlament de Catalunya, la primera dona en arribar a aquest càrrec polític. Anteriorment havia ocupat altres càrrecs en una llarga trajectòria política: Consellera de Justícia i Interior i Consellera de Governació, quan governava CiU. Va ser la primera dona a ocupar-los.

Núria de Gispert, primera presidenta del Parlament de Catalunya

Alícia Sánchez Camacho:

Va ser la primera presidenta del Partit Popular Català, càrrec que va ocupar des de 2008 fins al març del 2017. Va ser candidata i cap de llista del Partit Popular Català a les eleccions de 2010 i les de 2012, essent la primera dona cap de llista del seu partit. El 2017 es va fer públic que va ser una de les primeres impulsores de l'Operació Catalunya.

Alícia Sánchez Camacho, primera presidenta del Partit Popular Català

Montserrat Tura:

Durant molts anys va ser una política socialista, tot i que va deixar el partit a causa de la seva posició a favor del dret a decidir. Primer de tot va ser alcaldessa de Mollet, de 1987 a 2003. Aleshores, fins al 2006, va ser nomenada Consellera d'Interior. Finalment, va ser Consellera de Justícia de 2006 a 2010. També va ser la segona dona que ocupava aquest càrrec darrere de De Gispert.

Montserrat Tura, consellera d'Interior i de Justícia al govern català

Inés Arrimadas:

Ha sigut la primera cap de l'oposició del Parlament de Catalunya. És l'actual cap de llista de Ciutadans, la segona força parlamentària. Es militant des de 2011, pocs anys després de la seva arribada a Catalunya, ja que va néixer a Jerez. Va ser la portaveu de les joventuts del partit i des de 2012 es diputada al Parlament.

Inés Arrimadas, primera cap de Ciutadans del Parlament de Catalunya

Joana Ortega:

Va ser la primera dona vicepresidenta de Catalunya, entre el 2010 i el 2015, amb el govern de CiU. Formava part d'Unió Democràtica. Va renunciar al seu càrrec a causa de les tensions entre el partit i Convergència i actualment ha deixat la política. Tot i això, està condemnada a penes de presó i d'inhabilitació per l'organització de la consulta independentista del 9 de novembre de 2014 organitzada pel govern d'Artur Mas.

Joana Ortega, primera dona vicepresidenta de Catalunya

Anna Gabriel:

Va començar a participar en política als 16 anys, en l'àmbit local, a grups associats a l'esquerra revolucionària. El 2011 va començar a militar a la CUP i el 2015 va obtenir un escó al Parlament. És una de les figures principals en el moviment independentista actual. El passat estiu es va exiliar a Suïssa per tal d'eludir la justícia espanyola en considerar que no tindria un judici just després dels fets viscuts l'anterior any a Catalunya.

Anna Gabriel, ex-diputada al Parlament de Catalunya

Carme Forcadell:

Havia sigut regidora per Esquerra Republicana a Sabadell de 2003 al 2007 i es va donar a conèixer públicament com a la presidenta de l'ANC (Assemblea Nacional Catalana) des de la seva formació fins al 2015, any en el qual es va presentar a la candidatura de Junts pel Sí al Parlament. Des d'aleshores ha sigut una de les figures femenines més rellevants de l'actualitat política. Ha sigut presidenta del Parlament de Catalunya des de l'any 2015. Actualment es troba presa a la presó de Mas Enric, també després dels fets que van ocórrer el passat any a Catalunya.

Carme Forcadell, expresidenta del Parlament de Catalunya

LLEI DE PARITAT

La paritat, entesa com una participació equilibrada de dones i homes en les posicions de poder i de presa de decisions en totes les esferes de la vida (polítiques, econòmiques i socials), constitueix una condició destacada per a la igualtat entre els sexes. De fet, el grau de paritat de les institucions polítiques i econòmiques es considera actualment un indicador de la qualitat democràtica dels països, integrant-se aquesta dada en nombrosos índexs internacionals. Una presència equilibrada d'homes i dones fa que es reflecteixi millor la composició de la societat, que es garanteixin els interessos de les dones en l'elaboració de les polítiques públiques i es contribueixi a eliminar la percepció que la política és cosa d'homes. Aquest principi de presència equilibrada, estableix que, del conjunt de posicions a repartir (en una llista electoral, en un consell d'administració, en un òrgan de govern col·legiat, etc.) cap dels dos sexes hauria de tenir una proporció inferior al 40% ni superior al 60%, és a dir, en cap cas s'assigna el 40% a les dones.

A l'Estat espanyol les mesures paritàries es van introduir en la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva d'homes i de dones, declarades constitucionals pel Tribunal Constitucional espanyol en sentència 12/2008, de 29 de gener. La reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006 també estableix un mandat de respecte a la paritat de sexes en la composició del Parlament quan disposa que la llei electoral de Catalunya ha d'establir criteris de paritat entre dones i homes per a l'elaboració de les llistes electorals (article 56.3 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006).

“56.3. Són electors i elegibles els ciutadans de Catalunya que estan en ple ús de llurs drets civils i polítics, d'acord amb la legislació electoral. La llei electoral de Catalunya ha d'establir criteris de paritat entre dones i homes per a l'elaboració de les llistes electorals.”

La Llei d'Igualtat concreta també de quina manera es distribueixen homes i dones en les llistes electorals. Tot plegat, per evitar llistes paritàries, però on les dones ocupin llocs amb menys possibilitats de sortir escollides. En aquest sentit, diu la llei en la disposició addicional segona article 44 bis que "també es mantindrà la proporció mínima del 40% en cada tram de cinc llocs". És el que s'anomena, *sistema cremallera*. És a dir, que per cada cinc llocs de la llista hi ha d'haver un mínim de dues dones o de dos homes.

El 8 de juliol de 2015 el Parlament va aprovar la Llei d'igualtat efectiva de dones i homes, que reconeix que la representació i la participació paritàries en tots els àmbits de presa de decisions són un requisit necessari per assolir una societat democràtica i estableix que cap dels dos sexes no ha de tenir una representació superior al 60 per cent ni inferior al 40 en cap àmbit.

METODOLOGIA

Un cop realitzada la recerca històrica sobre el paper de la dona dins del món polític i dones que han sigut rellevants al llarg de la història, podem dir que ja estem més informades de quin ha estat el rol de la dona dins d'aquest àmbit i creiem que arrel d'aquesta informació ja podem començar amb la part pràctica del nostre treball. A més hem buscat en què consisteix la Llei de Paritat a Catalunya i en quin tant per cent d'homes i de dones es troba actualment per així poder interpretar les dades que en un futur obtindrem. Per seguir amb la recerca del nostre treball primerament analitzarem l'evolució i la participació de la dona al Parlament de Catalunya en les últimes cinc legislatures. La informació que obtindrem la representarem amb uns gràfics per fer-ne les dades més visuals i entenedores.

Després com a mostra agafarem la comarca del Maresme i farem un recompte del nombre de regidors i regidores que hi ha repartits entre els vint municipis que formen aquesta comarca. A banda d'això, també farem el recompte de quants alcaldes i quantes alcaldesses presideixen dins d'aquests vint municipis. Seguidament, realitzarem una petita anàlisi dels regidors que trobem dins de cada partit polític en els nostres municipis, Mataró i Premià de Mar, amb la intenció d'esbrinar si la ideologia d'aquestes repercuteix en quant el nombre d'homes i de dones que formen cada partit. Per acabar amb la recerca buscarem les llistes electorals de les eleccions del Parlament de Catalunya del 27 de setembre de 2015 i del 21 de desembre de 2017 per comparar si hi ha hagut una evolució en quant al nombre de dones candidates i també si hi ha hagut una evolució dins de cada partit polític. Per concloure el treball, creiem que no hi ha millor manera de fer-ho que entrevistant polítics que ho viuen dia darrere dia, i són ells els qui millor ens poden ajudar a acabar d'arrodonir el treball i treure'n unes conclusions. Així que realitzarem entrevistes a polítiques catalanes de diferents edats, diferents ideologies i diferents càrrecs polítics per comparar i contrastar opinions. Un cop finalitzades totes aquestes tasques, creiem que tindrem la suficient informació per a poder extreure'n unes conclusions i validar les hipòtesis prèviament plantejades.

ANÀLISI DE L'EVOLUCIÓ I DE LA PARTICIPACIÓ DE LA DONA AL PARLAMENT EN LES ÚLTIMES 6 LEGISLATURES

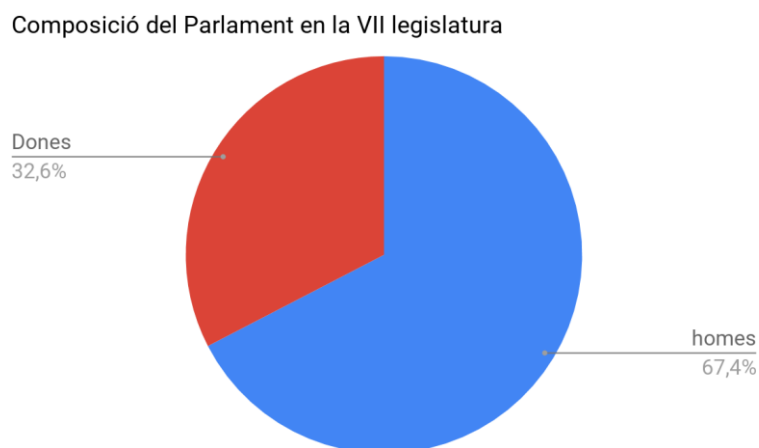
Als següents gràfics hem volgut mostrar visualment l'evolució de la composició del Parlament de Catalunya en quant a nombre d'homes i dones diputats de les últimes legislatures, les que ens queden més properes.

L'anàlisi del nombre de diputades el fem segons el nombre de dones que hi ha al començar la legislatura, és a dir a les llistes electorals, sense tenir en compte les que podrien haver-se incorporat més tard.

Aquesta anàlisi el fem amb l'objectiu d'esbrinar si hi ha un increment en el percentatge de la participació de dones i si hi és a quin motiu es deu.

VII legislatura. (2003-2006)

Les dones diputades en la VII legislatura representen el 32,6%, 44 diputades, una xifra bastant baixa respecte al nombre d'homes, 91, representant el 67,4%.

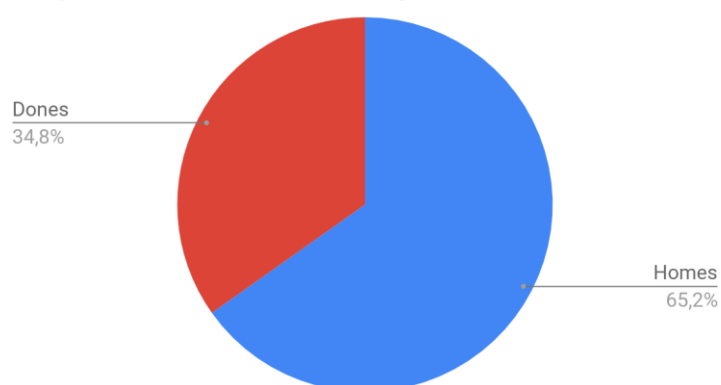

VIII legislatura. (2006-2010)

Durant la vuitena legislatura al Parlament de Catalunya les dones representaven el 34,8 %, sent 47 diputades i els homes el 65, 2% amb 88 diputats.

Podem apreciar un petit increment respecte a l'última legislatura. Exactament el nombre de dones diputades ha augmentat amb una xifra de tres més, sent en total 47 diputades.

Composició del Parlament en la VIII legislatura

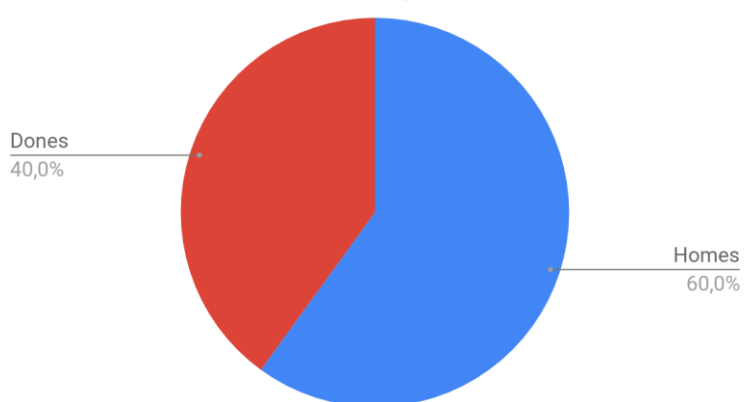

IX legislatura. (2010-2012)

Durant aquesta novena legislatura les dones van representar el 40% dels diputats que formen el Parlament de Catalunya sent 54 dones. Els homes representaven el 60% amb 81 diputats.

Podem observar l'evolució que se'n va produint a mesura que es canvia de legislatura. La proporció de dones diputades incrementa respecte a les anteriors.

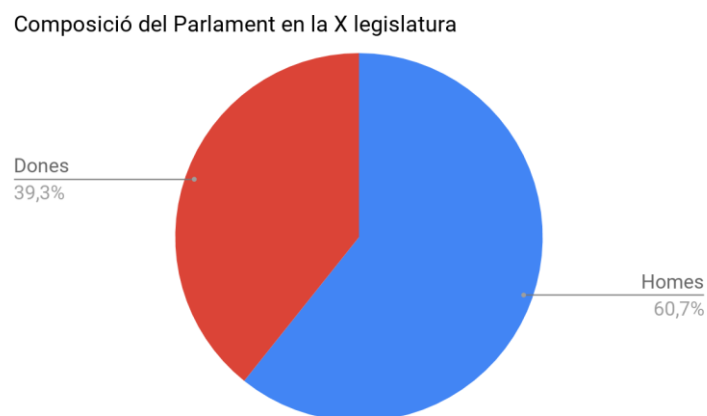
Composició del Parlament en la IX legislatura

X legislatura al Parlament de Catalunya (2012-2015)

Durant aquesta legislatura les dones van representar el 39,3 % dels diputats i els homes el 60,7%.

Per primera vegada veiem un petit retrocés en l'objectiu d'aconseguir un parlament més igualitari. Durant aquesta candidatura va haver-hi una diputada menys respecte l'anterior. Tot i això, les dades són molt semblants.

XI legislatura al Parlament de Catalunya (2015-2017)

En aquesta legislatura cal tenir en compte que els dos principals partits independentistes de Catalunya es van unir per tal d'aconseguir un parlament majoritàriament sobiranista i poder tirar endavant la seva proposta. Aquest grup es va anomenar Junts pel Sí. Va comportar la desaparició del grup d'Unió Democràtica, que sempre havia anat junt amb Convergència, anomenant-se amb les sigles CiU. També va sorgir el grup de Catalunya Sí que Es Pot amb la desaparició d'ICV. Aquest està format per partits d'esquerra com: Esquerra Unida, Podem Catalunya i Alternativa i Equo. A finals de l'última legislatura abans de trobar-nos en l'actual, el Parlament de Catalunya estava format pel 42,2% de dones, és a dir 57 diputades i el 57,8% d'homes, 78 diputats. És important destacar que el principi de la legislatura només hi havien 50 diputades però a conseqüència que algunes persones van deixar el seu càrrec, van ser substituïts per dones. Podríem dir que durant la legislatura anterior respecte aquesta s'ha notat un canvi significatiu respecte les anteriors legislatures.

Composició del Parlament en la XI legislatura

XII legislatura al Parlament de Catalunya (2017-Actualment)

El Parlament té actualment 58 diputades, xifra que representa el 42,9 per cent dels 135 escons, la més alta registrada en un inici de legislatura. Els homes representen el 58,1 per cent dels diputats, 77.

Composició del Parlament en la XII legislatura

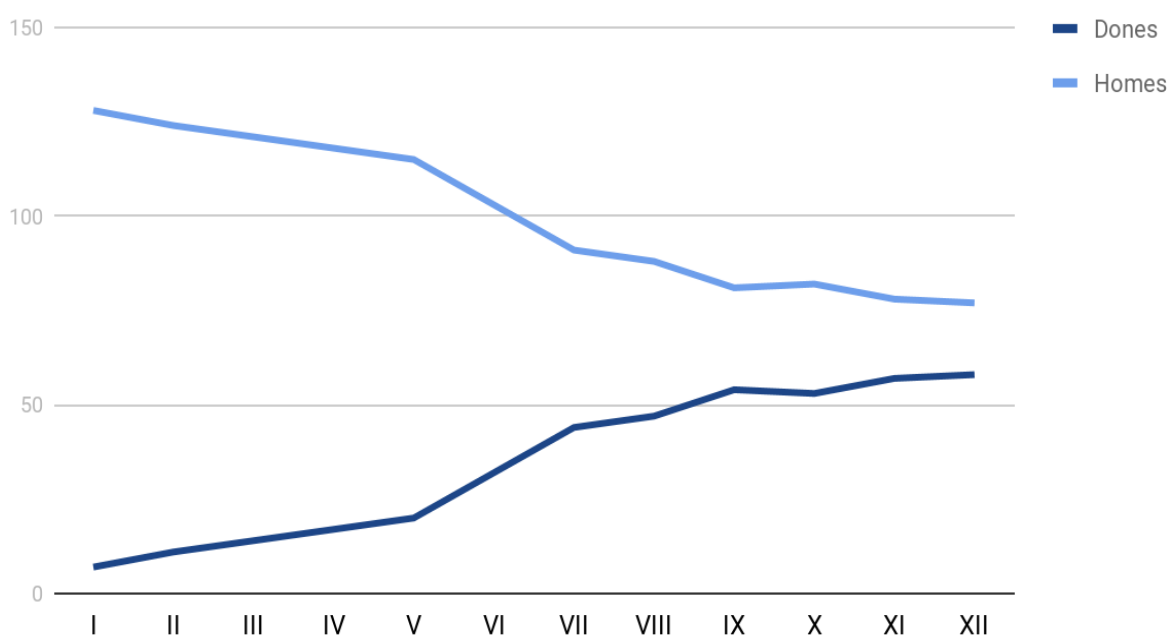

La paritat als grups i subgrups actualment

A l'inici d'aquesta legislatura, pel que fa als grups parlamentaris, Cs té 15 diputades, el 41,6 per cent dels seus 36 escons; JxCat en té 13, el 38,2 per cent dels 34 escons que té; ERC, 15, el 46,8 per cent dels seus 32 diputats; el PSC-Units, 7, el 41,1 per cent de 17 escons, i CatECP, 5, el 62,5 per cent dels seus 8 diputats. Pel que fa als subgrups, a la CUP, 2 dels seus 4 electes són dones, el 50 per cent, mentre que al PPC, també amb 4 escons, només hi ha 1 diputada, el 25 per cent.

La presència de la dona a la cambra ha augmentat significativament des del 1980, la primera legislatura, quan només n'hi havia 7, el 5,2 per cent dels escons. D'aleshores ençà el nombre de parlamentàries ha anat augmentant. Així, la segona legislatura va començar amb 11 diputades, el 8,1 per cent dels escons; la tercera, amb 14, el 10,4 per cent; la quarta, amb 17, el 12,6 per cent; la cinquena, amb 20, el 14,8 per cent; la sisena, amb 32, el 23,7 per cent; la setena, amb 44, el 32,6 per cent; la vuitena, amb 47, el 34,8 per cent; la novena, amb 54, el 40,0 per cent; la desena, amb 53, el 39,3 per cent; l'onzena, amb 57, el 42,2 per cent i la dotzena amb 59, el 42,9 per cent.

Evolució del nombre de dones i homes diputats al Parlament durant les dotze legislatures

RECOMPTE DEL NOMBRE DE REGIDORS I REGIDORES DEL MARESME

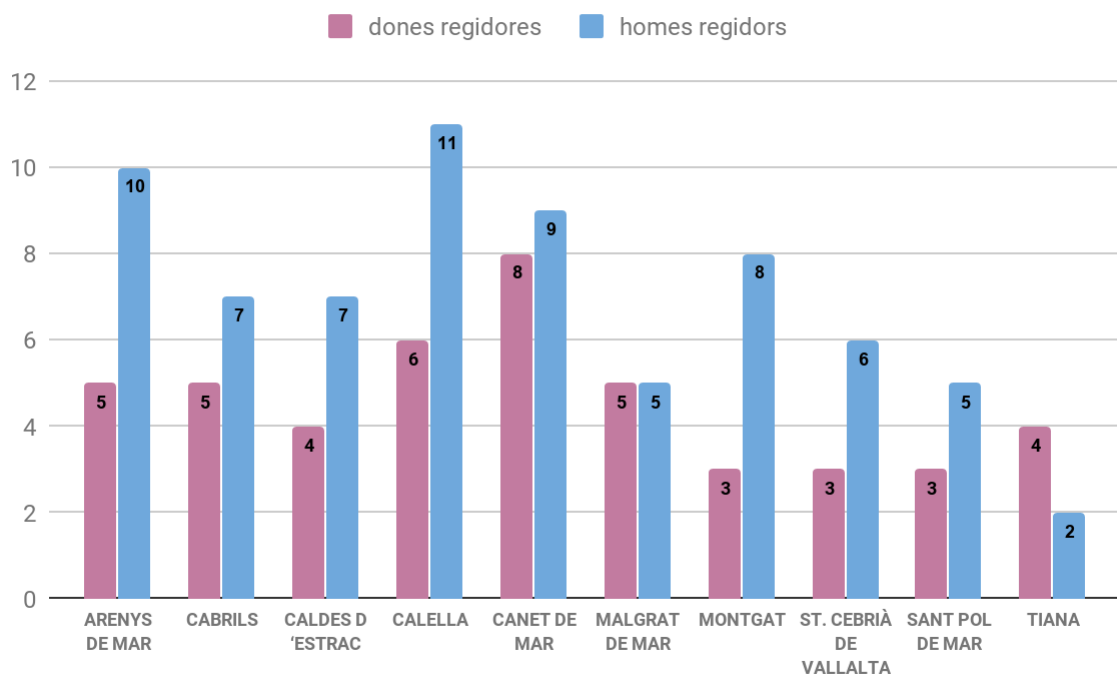
El Maresme, comarca de Catalunya limitada per les comarques del Barcelonès i La Selva i pel Mar Mediterrani, està integrat per un total de trenta municipis dels quals 20 d'ells són dirigits per alcaldes homes i els altres 10 per alcaldesses.

Dins d'aquesta comarca trobem 359 regidors, dels quals 222 en són homes i la resta, 137, en són dones, considerable diferència de 85 persones.

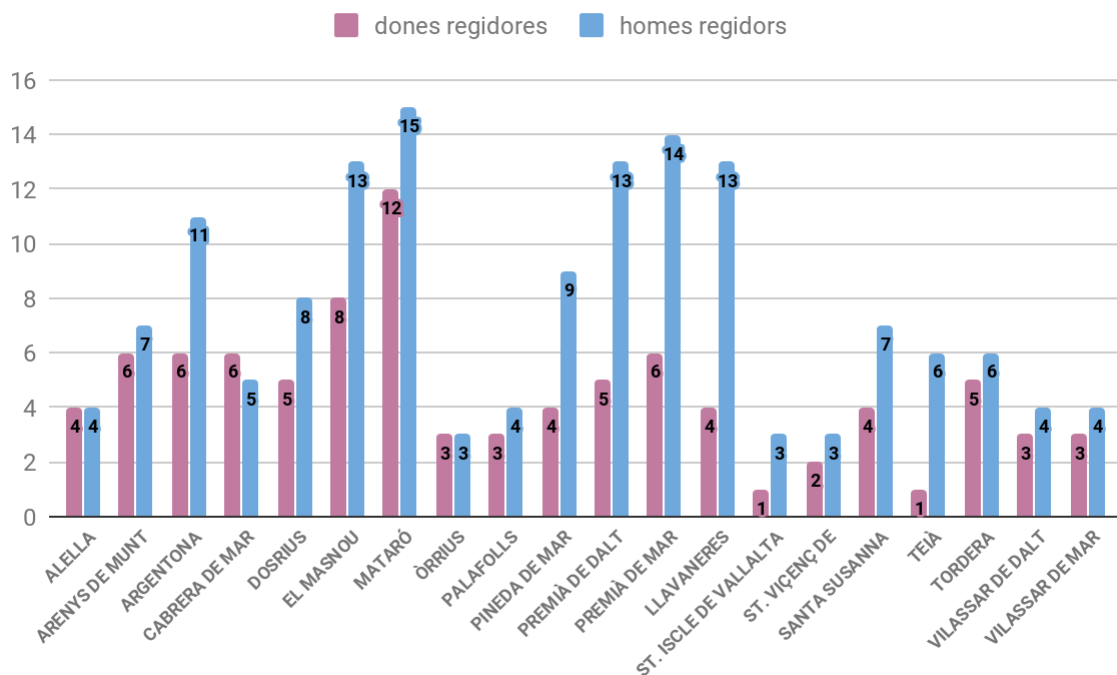
A la gràfica adjuntada a l'annex podem observar que la majoria de pobles o ciutats el nombre de regidors és superior al nombre de regidores. Tiana és l'excepció on el nombre de regidores supera al de regidors. Malgrat de Mar és l'únic poble on hi ha el mateix nombre de dones regidores que d'homes regidors. La resta de municipis el nombre d'homes regidors excedeix a la xifra de regidores. A continuació mostrem visualment aquestes dades.

Municipis amb alcaldesses

Municipis amb alcaldes

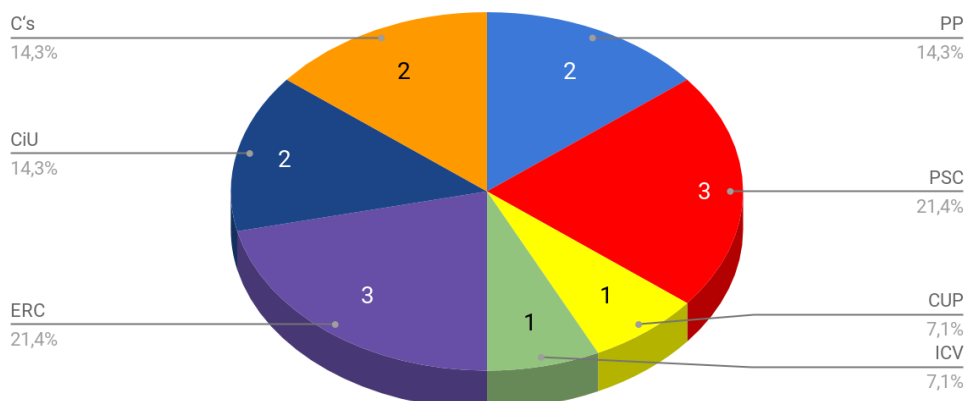
ANÀLISI DELS REGIDORS I REGIDORES DE CADA PARTIT POLÍTIC DELS NOSTRES MUNICIPIS

Hem volgut fer una anàlisi de la quantitat d'homes regidors i de dones regidores pel que fa a cada partit polític dels Ajuntaments dels municipis on vivim cadascuna de nosaltres, Mataró i Premià de Mar amb la finalitat de saber quins són els partits que compten amb més i amb menys dones en els seus Ajuntaments. Tot i això, sabem que són dades subjectives perquè tenim present que aquesta xifra depèn del nombre de regidors de cada partit. Hem assignat a cada partit un color diferent per poder comparar i contrastar les dades obtingudes i alhora fer-ho més visual.

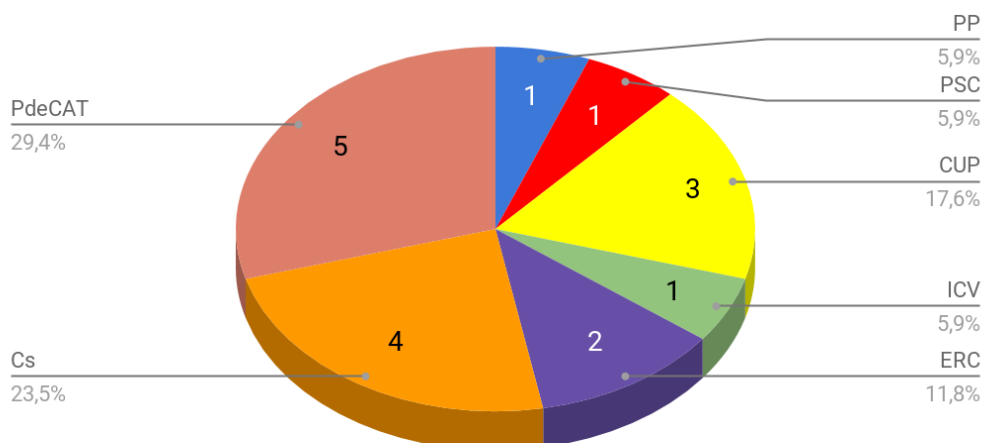
LLEGENDA COLORS ASSIGNATS A CADA PARTIT POLÍTIC

PDe
PSC
C's
CUP
ICV
PP
CiU
ERC
Vale
PxC

Nombre de regidors homes de l'Ajuntament de Mataró

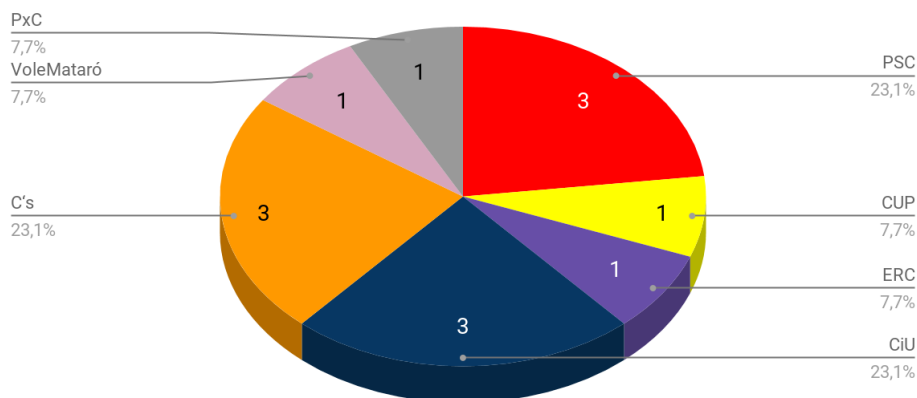

Nombre de regidors homes de l'Ajuntament de Premià de Mar

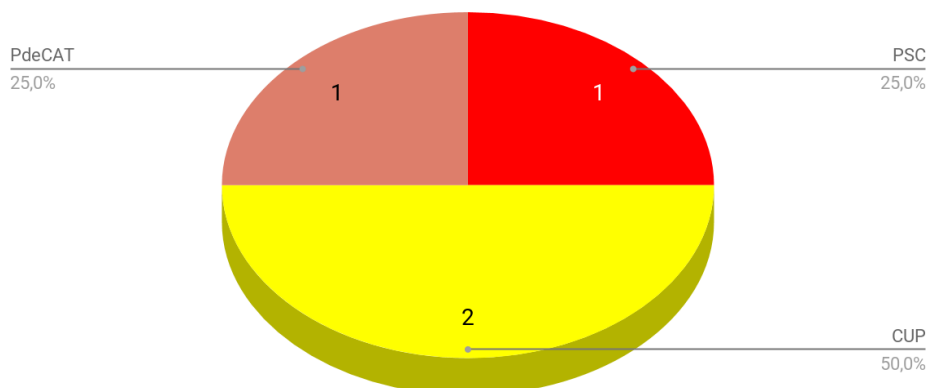

Visualitzant aquests dos gràfics podem observar que la gran majoria de nombre de regidors són homes. A Mataró trobem catorze regidors de sexe masculí sobre vint-i-set que en són en total. A Premià de Mar, la cosa està menys igualada, disset dels vint-i-dos regidors totals, són homes.

Nombre de regidores de l'Ajuntament de Mataró

Nombre de regidores de l'Ajuntament de Premià de Mar

A diferència dels dos primers gràfics, veiem que la majoria de partits desapareixen del gràfic ja que no tenen representació femenina. L'Ajuntament de Mataró, està compost per tretze regidores de vint-i-set que en són en total, una xifra molt més igualitària que la que trobem a l'Ajuntament de Premià de Mar, compost únicament per cinc noies de vint-i-dos regidors que el formen.

Analitzant les gràfiques hem arribat a la conclusió que els partits polítics amb la xifra més alta de dones en quant amb la seva composició són: PSC, CIU i C's en l'àmbit de Mataró i la CUP pel que fa a Premià.

Amb això veiem que encara a dia d'avui la dona és discriminada en aquest sector, ja que com hem pogut observar bastants partits desapareixen de la gràfica o hi apareixen però amb una sola dona com a regidora del seu partit.

ANÀLISI DE LES LLISTES ELECTORALS DE LES ELECCIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA DEL 27 DE SETEMBRE DE 2015 I DEL 21 DE DESEMBRE DE 2017

Llistes electorals 27 de Setembre de 2015

Unió Democràtica de Catalunya

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	38	47
Circumscripció de Girona	7	10
Circumscripció de Lleida	7	8
Circumscripció de Tarragona	9	9
TOTAL	61	74

Catalunya Sí Que Es Pot

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	42	43
Circumscripció de Girona	9	8
Circumscripció de Lleida	8	7
Circumscripció de Tarragona	8	10
TOTAL	67	68

Cup

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	43	42
Circumscripció de Girona	8	9
Circumscripció de Lleida	8	7
Circumscripció de Tarragona	9	9
TOTAL	68	67

PSC

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	42	43
Circumscripció de Girona	7	10
Circumscripció de Lleida	6	9
Circumscripció de Tarragona	9	9
TOTAL	64	71

Junts pel Sí

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	39	46
Circumscripció de Girona	8	9
Circumscripció de Lleida	7	8
Circumscripció de Tarragona	8	10
TOTAL	62	73

Ciutadans

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	37	48
Circumscripció de Girona	8	9
Circumscripció de Lleida	6	9
Circumscripció de Tarragona	8	10
TOTAL	59	76

PP

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	40	45
Circumscripció de Girona	8	9
Circumscripció de Lleida	7	8
Circumscripció de Tarragona	8	10
TOTAL	63	72

Observant les llistes electorals de les eleccions del 27 de setembre de 2015 podem apreciar que el partit que va presentar les llistes electorals més paritàries és la CUP, mentre que el que va presentar unes llistes més descompensades en quant la xifra de dones i homes candidats és Ciutadans, ja que va presentar 17 dones menys respecte la xifra d'homes. Darrere seu es troba Unió Democràtica, grup parlamentari que va presentar tretze dones menys que homes.

Llistes electorals 21 de Desembre de 2017

Junts per Catalunya

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	41	44
Circumscripció de Girona	9	13
Circumscripció de Lleida	8	10
Circumscripció de Tarragona	11	14
TOTAL	69	81

Esquerra republicana

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	48	47
Circumscripció de Girona	14	13
Circumscripció de Lleida	13	12
Circumscripció de Tarragona	13	12
TOTAL	88	84

Cup

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	48	44
Circumscripció de Girona	13	14
Circumscripció de Lleida	10	10
Circumscripció de Tarragona	13	15
TOTAL	84	83

PSC

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	44	47
Circumscripció de Girona	10	12
Circumscripció de Lleida	11	13
Circumscripció de Tarragona	11	8
TOTAL	76	80

Catalunya en Comú

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	47	43
Circumscripció de Girona	10	7
Circumscripció de Lleida	12	13
Circumscripció de Tarragona	13	12
TOTAL	82	75

Ciutadans

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	40	51
Circumscripció de Girona	10	12
Circumscripció de Lleida	7	11
Circumscripció de Tarragona	11	12
TOTAL	68	86

PP

	NÚMERO DE DONES A LA LLISTA	NÚMERO D'HOMES A LA LLISTA
Circumscripció de Barcelona	39	56
Circumscripció de Girona	10	12
Circumscripció de Lleida	8	10
Circumscripció de Tarragona	10	11
TOTAL	67	89

En referència a les llistes electorals del 21 de desembre del 2017 podem observar a les anteriors graelles que el partit que va presentar les llistes més paritàries segueix sent la Cup. Catalunya en Comú supera amb una xifra de set el nombre de dones presentades respecte als homes. Les llistes menys paritàries segueixen sent les de Ciutadans.

Comparant les llistes electorals presentades en les últimes dues eleccions les del 2015 i les del 2017 podem concloure que la CUP és el partit parlamentari més just i igualitari, ja que durant les dues últimes eleccions ha presentat les llistes més paritàries a través de llistes cremalleres.

En quant el Partit Popular no es veu cap evolució positiva, durant les dues últimes eleccions ha presentat menys nombre de dones que d'homes per ser candidats.

Pel que fa a el Partit Socialista de Catalunya es manté en la mateixa línia, gairebé fregant a tenir unes llistes composades pel 50% de dones i pel 50% d'homes. Respecte les llistes electorals presentades a les eleccions del 2015 ha incrementat lleugerament el nombre de dones presentades.

Els comuns durant les eleccions del 2015 van presentar llistes paritàries, al cap de dos anys van anar més enllà i van presentar a les seves llistes més dones que homes, exactament set dones més.

Ciutadans a les últimes eleccions segueix a la mateixa línia que les eleccions del 2015. A les seves llistes electorals presenten amb gran diferència menys candidates dones que d'homes. Podríem afirmar que de tots els partits parlamentaris és el menys paritari de tots.

A les eleccions del 2017 el grup parlamentari Unió Democràtica desapareix i Junts pel Sí, format bàsicament per Esquerra Republicana i l'antiga Convergència novament anomenada PdeCat, es desfà deixat per una banda Esquerra Republicana i per l'altre Junts per Catalunya, format pel PdeCat i altres seguidors de l'independentisme. Un cop els partits es desglossen podem veure que Esquerra Republicana és el més paritari dels que formaven part de Junts pel Sí. Cal destacar que Esquerra Republicana a les últimes eleccions a l'hora de substituir als polítics que van deixar el seu càrrec van optar per la presència de dones als llocs que van quedar buits. Junts per Catalunya queda bastant més enrere, ja que a les seves llistes hi presenta catorze dones menys que homes.

PART PRÀCTICA

BIOGRAFIA ENTREVISTATS

Informació extreta de la pàgina de l'ajuntament on és regidor o alcalde l'entrevistat o informació extreta de la pròpia viquipèdia.

María José González:

Regidora a l'Ajuntament de Mataró de Ciutadans. Tècnica en nutrició (ETP Xavier) i Enginyera alimentària (Escola d'agricultura de Barcelona-UPC).

Des de 2008 treballa en el sector alimentari privat, inicialment en el sector sanitari com a dietista i després en l'industrial, realitzant tasques de consultoria alimentària, laboratori i desenvolupament de nous projectes (I D). Actualment treballa de tècnica de qualitat i seguretat alimentària en una indústria càrnia propera a Mataró.

Va començar a simpatitzar amb Ciutadans cap al 2014, assistint a les reunions i actes que s'organitzaven a Mataró. Des de les eleccions municipals de 2015 fins a l'inici de la primavera de 2016 ha estat responsable de la gestora que dirigia l'agrupació del partit a Mataró. Abans de ser Regidora va entrar a formar part, del Consell Igualtat dona-home, actualment també participa en el de Cultura i Consum, i és patrona de la Fundació Hospital Sant Jaume i Santa Magdalena.

María José González, regidora de C's a l'Ajuntament de Mataró

Conxita Calvo:

Regidora d'Educació de l'Ajuntament de Mataró entre els anys 2007 i 2011, actualment és regidora del Grup Municipal d'ICV-EUiA, a l'oposició. És vocal de les comissions informatives locals d'Administració i Atenció Ciutadana, de Participació i Serveis a les Persones, i de la Mesa de Contractació.

És membre de la Comissió Executiva Local d'ICV de Mataró.

Professora de ciències a l'educació secundària pública per convicció. Ferma defensora que l'educació és la base fonamental per la igualtat d'oportunitats i la millora de la societat, ha estat professora en ensenyaments d'adults i ha desenvolupat tasques de docència i direcció en ensenyaments de primària i secundària. Té estudis de Matemàtiques i de Dret. Ha elaborat diverses publicacions sobre educació, i és col·laboradora de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Conxita Calvo, regidora d'ICV-EUiA de l'Ajuntament de Mataró

Anna Salicrú:

Enginyera Superior de Telecomunicacions, treballa a la Televisió de Catalunya des del 1998 com a muntadora musical, on ha participat en múltiples programes. Actualment és la coordinadora del departament de muntatge musical.

Milita a ERC des de 2003. A la Secció Local mataronina ha estat sempre a l'Executiva amb diverses funcions. Actualment és la Presidenta i ho combina amb la Secretaria d'Imatge i comunicació. Ha estat membre de la Permanent Comarcal d'ERC al Maresme en diverses etapes (incloent-hi l'actual) desenvolupant, també, diferents càrrecs.

En les darreres eleccions municipals va ser escollida regidora per ERC-Moviment d'Esquerres, i juntament amb els altres 3 regidors del grup, formen part de l'oposició. És la representant del grup municipal d'ERC-Moviment d'Esquerres a la Comissió Informativa de l'Àrea de Serveis a les Persones, del consell d'administració de Mataró Audiovisual i de la Fundació Unió de Cooperadors.

Sòcia de l'ANC, d'Òmnium Cultural i del Barça, entre d'altres. A més col·labora amb nombroses agrupacions i entitats musicals i culturals de la ciutat de Mataró.

Anna Salicrú, regidora d'ERC a l'Ajuntament de Mataró

Mònica Palacín:

Política catalana i diputada electa al Parlament de Catalunya per Esquerra Republicana de Catalunya.

Llicenciada en Filologia Anglesa amb menció Alemanya per la Universitat de Barcelona, és professora d'ESO de llengua anglesa. Des de 2003 és regidora a l'ajuntament de Pineda de Mar i consellera comarcal del Maresme des de 2015. A les eleccions al Parlament de Catalunya de 2017 fou escollida com a diputada amb la llista d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Mònica Palacín (dreta), diputada d'ERC al Parlament de Catalunya

Alícia Romero:

Diputada al Parlament de Catalunya del PSC.

Llicenciada en dret per la Universitat Pompeu Fabra, postgrau en dret local i urbanístic per l'IDEC i màster en Direcció pública i governança per ESADE. Va treballar uns anys en Caixa Laietana i ha impartit classes a ESADE.

Militant del PSC-PSOE des de 1996, ha militat prèviament a l'Associació de Joves Estudiants de Catalunya i a la Joventut Socialista de Catalunya.

També va formar part del secretariat nacional del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.

A les eleccions municipals de 1999 fou elegida per primer cop regidora de l'Ajuntament de Mataró. De 2005 a 2011 fou tinent d'alcalde d'innovació i promoció de la ciutat, i presidenta del Parc Tecnocampus Mataró-Maresme. A partir del 2011 va treballar al consorci GlobaLleida i a la gerència de l'Ajuntament de Premià de Mar.

Diputada des del 2012.

Ha estat presidenta de la Mesa de la Comissió de Polítiques de Joventut i portaveu del grup parlamentari socialista a la Comissió d'Economia, Finances i Pressupost i a la Comissió d'Empresa i Ocupació del Parlament de Catalunya l'any 2017 la van reescollir.

Actualment és secretaria de comunicació de la comissió executiva de la federació del Maresme.

Alícia Romero, diputada del PSC al Parlament de Catalunya

Maria Freixanet:

Polítologa catalana, senadora al Senat d'Espanya en la XI i XII Legislatures. Llicenciada en Ciències Polítiques, especialitat polítiques públiques i socials per la Universitat Pompeu Fabra. També té un màster en Polítiques Públiques i Socials per la UPF. El seu camp de recerca se centra en la formació en igualtat i la justícia de gènere. De 2009 a 2015 ha estat coordinadora del programa Ciutats i Persones de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials fent divulgació i recerca sobre igualtat de gènere. També ha treballat sobre la mateixa temàtica a l'Observatori Social d'Espanya. També és membre de l'Observatori iQ. També es dedica la literatura. En 2013 va rebre el Premi de Poesia del IX Fòrum contra les violències de gènere, i el I Premi Booket Universitari de Relat Curt per *Días de viento*, publicat per Editorial Planeta. Ha publicat també una novel·la en català. Fou escollida senadora per Barcelona dins la candidatura En Comú Podem a les eleccions generals espanyoles de 2015 i 2016.

Maria Freixanet, senadora al Senat espanyol

Elena Martín

Regidora per la Coalició ICV-EUiA des de 2015. Diplomada en Educació Social (Escola Universitària Pere Tarrés) i Postgrau en Educació Emocional (UB). Va treballar al centre d'acollida d'Aldees Infantils i actualment treballa al Departament de Justícia com a Tècnica de Medi Obert amb adolescents i joves amb mesures judicials.

Elena Martín, regidora de l'Ajuntament de Premià de Mar

Blanca Arbell

Alcaldeessa de Canet de Mar del partit polític Esquerra Republicana de Catalunya-Acord Municipal (ERC-AM), també ha treballat a la diputació de Barcelona com a vocal de la Comissió Informativa i de Seguiment d'Hisenda, Serveis Generals i Recursos Humans, com a vocal de la Comissió Especial de Comptes i com a vocal de la Comissió Informativa i de Seguiment d'Atenció a les Persones.

Va estudiar psicologia i ha fet un màster en “coaching”. A més va treballar en el sector del turisme educatiu.

És militant d'Esquerra Republicana des de l'any 2006. Durant la seva trajectòria política ha sigut presidenta d'ERC del Maresme, regidora a l'oposició de l'Ajuntament de Canet de Mar 2011-2015 i consellera comarcal del Maresme de joventut, cultura, salut pública i consum.

Blanca Arbell, alcaldessa de Canet de Mar

Manuel Mas

Economista i polític català, exalcalde de Mataró i diputat al Congrés dels Diputats en la VIII i IX legislatures. Del 2004 al 2011 va ser diputat a les Corts Generals per Barcelona pel PSC, partit d'on formà part del seu Consell Nacional des de 1978 a 2011. També va ser president de la Federació de Municipis de Catalunya i president del Consell Comarcal del Maresme.

Manuel Mas, exdiputat del Congrés dels Diputats

Carles Móra

Va ser alcalde d'Arenys de Munt es de l'any 2007 fins l'any 2011. Ha estat membre de la Plataforma Cívicoambiental d'Arenys de Munt i del Moviment Arenyenc per a l'Autodeterminació. El 15 de gener de 2010, s'oficialitza la seva adhesió a l'associació Reagrupament Independentista, en un acte al Col·legi de Periodistes de Barcelona.

També és professor de Llengua i Literatura Catalanes.

Carles Móra, exalcalde d'Arenys de Munt

RESUM DE LES ENTREVISTES

Des de jove t'ha apassionat la política? En quin moment de la teva vida vas saber que t'apassionava tot aquest món? Com t'hi vas endinsar?

Alficia Romero: “Jo crec que no te n'adones en algun moment determinat de que t'agrada la política. De fet a mi el que m'havia passat, com a molta altre gent que porta molt de temps dedicant-se a aquest món, és que hem sigut delegades de classe, sempre ens ha agradat defensar els interessos col·lectius de la teva classe o del teu equip si fas algun esport. Sí que es veritat que des de petita he tingut aquesta voluntat i aquestes ganes de defensar els interessos d'un col·lectiu determinat, amb això que quan vaig tenir 17 anys que devia estar fent 1r de Batxillerat, vaig pensar a provar d'anar a alguna organització juvenil política per veure que es feia allà i també per poder fer debats. Gràcies a això, va ser la primera vegada que vaig conèixer una organització política juvenil i allà vaig entrar i d'alguna manera també vaig iniciar el meu recorregut polític i vaig començar a viure d'una manera intensa la política. Segurament si hagués anat a un partit polític on hi ha gent més gran no m'hauria atret tant però a l'haver-hi gent de la meua edat era més interessant i m'hi vaig acabar sentint molt acollida i a partir d'aleshores vaig començar la meua trajectòria.”

Quan anys portes dedicant temps a la política?

Elena Martín: “A la política com a tal porto uns sis anys, si que és veritat que en l'àmbit social des de sempre, com des dels setze-disset anys vaig començar a estar en contacte amb entitats, ONGs...”

Mònica Palacín: “Doncs això que us deia, deixant fora aquesta etapa més adolescent des del 2002, que ja estava embarassada del meu segon fill em van proposar com a candidata a Pineda. Per tant porto en política municipal des del mandat del 2003 i com a diputada del Parlament de Catalunya menys d'un any, he entrat ara en les eleccions del vint-i-u de Desembre.”

Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

Mònica Palacín: “Si que hi és, malauradament hi és i tot està fonamentat amb un element que crec que és fonamental en la nostra societat i cultura que és el poder. Qui té el poder té el control sobre les polítiques de qualsevol mena. I el poder és masculí, per tant antropològicament, sociològicament i de totes les maneres com ho podem analitzar el poder és masculí. Llavors en un entorn com el polític des de la política municipal per resoldre temes de municipi com la política nacional com és el cas del Parlament o del

govern de Catalunya, hi ha espais de poder que compartir-los i obrir-los a totes les vessants com és tota la societat costa. Malgrat que el treball amb els companys homes en l'àmbit del partit o pel que fa a l'ajuntament o del Parlament és bo, s'ha de reconèixer que la política està molt masculinitzada.”

Blanca Arbell: “Sí, encara hi és. És un problema social, ja no només en el àmbit polític, perquè com ja us he explicat abans les dones tenim unes prioritats diferents als homes. A la política li estem donant la volta, totes les reunions eren a la nit, la gent que treballem no tenim un altre moment per podent-se dedicar a la política, o ets molt ric i tens tot el dia i no cal que treballis i et pots dedicar a la política, o ha de ser a les nits. A les nits discrimina les dones, perquè la meua prioritat com la de moltes dones genèticament és la família, per tant no se'ns facilitava poder influir o assistir a trobades, reunions i coses relacionades amb la política. Per tant, sí que hi ha una discriminació. En aquest moment estem intentant donar la volta, les dones i els homes ara ja si tens una criatura tant pot agafar la baixa de maternitat la mare com el pare. Les reunions cada cop o la política, es professionalitza més i tu pots fer les reunions al matí o a hores que no siguin intempestives de la nit. Per tant anem fent camí però tot i això encara ens falta molt per recórrer.”

Manuel Mas i Estela: “En els àmbits que jo conec em sembla que no. Crec que si hi ha dones que valen i volen està estesa la decisió d'incorporar-les en paritat amb els homes. A més em sembla que ja hi ha regulació –exterioritzada o interioritzada- en els àmbits orgànics (dels partits) i en els àmbits institucionals (dels càrrecs públics) perquè així sigui. Em sembla que aquest tema està molt assumit socialment.”

Carles Móra: “ Sí, hi ha discriminació de gènere en molts indrets d'arreu del país; forma part del substrat cultural, acceptat conscient i inconscientment per la societat d'ençà molts anys. La discriminació dins l'àmbit polític està en regressió, però encara suporta un llast de dotzenes d'anys degut a la inculturització de la societat en aquest àmbit. Per exemple, en temps de la República, com actualment, hi va haver polítiques dones, malgrat que també hi havia força discriminació de la dona, que fins aleshores no havia pogut votar. Avui per avui, a Catalunya tenim alcaldesses i conselleres i parlamentàries amb una responsabilitat important.”

Creus que la societat catalana facilita la participació de la dona a la política?

Blanca Arbell: "La societat en general, la catalana potser estem fent un pas més que altres societats. Nosaltres ens hem posat per llei les llistes cremallera, facilitem fer reunions amb dones, els que estem treballant professionalment ens intentem adaptar, els que encara no hi estan treballant professionalment adaptant-se als seus horaris, fer perdre la por, les que hem arribat a algun nivell dir: "ei estàvem tant acollonides com vosaltres esteu ara", però som dones i som valentes i podem fer dues coses alhora i per tant endavant. Tots els impediments que trobis intentem solucionar-los."

Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

Anna Salicrú: "Doncs és una mica per tot això que estàvem dient, no és que sigui una feina amb tradició masculina però és que fins ara els llocs on es manava han estat ocupats bàsicament per homes i la dona tenia un paper molt secundari a la societat, com a mestressa de casa, com a mare, però no implicada en les activitats de la societat. Llavors per això, jo crec, no només en la política sinó en general, a la dona li ha costat arribar als llocs de poder. "

Manuel Mas i Estela: "Evidentment, en les societats en que les dones estaven relegades a un paper secundari i/o submís qui es dedicava al govern de les comunitats en general eren els homes, com en aquelles comunitats en que les classes subalternes no tenien veu qui manava eren les classes poderoses. Si acceptem i potenciem que les dones estiguin en igualtat de condicions que els homes la relació d'homes i dones tendirà a equilibrar-se. El que ara encara hi hagi més homes que dones és fruit de la condició històrica de la dona en el món. No és pas cap "tradició històrica", és fruit de la història."

Carles Móra: "Sí, si es fa un estudi dels càrrecs polítics municipals i nacionals dels últims 40 anys, s'aprecia que la major part dels representants són homes. Si anem més enrere, encara és més exagerat. A la dona no se la deixava votar. I el franquisme va blindar el parlament i les institucions de les dones."

Quantes dones hi ha en el teu equip de treball? Creus que és una xifra justa?

Maria José González: "L'equip com a tal en l'àmbit municipal de dones només estic jo, perquè només som tres i els altres dos són homes. Com us he comentat jo vaig estar a la llista la quarta per tant ara mateix soc la tercera perquè el cap de llista que es va presentar va marxar fora a treballar i llavors la llista es va córrer i jo vaig pujar a la tercera posició. Fa

tres anys que soc regidora. El fet de ser tres, dos homes i una dona tampoc dóna molt per dir. La següent a la llista també era una dona.

No em sento incòmode treballant amb els meus companys, per res del món, hi ha respecte i feina per igual, per tant no puc valorar gaire si és just o no”

Mònica Palacín: “En el meu cas tinc dos besants, com a regidora per tan política municipal i l’altre com a diputada al Parlament. En política municipal, som cinc regidors a l’ajuntament de Pineda i dels cinc regidors som tres dones, per tant som més dones i també a l’executiva comptem amb forces dones. Quan estic creant un equip per poder tirar endavant coses és imprescindible comptar amb dones, ja és una cosa que em surt i que crec que és una cosa que s’ha d’anar aplicant tant quan parlem de fer una comissió, un grup de treball o una llista. La llista electoral de Pineda de Mar des del 2015 és cremallera, és a dir que ens presentem home dona, home, dona. Ho vam fer a les passades eleccions i ho tornarem a fer a les properes.

A escala de diputada, si parlem de les diputades companyes com us he dit abans som gairebé la meitat d’homes i la meitat de dones. En quant el personal que treballa en el grup parlamentari, tant assessors com assessores i administratius la meitat són dones i l’altre home. Per tant, aquí a Esquerra Republicana, estem connectats en aquest tema.”

El teu partit t’ha posat fàcil arribar on ets pel fet de ser dona? Destacaries alguns moments claus al llarg de la teva trajectòria que t’hagin influït a arribar on ets actualment?

Elena Martín: “Respecte al partit no he trobat cap dificultat per ser cap de llista en aquest sentit sinó més aviat el contrari, crec que el fet de ser dona ha fet que es valori la possibilitat que les dones participin més i agafem papers més rellevants que sovint ment ens costa. Crec que el partit ho ha motivat. Jo sempre m’ho havia mirat una mica de lluny però si que amb molta afinitat cap a Iniciativa i arriba un moment que t’has de mullar personalment per poder canviar les coses, i quin millor espai com la política.”

Blanca Arbell: “El meu partit m’ha facilitat a escala general sí, però com a tot arreu hi ha tics masculistes, que he hagut de superar al llarg de la meva vida política en aquests 10 anys però sempre m’he sentit molt recolzada, sobretot per les dones del partit les que estan per sobre meu, per tant jo em sento recolzada, ara, que he tingut impediments sí, seria fals dir que no, que tot són flors i violes clar que n’he tingut però els hem superat i aquí estic.

Va relacionat amb la meva infantesa, amb la situació de la meva família, amb la meva educació, amb l’educació de la meva mare, tot això és un cultiu que fa que estigui aquí, la societat, el moment, el procés, tot, tot una miqueta, també la manera de ser, també ajuda si

ara ho has viscut en primera persona, ja no tens por i la meva mare encara té una mica de por, no tanta perquè quan els hi vaig dir que em presento de cap de llista a casa hi va haver ai mare meva, ja saps on et poses nena perquè ells això ja ho havien patit però dic mare que estem en el rovell de la democràcia, estem a Europa, encara que no ho sembli, amb els presoners que tenim polítics i exiliats i exiliades però no ha de passar res, al contrari, em donen suport i endavant."

Creus que a partir del 2006, quan es va reformar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, s'ha respectat la paritat de sexes en quan la composició del Parlament?

Alícia Romero: "Ha millorat però no s'ha respectat la paritat perquè no tenim cinquanta-cinquanta, és a dir no tenim la meitat de dones que homes. Encara estem al voltant del quaranta per cent de dones i el seixanta per cent d'homes. No es respecte i a més com deia la mesa del parlament que és la que d'alguna manera ens dirigeix les sessions tampoc és paritària en aquests moments, hi va haver molta crítica perquè només hi ha una dona, deien: "Dels set una, com pot ser!" Tornem al debat de sempre. Ha anat millorant evidentment amb el pas dels anys però no tenim la paritat que seria necessària.

Després per exemple també hi han les comissions, qui les presideix estaria bé que fos home-dona-home-dona, però no tots els partits fan l'esforç de posar gent i de dir: "Escolta ja hi ha un home, doncs posem una dona". Llavors et trobes moltes comissions presidides per homes i no per dones. Són aquestes coses que s'han de revisar també perquè sinó fem les llistes més paritàries perquè ho diu la llei però després en tot lo altre trobem les escletxes per no cercar aquesta igualtat."

Mònica Palacín: "Ara es pot veure que no del tot, és a dir, a la mesa del Parlament en aquest moment de tots els membres només hi ha una dona que és en aquest cas l'Adriana Delgado perquè en els dos càrrecs que pertocaven a Esquerra Republicana, un va ser el president Roger Torrent, i l'altre l'Adriana Delgado, la resta de partits polítics de forces o grups parlamentaris cap va proposar cap altre dona. Malgrat que hi ha eines al Parlament que diuen que s'ha d'assolir la paritat plena en tots els òrgans, per tanta les comissions, a la mesa del Parlament... com que moltes vegades depèn dels diferents grups parlamentaris si no hi ha un acord explícit de posem-nos d'acord perquè sigui així, no passa. Si Esquerra Republicana compleix la paritat en els seus dos membres però la resta de grups parlamentaris no, doncs no funciona.

Nosaltres dir com a Esquerra Republicana que totes les comissions les hem vistes des d'una perspectiva d'igualtat, per tant, ens hem repartit el que són les presidències, portaveus dels grups i de les comissions. Ho hem fet amb criteri paritari i no tots els grups parlamentaris fan el mateix. Aleshores això fa que quedi descompensat."

Penses que les polítiques de gènere han afavorit la presència de la dona en la política en els darrers anys?

Maria Freixanet: "Crec que s'han fet polítiques de gènere molt insuficients i sí que una mica han ajudat també, són un punt més que han ajudat a aprendre consciència de la necessitat de modificar les coses i que les dones tinguem aquest paper més participatiu i rellevant en la societat però crec que està molt lluny que la presència de les dones sigui realment paritària o fins i tot majoritària. I que no és tant si són homes o dones, sinó que la política sigui un espai feminista."

María González: "Totalment han afavorit la presència tot i que encara s'han de treballar més. A vegades aquestes polítiques estaven fetes des de la visió d'homes perquè si no hi érem nosaltres i que les anomenaven d'igualtat a qui anaven dirigides, no? Jo crec que que les dones estiguin a dintre i hi participin activament, farà que les lleis cada vegada siguin més raonables i enfocades a la realitat.

A part d'elaborar lleis crec que és molt important dir que s'han de dotar de pressupost. Si no es doten de pressupost, hi ha la llei però no es controlen. És un tema important a l'hora de fer polítiques, perquè és com una inversió de futur."

Coneixes algun cas d'alguna dona, que pel fet de ser dona, no hagi pogut arribar a un alt càrrec polític o que pel fet de ser-ho hagi tingut moltes dificultats fins arribar-hi?

Anna Salicrú: "En el meu entorn que és Mataró i a cert nivell nacional de Catalunya, com a mínim en el meu partit clarament no ho he viscut. En els partits més propers tampoc o com a mínim no m'ha arribat, perquè pot ser que hagi passat i que no te n'hagis assabentat però a mi no em consta i menys amb persones de la meva generació, al voltant dels quaranta anys. Potser sí que fa més temps hi han hagut casos més complicats, però jo crec que ara mateix, això segur que passa, però deu estar més amagat diguéssim i no ens assabentem tot i això diria que això ja s'està normalitzant bastant."

Blanca Arbell: "Sí, clar que en coneixem i moltes dones el que passa és que les situacions són diferents en totes. Genèticament algunes han dit, prioritzo la família o prioritzo la meva feina. En d'altres perquè realment han trobat poc suport per poder travessar aquest sostre dins del seu entorn, sigui polític, sigui social, sigui de treball. Clar que en conec, per això hi som per demostrar que es pot trencar, que podem tirar endavant i que estem tan preparades com els homes i si dins d'un mateix examen una dona i un home treuen el mateix resultat doncs per això serveix la priorització de la dona, la no discriminació positiva

per l'únic que serveix per mi, no posar qualsevol dona que no pugui valer però dins de les mateixes condicions, prioritzar la dona."

Creus que és important que les dones s'involucrin en la política? Si és així, creus que això influeix al tipus de polítiques que es volen aplicar?

Manuel Mas i Estela: "Crec que és important que les dones –i els homes – s'involucrin a la política. La política és el govern de les comunitats i per això tots els seus components han d'estar interessats en ella i en participar-hi en la mesura dels seus coneixements i capacitats. Quanta més gent participi –dones i homes- més representats estaran els seus interessos siguin els que siguin."

Carles Móra: "És molt important que les dones s'involucrin en política. Les dinàmiques d'ajuts socials, infantils, familiars, senils, culturals...les d'immigració, integració i solidaritat esdevenen importants."

Com creus tu que hauria d'actuar una dona per canviar el paper o la imatge que se li dóna en la política?

Anna Salicrú: "Jo crec que hauria d'actuar amb normalitat, és a dir no falsejant, no anteposant la imatge, perquè moltes vegades passa això, posem allà a una que sigui guapa i rossa, quina tonteria, posa-la perquè sigui vàlida no perquè sigui morena o rossa i perquè tingui els ulls de color verd, això a vegades són coses que es fan erròniament. S'hauria d'actuar amb normalitat, d'intentar veure que, les dones es diu que tenim certes virtuts més que els homes, virtuts organitzatives o de ser més empàtiques i saber tractar més amb la gent, doncs potenciar en totes aquestes esferes que normalment se'n diu que les dones tenim. Jo crec que és una manera també de veure que les dones es poden dedicar a la política i a la gestió de les ciutats, dels països o del que sigui. Això crec que és una bona manera d'enfocar-ho, per les habilitats que normalment s'atribueixen en una dona. Ja dones que no, que tenen rols que sempre hem considerat molt masculins diguéssim, i al revés, hi ha homes que tenen rols que a vegades hem considerat més femenins, podem posar-ho en debat. Crec que el fer de les dones és una mica diferent que el dels homes i això en política també es nota, una mica més de mà esquerra en fer les coses i si saps explicar-ho i transmetre-ho és un gran valor."

Com porta la teva família que et dediquis a la política? Alguna vegada heu rebut algun comentari masclista relacionat amb la teva feina?

Mònica Palacín: “La família ho porta bé. Són elements que els tenim sempre molt en compte. És a dir, quan et proposen encapçalar una llista ho parles a casa, ho poses sobre la taula, dius: “Escolta que faig?” “Sí, no?”. Per tant ja ho comparteixes des del minut zero. Compartir totes aquestes experiències, perquè al final, dedicar-te a la política és durant un tram de la teva vida, quan aquest tram de la teva vida a més a més implica que hi ha gent que està al càrrec teu com és per exemple en el meu cas una nena de tres anys en el seu moment i estava embarassada del meu segon. En aquell moment saps que aquell temps que tu no podràs estar a casa necessitaràs de la teva parella, deixaràs d'estar tantes hores amb un bebè de cinc mesos, perquè estaràs una, dues o tres tardes a l'Ajuntament. I per tant, saps que has de prescindir d'hores.

Quan els nens són petits sí que tinc anècdotes d'anar pel poble i la meva filla agafar-me dels pantalons o la faldilla i dir-me: “Marxem!” quan un veí t'està parlant. O de dir-te: “Mama et preocupes més de les coses del poble que de la teva filla”. Frases d'aquelles de xantatge emocional que vist des de la perspectiva és normal, perquè el que vol un fill o una filla és tenir a la mama o el papa tantes hores com sigui necessàries.

Ara que els meus fills ja són adolescents ho veuen d'una altra manera, per tant no estan enfrontats, perquè durant aquests anys malgrat haver hagut de renunciar a moltes hores amb els meus fills perquè he optat per qualitat i no per quantitat. Al final jo crec que no és el terme de compensar, perquè quan intentes compensar d'una manera forçosa al final acaba anant malament. Però de totes maneres posar sobre la taula que la mama no està tantes hores perquè fa una cosa, podria haver estat amb una fàbrica treballant dotze hores diàries i hagués passat el mateix. Per tant també crec que és molt important que tinguem molt clar i relativitzar molt la política, és a dir quan una reunió es pot fer en una hora, jo la faig en una hora no en dues, perquè si puc estar una hora l'altre la dedicaré a fer coses tan o més importants que aquella reunió com pot ser: estar amb els meus fills, anar a comprar, rentar els plats, passejar el gos o és igual. Però com contínuament tenim aquestes coses al cap això ho fem i per tant crec que és un element molt important i que el tenim sempre molt present. Sempre fem allò que valorem molt i molt abans de posant-se”

Has viscut alguna anècdota rellevant relacionada amb la discriminació que pateixen les dones al món de la política?

Blanca Arbell: “Sí, i no una, moltes. Tampoc vull dir que sigui expressament però sí que inconscientment no tens agosament que tenen els homes amb dir qualsevol cosa, amb imposar-se quan estàs parlant amb un grup. A vegades m'he trobat vint homes i jo, i jo soc prudent o intento ser-ho. Soc molt més prudent en general del que ho són els homes.

Aleshores a qui per a mi és una discriminació, en comptes de dir el que tu vols, pots aixecar la mà perquè no sigui un guirigall. Quan han acabat tots, per no posar-te al seu nivell penso en el que han dit tots tot i que costa esperar-se fins al final a poder parlar.

Ara ja soc una mica gran, tinc cinquanta-tres anys, però quan era més jove havia d'aguantar el típic comentari de: "Nena!" i jo pensava: "però què m'estàs dient". No ho sé quan portava l'empresa i que em diguessin: "Nena!" amb vint anys dius: "Mira que un senyor de cinquanta m'ho digués..." però és que en tinc cinquanta-tres ja, vull dir que ja les he passat de tots colors. Per més gran que siguis tu, que un senyor de seixanta, setanta anys et digui: "Nena", has de valorar quin senyor t'ho diu, en quin context t'ho diu i tu mateixa dir: "Aquí no puc passar-ho", perquè normalment ho passem. Però és clar, després d'haver-ho passat, que és el que ens passa a les dones, diem: "Ostres! Aquí li hauries d'haver dit això", "Aquest no li hauries d'haver permès allò altre"... Però això només es guanya amb l'experiència, no hi pots fer res. Amb l'apoderament i amb educació. Si, he viscut situacions o com el fet de les fotos, jo no soc gaire alta i quan vaig a actes em poso talons, és una eina que tinc per dir soc més alta. O també a les fotos tothom donant cops de colze, "Jo no sé donar cops de colze, si em volen a la foto que m'ho demanin. I si no m'hi volen, no m'hi poso, no m'interessa la foto" Però és clar, arriba un moment que dius: "Això m'ho he guanyat jo. Perquè no haig de sortir a la foto o no haig d'estar al lloc que em pertoca? Sí, que ho faig pels altres, jo que tinc aquest poder no l'exerceixo i no me'l crec, com puc apoderar les que venen darrere meu? Ho faré amb tota la delicadesa que puc, ho faré amb tota la mà esquerra que pugui, però reclamaré el meu lloc, sigui en reunions, en debats, en fotos, sigui en protocols, sigui on sigui. Però costa, costa moltíssim, almenys a mi em costa moltíssim. Això també va amb el caràcter de cadascú".

Alícia Romero: "Jo crec que la discriminació de les dones en aquest món són petites coses. Potser una de les persones més masculistes amb les que m'he trobat és amb en Felip Puig. El Felip Puig va ser conseller d'interior en l'última època i després va ser també d'empresa, que és quan jo vaig tenir relació amb ell l'any 2012. Recordo que estàvem en una comissió d'empresa i estàvem tractant temes de turisme i va tenir mala sort perquè totes les portaveus eren dones i bastant joves. Ell arribava en aquella sala i ja li agafava mal de pensar: "Ostres tu totes aquestes dones aquí, ara m'apallissaran!" i era evident, passava això. Ell ni et mirava quan parlaves, és a dir, ni respecte. Però bé, després ell et contestava el que volia. La Inés Arrimades en aquell moment era una portaveu i diputada no tan important com ara i li va fer unes preguntes i ell va tenir la barra, que totes les diputades vam fer una queixa a la Núria Gispert, perquè es va passar molt. Va dir: "Vostè el que hauria de fer com va fer el teu company Ribera és despullar-se i posar-se amb un cartell i ja veuria com el turisme va bé". Ens vam quedar totes.... Vam fer una queixa i ell en comptes

de disculpar-se va dir: "No, però si jo no he volgut dir això". Impresentable. És a dir que s'atreveixen amb tot. Hi han alguns que tenen la cara de fer un comentari masclista, en públic, publicat i escrit i diuen que no. D'aquests encara te'n trobes. Hi ha molt aquesta cosa que un home arribi un lloc on tot siguin homes i diguin: "Però què és això? Aquestes noietes". Hi ha un punt de falta de respecte i això amb en Felip Puig passava molt. Feies interpellacions a l'hemicicle i no et mirava, i després et cridava quan acabaves, era molt "falcon". Això és una cosa que em rebenta d'un polític."

Quina opinió et mereix l'auge del moviment feminista? Hi participes activament d'aquest moviment? Com?

Anna Salicrú: "Jo no em definiria com a feminista com a tal però si que participo doncs de tot el que sigui la defensa dels drets de les dones. Per exemple, el passat 8 de Març, que hi va haver la primera vaga de dones, evidentment vaig fer vaga i com la que més. També per donar una mica d'exemple, jo soc cap de departament i si la cap de departament feia vaga i era dona, era una imatge molt potent de cara al departament, ara us estic parlant de la feina però en el món polític també. Aquell dia dones polítiques van reivindicar-se i van participar en concentracions i manifestos.

Aquell dia per exemple, que és l'últim així de més importància en el món feminista en aquest país, jo crec que es va fer un pas molt important, i a mi em va fer il·lusió. En el fons, jo tinc facilitat per fer vaga, per poder fer una aturada un dia, vull dir que ho tinc fàcil a la meua feina però hi ha gent que no ho té tan fàcil que treballen amb feines o empreses que potser no els hi posen tan fàcil de poder fer vaga i en canvi aquell dia va haver-hi gent que va dir "va". Si veus que som moltes, doncs la gent s'anima i jo crec que està molt bé.

Ja us dic. jo no em defineixo com a feminista però si que intento doncs potenciar la dona en el món polític i en la societat en general i defensar que tinguin igualtat de drets que els homes."

Si ara haguessis de parlar amb una noia que es vol dedicar a la política i aspira a tenir un alt càrrec directiu què li diries?

Manuel Mas i Estela: "Que visqués intensament la realitat el món d'avui, especialment la seva diversitat. Que es preparés convenientment. Molta informació i molta formació. Constància i paciència, sense pressa. Que n'estigués ben convençuda. La política té molt mala imatge avui en dia (encara que no sé pas si l'ha tingut mai bona), però és absolutament necessària."

Carles Móra: "Que s'hi dediqués amb voluntat i esforç, que es proposés objectius lloables i necessaris: la regeneració del sistema actual, la justícia i igualtat social, la democràcia real

sense cap privilegi per a ningú. Que lluités perquè la política no fos per "servir-se'n", sinó per "servir"; que la política no fos un bon negoci, sinó una feina de vocació que complís obligatòriament un codi deontològic i fes un jurament hipocràtic amb els electors."

CONCLUSIONS DEL TREBALL

Amb tota la feina realitzada al llarg d'aquests mesos hem pogut arribar a les següents conclusions:

Primerament podem afirmar que la causa principal que fa que la dona estigui menys present dins la política, és la causa cultural i social. Amb la recerca històrica realitzada a l'inici del nostre treball hem pogut observar que la dona, fins fa ben poc, no ha estat involucrada en aquest món. En l'àmbit cultural la dona sempre ha tingut un paper inferior a l'home. Mentre l'home s'ocupava de portar diners a casa i defensar els seus drets i interessos, la dona s'ocupava de les feines de casa i de l'educació dels nens, fet que la deixava en un segon pla sense tenir l'oportunitat de poder-se involucrar a la política. És des d'aleshores que la dona va començar a reclamar els seus drets. Gràcies a les constants lluites que la dona mantenia davant una societat molt masclista en aquells temps, i sense donar-se per vençudes en cap moment, hem arribat on ens trobem el dia d'avui. La societat ha evolucionat de manera progressiva afavorint el paper de la dona però tot i això encara avui en dia trobem micromasclismes dins d'aquest àmbit polític i en molts altres de la societat.

Validem la primera hipòtesi que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític perquè després de tota la recerca feta, gràcies a les dades obtingudes en les anàlisis duts a terme de la composició del Parlament en les últimes cinc legislatures, i del nombre de regidors, regidores, alcaldes i alcaldesses de cada municipi del Maresme podem apreciar que el percentatge d'homes sobre el de dones sempre és major. En cap cas hem trobat que hi hagi una paritat del cinquanta per cent. *(hipòtesi validada de les pàgines 26 a la 31)*

Quant a la segona hipòtesi podem concloure que la política encara a dia d'avui segueix sent una vocació masculinitzada, però no té res a veure en com era fa uns anys. Tot i que encara que trobem alguns micra masclismes, cada vegada s'està intentant feminitzar més la política. Aquesta hipòtesi l'hem pogut validar gràcies a la informació rebuda de les polítiques entrevistades, les quals totes elles coincideixen en què és una feina que està masculinitzada però que cada vegada més s'intenta facilitar a la dona la seva participació. *(hipòtesi validada a la pàgina 51)*

Després d'haver cercat informació de polítiques rellevants dins del nostre país, ens ha sobtat molt que actualment algunes de les dones que presideixen el seu càrrec polític,

siguin la primera dona a presidir-lo, com per exemple el cas d'Ada Colau, que és la primera alcaldessa dona que presideix una capital, com és la ciutat de Barcelona.

Una altra dada que creiem que és important remarcar és que, actualment a la mesa del Parlament, de set persones que la formen, només una d'elles és dona. A més a més, actualment, al Parlament de Catalunya, la xifra d'homes diputats és superior a la de dones diputades. Quant a municipis de la comarca del Maresme, el nombre d'alcaldes doble el nombre d'alcalduesses. Amb aquestes dades, podem dir que clarament no hi ha paritat en els alts càrrec polítics. *(hipòtesi validada de les pàgines 16 a la 21 i de les pàgines 30 a la 32)*

Els factors que impedeixen a les dones arribar a alts càrrecs polítics amb la mateixa facilitat que ho fan els homes són bàsicament, el fet de prioritzar unes coses davant la política i la por a no poder dedicar temps per tot. La política com abans hem dit, sempre ha sigut una feina de caire masculí i una de les característiques principals que fins fa ben poc perduraven, era el fet de fer política en hores intempestives de la nit. Antigament, al vespre-nit mentre les dones s'ocupaven dels fills, els homes com ja havien plegat de treballar i no tenien cap altra prioritat, assistien a actes polítics. Aquest fet, tot i que està desapareixent, encara el troben present, i és el que en la majoria d'ocasions tira enrere la dona a voler arribar a un alt càrrec, ja que haurien de sacrificar aquest temps amb la família per a poder-se dedicar a la política. Avui en dia, això està evolucionant i s'està facilitant i adaptant horaris perquè la dona perdi la por i s'hi pugui involucrar. Aquesta hipòtesi l'hem pogut validar gràcies a les entrevistes que hem fet. *(hipòtesi validada a les pàgines 52)*

Pel que fa a l'última hipòtesi, podem verificar que el nombre de dones que es dediquen a la política ha incrementat en els últims anys. Així ho mostren les dades de l'anàlisi que hem fet de les últimes cinc legislatures de la composició del Parlament de Catalunya. Actualment el Parlament de Catalunya té 58 diputades representant en 42,9% per què feia el 5,2% l'any 1980 durant la primera legislatura. A més a més, cada cop veiem més figures femenines presidint alts càrrecs polítics com podria ser l'Ada Colau mencionada anteriorment o la Inés Arrimadas, cap de llista de Ciutadans. Aquestes dones són les que motiven a què cada vegada hi hagi més dones que es vulguin involucrar a la política. *(hipòtesi validada a la pàgina 31)*

A part de validar les nostres hipòtesis, també hem pogut concloure que en general el partit menys paritari de tots és Ciutadans, cosa que ens sorprèn, ja que la seva cap de llista és una dona. Gràcies a les entrevistes, també hem pogut arribar a la conclusió que, deixant de banda les ideologies polítiques, totes elles defensen i lluiten per una política igualitària i

justa. Per acabar, creiem que és important remarcar que s'està lluitant perquè la política sigui justa i igualitària i s'està facilitant cada cop més que la dona hi pugui participar i involucrar-s'hi, tot i que encara queda un llarg camí per recórrer i erradicar definitivament els micra masclismes que avui encara trobem.

VALORACIÓ PERSONAL DEL TREBALL

Laia Torres

Personalment puc dir que estic molt satisfeta de la feina feta. Crec que hem assolit tots els objectius que ens vam proposar a l'inici del treball i hem pogut validar les hipòtesis plantejades també a l'inici. Han estat uns mesos de treball dur i constant però que a hores d'ara, en veure el resultat m'adono que ha valgut la pena. Durant aquest llarg camí he après molt més del que em pensava en uns inicis. No solament he après quin és el rol de la dona en l'àmbit polític sinó que també he ampliat els meus coneixements sobre política general. Potser una de les coses que canviaria del nostre treball seria l'entrevista. Posar tantes preguntes a l'entrevista ha fet que ens passem moltes hores transcrivint entrevistes, hores que podríem haver dedicat a fer altres investigacions. Tot i així estic satisfeta de la feina feta. He gaudit molt fent el treball, en concret el que més he gaudit ha sigut entrevistar els polítics i poder visitar el Parlament.

Per últim dir que m'ha agradat molt poder fer aquest treball en parella perquè crec que les dues ens hem complementat i ajudat a l'hora de treballar.

Clàudia Rodrigo

Donant la meua més sincera opinió respecte a aquest treball, m'ha resultat bastant interessant. Aquest treball ha despertat en mi, sentiment de joia en veure que, tots els objectius i hipòtesis plantejades abans de començar amb la recerca històrica s'han complert i validat. M'he adonat que encara que la dona el dia d'avui ha avançat dins el món de la política, encara té molt camí per recórrer. Ha valgut la pena tot i l'esforç i la dedicació constant durant molts mesos que ens ha suposat el treball. Un cop acabat tot, miro endarrere i veig que ens ha quedat un treball força qualificat.

He gaudit molt entrevistant a aquestes dones, ja que a partir d'ara totes les seves vivències i anècdotes em serviran de referent per mi. El fet més destacable de la realització de la part pràctica del treball, va ser el dia que vam poder anar a visitar el Parlament de Catalunya i poder entrevistar allà a una diputada.

Per últim, ha sigut un plaer poder treballar en parella, ja que a l'hora de repartir-nos les tasques a realitzar ens hem entès i complementat molt bé l'una amb l'altra.

AGRAÏMENTS

Volem donar les gràcies a en Miguel Guillén per facilitar-nos contactes de polítics rellevants.

A en Carles Móra per orientar-nos al principi del treball cap on el podríem enfocar.

A tots els polítics entrevistats per dedicar una part del seu temps a nosaltres.

Al nostre tutor del treball de recerca, en Carlos Guillén, per guiar-nos i ajudar-nos durant tot el camí.

I finalment a les nostres famílies per recolzar-nos i animar-nos al llarg d'aquests mesos.

POSSIBLES LÍNIES D'INVESTIGACIÓ

Un projecte que seria interessant realitzar relacionat amb el paper de la dona, seria el rol de la dona en el cinema, ja que durant els últims anys han sortit a la llum molts casos d'abusos i creiem que és un camp que dóna molt per explorar.

Un altre possible projecte podria ser tractar el famós “glass ceiling” o també anomenat sostre de vidre.

Centrant-nos en l'àmbit del nostre treball, en aquest cas la política, trobem que podria ser interessant analitzar les campanyes que cada partit polític porta a terme abans de les eleccions.

DIARI DE TREBALL

- ❖ Dimecres 9 de Maig: 1a trobada conjunta amb el tutor per introduir el Treball de Recerca i explicar en què consisteix i quines parts té.
- ❖ Dijous 17 de Maig: 2a trobada amb el tutor del TR.
- ❖ Dissabte 19 de Maig: Fer document d'Excel de tots els municipis del Maresme amb els seus regidors i regidores i alcalde o alcaldessa corresponents.
- ❖ Dimecres 23 de Maig: Preparació preguntes per la trobada amb en Carles Móra.
- ❖ Dijous 24 de Maig: Trobada amb en Carles Móra a l'escola.
- ❖ Divendres 25 de Maig: 3a trobada amb el tutor del TR.
- ❖ Dimecres 30 de Maig: Realitzar gràfiques amb les dades dels regidors i regidores.
- ❖ Divendres 1 de Juny: Contactar amb alcaldesses del Maresme per entrevistar.
- ❖ Dissabte 9 de Juny: Buscar informació sobre la llei de paritat i sobre la incorporació de la dona a la política.
- ❖ Divendres 15 de Juny: Enviar mail a Miguel Guillén per a trobar-nos.
- ❖ Dilluns 9 de Juliol: Trobada amb Miguel Guillén i escriure mails a tots els contactes que ens ha facilitat a la mateixa trobada.
- ❖ Dimecres 23 d'Agost: Elaboració de la plantilla de les entrevistes.
- ❖ Dijous 24 d'Agost: Recerca històrica de la part teòrica.
- ❖ Dimarts 28 d'Agost: Entrevista a María José González.
- ❖ Dimecres 29 d'Agost: Entrevista a Alícia Romero
- ❖ Divendres 31 d'Agost: Entrevista a Anna Salicrú.
- ❖ Dimarts 4 de Setembre: Entrevista a Conxita Calvo.
- ❖ Dijous 6 de Setembre: Entrevista a Elena Martín.
- ❖ Dijous 6 de Setembre: Entrevista a Maria Freixanet.
- ❖ Divendres 7 de Setembre: Entrevista a Blanca Arbell.
- ❖ Divendres 21 de Setembre: Enviar entrevista per correu a la Bel Olid.
- ❖ Dimecres 26 de Setembre: 4a trobada amb el tutor del TR.
- ❖ Divendres 28 de Setembre: Buscar informació de com s'ha anat incorporant perquè pugui votar i com s'ha incorporat a la vida activa de la política.
- ❖ Dimecres 17 d'Octubre: Entrevista a Mònica Palacín.
- ❖ Dimecres 31 d'Octubre: 5a trobada amb el tutor del TR.
- ❖ Dissabte 3 de Novembre: Buscar informació sobre si es fa trampa o no quan s'elaboren les llistes electorals de cada partit polític de dos anys diferents, del Setembre de 2015 i del Desembre de 2017.
- ❖ Dimarts 11 de Desembre: 6a trobada amb el tutor del TR.
- ❖ Dissabte 15 de Desembre: Començar a transcriure entrevistes.
- ❖ Dilluns 17 de Desembre: Continuar transcrivint entrevistes.
- ❖ Dimecres 19 de Desembre: Continuar transcrivint entrevistes.
- ❖ Dissabte 22 de Desembre: Continuar transcrivint entrevistes.
- ❖ Divendres 28 de Desembre: Acabem tota la part teòrica del treball.
- ❖ Divendres 28 de Desembre: Enviar entrevista a Manuel Mas i en Carles Móra.
- ❖ Dissabte 29 de Desembre: Escriure conclusions del treball i començar a muntar el documental del treball.

- ❖ Diumenge 30 de Desembre: Acabar petits detalls del treball com ara les possibles línies d'investigació o agraïments.
- ❖ Dilluns 31 de Desembre: Acabar de muntar el documental i fer la valoració personal de cadascuna.

BIBLIOGRAFIA

Feminitzar el poder: Apoderament femení i estructures organitzatives. De Esther Sánchez.

WEBGRAFIA

Polítiques rellevants al llarg de la història:

https://ca.wikipedia.org/wiki/Emmeline_Pankhurst

https://ca.wikipedia.org/wiki/Victoria_Kent_Siano

https://ca.wikipedia.org/wiki/Margarita_Nelken

https://ca.wikipedia.org/wiki/Clara_Campoamor_Rodr%C3%ADguez

Polítiques rellevants de l'era moderna espanyola:

https://ca.wikipedia.org/wiki/Soledad_Becerril_Bustamante

https://ca.wikipedia.org/wiki/Mar%C3%ADa_Teresa_Fern%C3%A1ndez_de_la_Vega_Sanz

https://ca.wikipedia.org/wiki/Carme_Chac%C3%B3n_Piqueras

https://ca.wikipedia.org/wiki/Esperanza_Aguirre_Gil_de_Biedma

https://ca.wikipedia.org/wiki/Manuela_Carmena_Castrillo

https://ca.wikipedia.org/wiki/Susana_D%C3%ADaz_Pacheco

https://ca.wikipedia.org/wiki/Ada_Colau_i_Ballano

https://ca.wikipedia.org/wiki/N%C3%BArta_de_Gispert_i_Catal%C3%A0

https://ca.wikipedia.org/wiki/Alicia_S%C3%A1nchez-Camacho_P%C3%A9rez

https://ca.wikipedia.org/wiki/Montserrat_Tura_i_Camafreita

https://ca.wikipedia.org/wiki/In%C3%A9s_Arrimadas_Garc%C3%ADa

https://ca.wikipedia.org/wiki/Joana_Ortega_i_Alemanya

https://ca.wikipedia.org/wiki/Anna_Gabriel_i_Sabat%C3%A9

https://ca.wikipedia.org/wiki/Carme_Forcadell_i_Llu%C3%ADs

Llei de paritat:

<https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0518382.xml>

<https://www.parlament.cat/document/cataleg/48089.pdf>

<https://www.naciodigital.cat/noticia/90650/parlament/aprova/primer/Llei/igualtat/entre/homes/dones/catalunya>

Anàlisi de la composició del Parlament de Catalunya durant les últimes 6 legislatures:

<https://www.parlament.cat/web/composicio/legislatures-anteriors/index.html>

<https://www.parlament.cat/web/composicio/index.html>

Recompte de regidors, regidores, alcaldes i alcaldesses del Maresme:

<http://www.alella.cat/document.php?id=974>

<http://www.arenysdemar.cat/document.php?id=31171>

<http://www.arenysdemunt.cat/lajuntament>

<http://argentona.cat/document.php?id=348>

http://www.cabrerademar.cat/seu_electronica/ajuntament/consistori

<https://www.cabrils.cat/regidores/>

<http://www.caldetes.cat/document.php?id=2>

<https://www.calella.cat/ajuntament-seu-electronica/ajuntament-1/electes>

<https://canetdemar.cat/13590>

<http://www.dosrius.cat/lajuntament/organitzacio-municipal/regidors/>

http://elmasnou_prd.diba.cat/ajuntament/consistori/regidors-i-regidores

<https://www.ajmalgrat.cat/ajuntament-seu-electronica/ajuntament-1/electes>

<http://www.mataro.cat/portal/ca/Ajuntament/organitzacio/institucional/consistori/>

<https://www.seu-e.cat/web/montgat/govern-obert-i-transparencia/informacio-institucional-i-organitzativa/organitzacio-politica-i-retribucions/composicio-dels-organs-col-legiats-331>

<http://www.orrius.cat/altres-continguts/composicio-del-consistori/>

<http://www.palafolls.cat/ajuntament/consistori.htm>

<http://www.pinedademar.org/ajuntament/regidors>

<http://www.premiadedalt.cat/ajuntament/el-consistori>

<http://premiademar.cat/seccio.php?id=72>

<http://ajllavaneres.cat/seccio.php?id=72>

<http://www.stcebria.net/consistori.asp>

<http://www.santiscle.cat/ajuntament-seu-electronica/ajuntament/consistori.html>

<https://santpol.cat/ajuntament/composicio-consistori>

<https://www.svmontalt.cat/document.php?id=14>

<http://www.statusanna.cat/seu-electronica/ajuntament/consistori/>

<http://www.teia.cat/ajuntament/cartipas>

<http://tiana.cat/contingut/Composici%C3%B3>

<http://www.tordera.cat/document.php?id=4090>

<http://www.vilassardedalt.org/document.php?id=2014>

<http://www.vilassardemar.cat/lajuntament/consistori>

Anàlisi de les llistes electorals del Parlament de Catalunya de l'any 2015 i 2017:

https://www.ara.cat/politica/llistes_electorals-27-S-publicades-DOGC_0_1419458221.html

https://www.ara.cat/politica/llistes-completes-tots-els-partits-eleccions-21-desembre-parlament-catalunya_0_1909009236.html

Informació dels polítics entrevistats:

http://www.mataro.cat/web/portal/ca/Ajuntament/organitzacio/institucional/consistori/regidors_2015/regidora_29/regidora_29.html

http://www.mataro.cat/web/portal/ca/Ajuntament/organitzacio/institucional/consistori/regidor25_11/regidor25.html

http://www.mataro.cat/web/portal/ca/Ajuntament/organitzacio/institucional/consistori/regidors_2015/regidor_13/regidor_13.html

https://ca.wikipedia.org/wiki/M%C3%B2nica_Palac%C3%ADn_i_Par%C3%ADs

https://ca.wikipedia.org/wiki/Al%C3%ADcia_Romero_Llano

https://ca.wikipedia.org/wiki/Maria_Freixanet_Mateo

<http://premiademar.cat/ambit.php?id=126>

<https://www.diba.cat/web/ladiputacio/blanca-arbell-i-brugarola>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Manuel_Mas_i_Estela

Altres pàgines consultades:

<https://listas.20minutos.es/lista/mujeres-politicas-en-la-historia-de-espana-2144/>

https://www.eldiario.es/politica/nuevo-Congreso-contara-mujeres-diputadas_0_465103579.html

<https://www.euroresidentes.com/empresa/mujeres-que-rompen-moldes/las-mujeres-del-cambio-manuela-carmena-ada-colau-y-monica-oltra>

https://www.ara.cat/especials/elpatidescobert/Reflexions-sobre-Quotes-Genere_0_1139286236.html

https://www.cuatro.com/chesterinlove/leticia-dolera-charla-completa-integra-entrevista-risto_2_2583555024.html

<http://blogspersonals.ara.cat/unamiradaambaltresulls/2011/03/12/sobre-la-igualtat-de-generes-millores-pendents/>

ANNEX

RECOMPTE DE REGIDORS I REGIDORES, ALCALDES I ALCALDESSES DEL MARESME

nom del municipi	dones regidores	homes regidors	Alcaldeessa	Alcalde
ALELLA	4	4		X
ARENYS DE MAR	5	10	X	
ARENYS DE MUNT	6	7		X
ARGENTONA	6	11		X
CABRERA DE MAR	6	5		X
CABRILS	5	7	X	
CALDES D'ESTRAC	4	7	X	
CALELLA	6	11	X	
CANET DE MAR	8	9	X	
DOSRIUS	5	8		X
EL MASNOU	8	13		X
MALGRAT DE MAR	5	5	X	
MATARÓ	12	15		X
MONTGAT	3	8	X	
ÒRRIUS	3	3		X
PALAFOLLS	3	4		X
PINEDA DE MAR	4	9		X
PREMIÀ DE DALT	5	13		X
PREMIÀ DE MAR	6	14		X
ST. ANDREU DE LLAVANERES	4	13		X
SANT CEBRIÀ DE VALLALTA	3	6	X	
SANT ISCLE DE VALLALTA	1	3		X
SANT POL DE MAR	3	5	X	
SANT VIÇENÇ DE MONTALT	2	3		X
SANTA SUSANNA	4	7		X
TEIÀ	1	6		X
TIANA	4	2	X	
TORDERA	5	6		X
VILASSAR DE DALT	3	4		X
VILASSAR DE MAR	3	4		X
Total	137	222	10	20

ENTREVISTES:

María José González

Càrrec laboral: Regidora de l'Ajuntament de Mataró

Partit polític: Ciutadans

-Des de jove t'ha apassionat la política? En quin moment de la teva vida vas saber que t'apassionava tot aquest món? Com t'hi vas endinsar?

"Sempre m'ha agradat, des que vaig començar de jove ha estudiar història i aquests temes i t'interesses per l'actualitat. Però la veritat és que no m'esperava que m'hi dediqués més enllà de ser una persona activa en un tema i que pogués votar, però em pensava que m'hi dedicaria mai. De fet tinc una altra feina que la compagino amb ser regidora de l'oposició. Perquè com ja sabeu ser regidora no ocupa tot el temps, per tant tinc la meva feina i a banda faig de regidora de l'oposició."

-Quan anys portes dedicant temps a la política?

"Porto quatre anys. De fet, quan van ser les últimes municipals i va començar a veure's una mica el tema de ciutadans a les notícies als carrers...Jo era simpatitzant amb el partit però no hi estava involucrada. Si que el coneixia perquè el meu germà estava dins i a mi em va sorgir l'oportunitat d'entrar-hi una mica abans que sortissin les llistes i vaig pensar: "Doncs perquè no?" Mai hagués pensat que Ciutadans treies tres regidors, jo a més a més era la quarta de la llista i des dels inicis no vaig entrar, vaig entrar després perquè una persona va marxar.

Va ser una mica a l'aventura perquè no sabia ben bé quines eren les meves funcions, ni que feia, a més a més estava acabant treball de la universitat i ho faig fer per atrevida, vaig dir: "Vinga va, provem-ho i a veure què en traiem de tot això."

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

"Més que en l'àmbit polític, jo crec que la discriminació de gènere està a tot arreu i per tant si està a tot arreu, també està en l'àmbit polític. Una altra cosa després són les declaracions, com parla la gent... Molts polítics s'esforcen a parlar amb femení, altres a què se'ls vegin, perquè al final acabem sent productes de màrqueting del feminisme... Però alhora de la veritat sempre hi ha comentaris que la gent fa com una cosa normal perquè la societat fa tant de temps que és així que ja es dona per fet coses que si les analitzes són masculistes. Molts temes, i no només en l'àmbit polític, en general. Per això no crec que sigui diferent en aquest àmbit."

-Creus que la societat catalana facilita la participació de la dona a la política?

"Diguem-li catalana, espanyola o com vulgueu perquè al final és el mateix. Que la dona participi en la política jo crec que depèn més de nosaltres. De la visualització i les eines que ens donin. Com hem comentat abans, pel tema de la paritat en les llistes ha fet que moltes dones, a vegades necessàriament pel fet que es puguin tancar llistes, ha fet que estiguin presents, que els hi agradi, que vulguin continuar, que es facin polítiques des de la visió de les dones, perquè si no hi som, per molt feministes que diguin alguns homes que són, al final la visió, o el que patim, o els comentaris o la sensibilitat que tenim nosaltres. Per tant, crec que no és difícil estar en la política ara mateix, hi de fet inclús està ben vist però sí que a vegades és difícil compaginar. Les dones quan comences a tenir la teva feina, a més a

més la teva feina, a més a més la teva casa, perquè hi ha moltes feines de casa que les segueixen carregant les dones. En el meu cas no perquè ens dividim molt les coses però en tot cas, has de tenir una família que et recolzi i que t'ajudi i que si tens un bebè d'un mes i dius: "Vaig a fer una cosa de política", que no et miri malament. És difícil, però jo crec que som les dones les que hem de lluitar perquè es normalitzi la situació."

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

"Totalment és masculina perquè fins ara o fa uns anys, el que era normal o es veia com a normal és que l'home tenia poder i de fet avui en dia la majoria de caps de llista encara són homes, encara que comencin a haver-hi dones. El lideratge polític sempre l'ha portat l'home. Tot i que hi ha moltes dones que han tingut un paper rellevant a la política i estan amagades. Per exemple, aquí a Mataró, cada any per Sant Jordi fem el recorregut de veure tots els mataronins il·lustres i no hi ha cap dona."

-Quantes dones hi ha en el teu equip de treball? Creus que és una xifra justa?

"L'equip com a tal en l'àmbit municipal de dones només estic jo, perquè només som tres i els altres dos són homes. Com us he comentat jo vaig estar a la llista la quarta per tant ara mateix soc la tercera perquè el cap de llista que es va presentar, va marxar fora a treballar i llavors la llista es va córrer i jo vaig pujar a la tercera posició. Fa tres anys que soc regidora. El fet de ser tres, dos homes i una dona tampoc dóna molt per dir. La següent a la llista també era una dona."

No em sento incòmode treballant amb els meus companys, per res del món, hi ha respecte i feina per igual, per tant no puc valorar gaire si és just o no."

-El teu partit t'ha posat fàcil arribar on ets pel fet de ser dona? Destacaries alguns moments claus al llarg de la teva trajectòria que t'hagin influït a arribar on ets actualment?

"El meu cas és excepcional. Vaig entrar quan Ciutadans va créixer de cop. Per tant es van fer unes llistes molt ràpid perquè ningú s'esperava aquells resultats i va ser una mica casual que jo estigués allà, gràcies el meu germà que estava dins l'agrupació de Mataró."

Necessitaven dones joves, perquè el perfil del partit així ho demanava. Llavors jo en aquell moment vaig acceptar la proposta una mica sense saber on anava perquè mai havia estat en un partit i mai havia militat. De fet tampoc havia tingut mai un partit fix perquè n'havia votat de diferents. Aquest era nou i tenia una mica de por perquè tampoc sabia el que m'esperava després. Recordo la primera entrevista a la ràdio perquè el partit tampoc estava molt definit i era com depèn que diguis estarà fora del que opina el partit i m'atacaran. Però al final em vaig aventurar i va sortir bé la cosa. De fet no m'esperava mai haver sigut regidora, va ser una mica casualitat."

-Creus que a partir del 2006, quan es va reformar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, s'ha respectat la paritat de sexes en quan la composició del Parlament?

"En quant la composició de memòria ara no ho sé, però suposo que continuen havent-hi bastants més homes que dones. Ara últimament s'està intentant respectar però tot i això encara hi ha molts més homes."

També hi ha les agrupacions que treballen fora l'hemicicle, que normalment tenen coordinadors i que moltes vegades són homes. Per tant encara falta, encara falta bastant per arribar a la igualtat.“

-Penses que les polítiques de gènere han afavorit la presència de la dona en la política en els darrers anys?

“Totalment han afavorit la presència tot i que encara s’han de treballar més. A vegades aquestes polítiques estaven fetes des de la visió d’homes perquè si no hi érem nosaltres i que les anomenaven d’igualtat a qui anaven dirigides, no? Jo crec que què les dones estiguin a dintre i hi participin activament, farà que les lleis cada vegada siguin més raonables i enfocades a la realitat.

A part d’elaborar lleis crec que és molt important dir que s’han de dotar de pressupost. Si no es doten de pressupost, hi ha la llei però no es controlen. És un tema important a l’hora de fer polítiques, perquè és com una inversió de futur.”

-Coneixes algun cas d’alguna dona, que pel fet de ser dona, no hagi pogut arribar a un alt càrrec polític o que pel fet de ser-ho hagi tingut moltes dificultats fins arribar-hi?

“La veritat és que no perquè fa molt poc temps que soc regidora. Segurament hi ha molts casos.

Però puc afirmar que els sous no són iguals i que els directius d’empreses acostumen a ser homes. En l’àmbit empresarial, com en molts altres, encara no hi ha igualtat.”

-Com creus tu que hauria d’actuar una dona per canviar el paper o la imatge que se li dóna en la política?

“Ens ho hem de creure, però a tot arreu, no només en l’àmbit polític. Ens hem de creure que som iguals, que tenim unes virtuts i que ningú ens pot trepitjar i per tant això ho hem de defensar el dia a dia. Sempre quan ens fan un comentari masclista, dir-ho. Al final si nosaltres ens ho creiem, les coses començaran a canviar. També que els homes participin més en polítiques de gènere perquè sempre les respostes de polítiques d’igualtat només participen dones. Primer ens ho hem de creure nosaltres per així convèncer a l’altra part de la societat de què hi ha un problema gran.

Ens hem de fer fortes i denunciar quan calgui. De fet aquest any, a les santes s’han posat els punts d’informació d’abusos sexuals... A l’inici de les Santes vam anar a un programa de la ràdio i recordo que parlàvem d’això i els meus companys deien que no ens havíem de preocupar perquè a Mataró mai havia passat res i jo vaig dir: “Potser ningú mai ho ha denunciat, no s’ha atrevit a dir-ho.” Seria molt normal que hagués passat alguna cosa durant festes perquè amb alcohol i la mentalitat d’algunes persones de què es pensen que poden fer qualsevol cosa amb una dona... Parlant d’això, potser no ho he mencionat en cap pregunta però sempre el que és més important és l’educació. A través de l’educació podem canviar les coses.”

-Com porta la teva família que et dediquis a la política? Alguna vegada heu rebut algun comentari masclista relacionat amb la teva feina?

“La meva família bé.

Clar que la meva feina no és exactament la política, perquè treballo també fora, però si en els dos àmbits he rebut algun comentari. A més a més treballo amb una feina de sector masculí perquè treballo en un escorxador on la majoria són homes. I clar, una dona que a més tingui un càrrec important allà dins. El sector carni és molt masclista. I a la política també sempre hi ha el típic comentari de: “Clar perquè ets dona o clar perquè si no hi hagués tantes dones això no passaria.” Aquest tipus de comentaris que no ens hem de callar.”

-Has viscut alguna anècdota rellevant relacionada amb la discriminació que pateixen les dones al món de la política?

“Jo a l'ajuntament no. A banda dels comentaris pel carrer no. Però per exemple a la nostra líder de Catalunya, a la Inés Arrimadas, no la paren de posar com a tot. Ningú la valora professional, només que si és guapa, que si és això...”

-Quina opinió et mereix l'auge del moviment feminista? Hi participes activament d'aquest moviment? Com?

“Moviment feminista com a tal no és que hi participi. Queda clar on em posiciono jo però a vegades aquest moviments acaben sent mot polítics i molt manipuladors, cosa que tampoc m'agrada molt. Jo no soc feminista, ni tampoc no ho soc. No sé el que soc però tinc clar que defensaré el que hagi de defensar en cada situació. Si que és cert que estic en el consell d'igualtat de Mataró. Quan hi ha manifestacions de caire feminista també a moltes hi soc. I també participo a totes les activitats de caire d'igualtat a Mataró. M'agrada més la paraula igualtat que feminista.”

-Què et sembla que la Inés Arrimadas sigui candidata a la Generalitat de Catalunya sent dona?

“A mi em sembla bé, haurien d'haver-hi moltes més dones. S'ho ha guanyat per les seves virtuts. És una persona molt formada, molt bona defensant i parlant. També ha sigut molt valenta, estar en el seu paper amb el gran conflicte que hi ha actualment a Catalunya és difícil. Amb els insults que hi ha pel carrer, tant per una banda com per l'altre, tampoc vull entrar en temes d'ideologia. Hi ha enfrontament socials i atrevir-te anar al teu partit sabent que tindràs l'altra meitat de la població rient-se, és atrevit i complicat.

Sempre ho he dit, a mi m'agradaria que hi hagués moltes més dones perquè sembla que tinguem un paper secundari i no és així.

I pel que fa a la Inés no m'agrada que sigui candidata pel fet de ser dona, perquè qui arriba a aquella posició ha de tenir unes qualitats i perquè fa bé la feina però precisament m'agrada per això, perquè està ben formada i té unes virtuts que jo crec que han afavorit el partit, ha sigut una bona aposta.”

Conxita Calvo

Càrrec laboral: regidora de l'Ajuntament de Mataró

Partit Polític: ICV-EUiA

-Des de jove t'ha apassionat la política? En quin moment de la teva vida vas saber que t'apassionava tot aquest món? Com t'hi vas endinsar?

“La política pròpiament no m'ha apassionat mai, el que m'ha apassionat molt és la gestió de les coses col·lectives, que en teoria seria la definició de política, però en l'actualitat no és ben bé el mateix. Des de que jo era estudiant ja participava en tasques de representació a l'institut. Posteriorment, he intentat sempre en a la meva tasca professional, que soc docent, soc mestre, sempre he mirat que aquelles coses col·lectives que compartíem entre molts sempre funcionessin, però càrrec polític no he sigut fins molt tard.”

-Quants anys portes dedicant temps a la política?

“Si entenem política de manera àmplia, molts anys, si l'entenem de manera que representi un càrrec públic, vuit anys.”

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

“En l'àmbit polític i en l'àmbit social, en tots els àmbits. A l'àmbit polític no s'escapa d'això, hi ha discriminació en general, per les dones. Se sap que hi han diferents salaris en funció de l'execució femenina també en els alts càrrecs dins del món econòmic.”

-Creus que la societat catalana facilita la participació de la dona a la política?

“Segurament que la societat catalana fa molt de temps que ha incorporat una certa naturalitat de la participació de la dona en l'àmbit públic, no només en la política, però no es que ho haguem resolt, hauríem de recórrer a les lleis. Les lleis catalanes, de sempre han atorgat un paper diferent. Jo no crec que estiguem molt millor que la resta.”

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

“Sense dubte és una tasca amb tradició masculina, com les altes direccions, com tantes altres coses, perquè el paper de la dona durant molts anys ha estat restringit en l'àmbit familiar o en aquells serveis que se suposa que tenien cura dels altres, l'educació o la infermeria, per exemple. Encara falta, aquesta paraula que s'utilitza molt, l'apoderament de les dones, de creure que efectivament tenen dret a les mateixes coses i lluitar.”

-Quantes dones hi ha en el teu equip de treball? Creus que és una xifra justa?

“Ara estic jubilada. Per tant no hi ha equip de treball. Sempre he estat en el món educatiu, dins del món educatiu, aquesta discriminació ha sigut a l'inrevés ja que a vegades el que faltava era la participació dels homes. En el moment que vaig tenir equip de treball, dins la política, vaig procurar que hi haguessin moltes dones ja que em semblaven igualment de vàlides que qualsevol home. Estic per la qualitat en funció del treball de les persones, no només del gènere.”

-El teu partit t'ha posat fàcil arribar on ets pel fet de ser dona? Destacaries alguns moments claus al llarg de la teva trajectòria que t'hagin influït a arribar on ets actualment, ja sigui com a polític o personalment.

"Al llarg del temps, si algú vol estar en tasques de responsabilitat, de vegades és una decisió personal, de no fer-se petit davant de les propostes i també que la parella que t'acompanya, entengui que tots dos podem exercir aquestes tasques com sigui. Per tant, en el moment que jo vaig decidir que jo acceptava la direcció d'un centre, o que tenia tasques de representació, o que en un moment donat en l'àmbit polític, tenia unes tasques que m'obligaven a ocupar un temps mai no vaig tenir cap dificultat, al contrari, amb la meva parella ens repartíem la feina en l'àmbit familiar, per tant les filles les cuidàvem igual, un que l'altre. El meu partit, sempre ha tingut molt clar el paper de la dona i jo crec que a mi com que la tasca que em van demanar va ser si volia estar en una llista, cap discriminació en absolut."

-Creus que a partir del 2006, quan es va reformar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, s'ha respectat la paritat de sexes en quan la composició del Parlament de Catalunya?

"Diria que ha estat irregular, ja que s'ha tendit a respectar la paritat, però crec que no sempre s'ha aconseguit."

-Penses que les polítiques de gènere han afavorit la presència de la dona en la política en els darrers anys?

"Segurament, però no n'hi ha prou perquè, si establim una quota però aquesta no va al costat dels serveis que permetin que la dona s'incorpori en el món polític, és molt difícil, perquè, com es resol tot el tema de la constitució laboral, ja que has de tenir algú que estigui d'acord amb tu amb què us ho podeu repartir, però sinó passa això, és molt difícil perquè només amb números no n'hi ha prou."

-Coneixes algun cas d'alguna dona que pel fet de ser dona no hagi pogut arribar a un alt càrrec polític o que hagi tingut moltes dificultats fins arribar-hi?

"No només amb un càrrec polític, sinó a exercir els seus desitjos. Per exemple, la meva mare, jo crec que és una senyora molt viva i molt llesta, però que en el moment en que ella va ser adulta, la societat no li permetia, ni el seu entorn tampoc. Crec que hi han moltes dones de molta vàlua que s'han perdut pel camí perquè no han tingut ni el context cultural, ni econòmic, ni polític, ni social que els hagi permet aconsegir el que volien."

-Com creus tu que hauria d'actuar una dona per canviar el paper o la imatge que se li dóna en la política?

"Hi ha un sector social, a tot arreu, que segurament al veure que una dona es dedica a una tasca que no es habitual, d'entrada poden pensar de tot relacionat amb el seu aspecte físic. Amb mi, no he percebut mai, en l'àmbit que m'he mogut, aquest sentiment."

-Com porta la teva família que et dediquis a la política? Alguna vegada heu rebut algun comentari masclista relacionat amb la teva feina?

“Per part de la meva família, cap problema. El temps que em vaig dedicar a la política, que era molt intens, la meva parella va assumir altres coses que feia jo per poder tenir més temps, ja que és molt intens.”

-Has viscut alguna anècdota rellevant relacionada amb la discriminació que pateixen les dones al món de la política?

“No, en primera persona no.”

-Quina opinió et mereix l'auge del moviment feminista? Hi participes activament d'aquest moviment? Com?

“El moviment feminista ha sigut l'impulsor de que moltes dones prenguin consciència de la seva realitat, que vegin que poden canviar coses, quan dic canviar coses, en faig referència també a l'àmbit familiar. Crec que aquest moviment és molt important, recolzo molt els moviments d'igualtat, de que som persones i que és veritat que cal un impuls de que les dones siguin conscients del potencial que tenen, som la meitat de la població, però és important que segueixin aquests moviments i també crec que des del vuit de març, també s'ha fet un esforç molt important per això, però s'ha de calar més a fons en el dia a dia.”

Anna Salicrú

Càrrec laboral: Regidora de l'Ajuntament de Mataró

Partit polític: Esquerra Republicana

-Des de jove t'ha apassionat la política? En quin moment de la teva vida vas saber que t'apassionava tot aquest món? Com t'hi vas endinsar?

“Quan era petita venia molt ja a aquesta casa perquè la meva mare era regidora de l'Ajuntament de Mataró, ella era regidora del partit socialista, jo soc d'esquerra republicana però jo he viscut la política a casa d'ençà que era molt petita, la meva mare va ser regidora quan jo tenia 7 anys, amb la qual cosa des dels 7 anys fins als 17-18 la meva mare era regidora i després va tornar a ser regidora, és a dir que jo no he deixat mai de tenir a casa gent molt implicada a la política com era molt la meva mare i a més en un moment on l'ajuntament just començava. L'ajuntament de Mataró, com molts altres ajuntaments, les primeres eleccions van ser l'any 1979 per tant era just la segona legislatura. Per tant jo, amb el tema de la política i he estat ben implicada des de ben petita. Per tot això i amb el meu interès amb la societat i amb Catalunya i com viure millor de seguida vaig veure que m'interessava el món de les esquerres i en especial les esquerres independentistes. Llavors molt de seguida quan era adolescent em vaig apuntar a la JERC, no m'hi vaig acabar de sentir còmode però després al cap d'uns anys, jo seguia esquerra republicana de molt a prop em van dir “escolta'm perquè no ens acompanyes a les llistes electorals a les eleccions municipals?” Això va ser el 2003, és a dir ja fa 15 anys. “

-Quants anys portes dedicant temps a la política?

“Implicada dins d'un partit polític des del 2003, fa 15 anys i dedicant-hi bastantes hores.”

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

“Jo crec que discriminació de gènere en si, no, el que passa és que vivim en una societat on les dones no estan igual de considerades que els homes però en general, no especialment en l'àmbit polític, sinó una mica en tots els àmbits de la societat. A més a més la política és un lloc on hi ha molt de poder i sovint les dones accedir al poder ho hem tingut més difícil però tenen difícil accedir en el poder polític però també en el poder d'una empresa a manar. És a dir a llocs de responsabilitat alta, les dones ho han tingut molt difícil tot i jo crec que està canviant, van fent passos i d'aquí a molt pocs anys això ja no serà o espero, és un desig, la paraula discriminació l'estem erradicant. Si que és veritat, que no hi ha una igualtat però no la veig tan llunyana. “

-Creus que la societat catalana facilita la participació de la dona a la política?

“Doncs és una mica el que dèiem, la societat catalana, com moltes societats, encara li falta una mica d'evolució perquè les dones puguin tenir el mateix paper que els homes en general a tots els àmbits de la societat. Sí que és veritat doncs que últimament hem fet passos, una mica forçats però que de vegades són necessaris per afavorir que hi hagi igualtat, un tant per cent de dones a les llistes electorals o intentar, per exemple, ara fa quatre dies s'ha format el govern de la Generalitat i primer semblava que no, però després es va forçar a fer que hi hagués la meitat de consellers que de conselleres. És a dir que forçant les coses s'està normalitzant.”

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

"Doncs és una mica per tot això que estàvem dient, no és que sigui una feina amb tradició masculina però és que fins ara els llocs on es manava han estat ocupats bàsicament per homes i la dona tenia un paper molt secundari a la societat, com a mestressa de casa, com a mare, però no implicada en les activitats de la societat. Llavors per això, jo crec, no només en la política sinó en general, a la dona li ha costat arribar als llocs de poder."

-Quantes dones hi ha en el teu equip de treball? Creus que és una xifra justa?

"A la secció local d'esquerra, perquè jo a part de ser regidora d'aquí l'ajuntament de Mataró, soc la presidenta de la secció local, hi ha menys dones militants que homes militants i això és un mal que passa a tots els partits polítics però també passa a moltes associacions de veïns o culturals, perquè normalment totes aquestes activitats es desenvolupen en hores del vespre, i el vespre encara està renegat de què les dones han d'estar a casa, fer el sopar i cuidar-se dels nens. El dia que aconseguim canviar això segurament aconseguirem que més dones s'impliquin en política. En la nostra secció local som bastant menys dones que homes militants i en l'executiva, que és l'òrgan que mana a la resta de la secció local, no tenim igualtat però som tres, quatre, cinc dones de deu, dotze, per tant, no és que siguem cinquanta- cinquanta però encara. Aquí a l'ajuntament som un grup municipal de quatre i jo soc l'única dona, u contra tres. Si n'haguéssim entrat cinc, doncs aleshores seríem dues dones i tres homes però encara falta."

-El teu partit t'ha posat fàcil arribar on ets pel fet de ser dona? Destacaries alguns moments claus al llarg de la teva trajectòria que t'hagin influït a arribar on ets actualment, ja sigui com a polític o personalment.

"A esquerra republicana mai he trobat cap trava pel fet de ser dona, el contrari, com que som poques dones doncs si hi ha alguna dona interessada i pot ser vàlida per fer una cosa se li diu. I és veritat que estem en un moment que si a davant tu tens per fer una feina determinada o un càrrec determinat a un partit polític tens tres persones i dos són homes i l'altre és dona i la dona és igual de vàlida que els altres dos doncs passa per davant, perquè falten cares visibles i mostrar dones. Jo crec que això ho podem explicar obertament que si tu tens dones i poden desenvolupar-ho doncs fes-ho. Una altra cosa és col·locar allò que en diem "dones florero", que això també passa. Al contrari, jo a esquerra republicana estic encantada que sempre s'ha comptat amb mi i sempre se m'han donat responsabilitats i sempre se m'ha donat tota mena de facilitat i se m'ha ajudat per ser dona. A la vida en general, a la meva feina tinc un càrrec de responsabilitat perquè soc la cap del departament i soc dona per tant tampoc m'hi he trobat en cap moment que ningú em digués "va si t'hi posarem perquè ets dona" però tampoc mai he trobat cap mena de discriminació. "

-Creus que a partir del 2006, quan es va reformar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, s'ha respectat la paritat de sexes en quan la composició del Parlament de Catalunya?

"És el que dèiem, es van aprovar unes lleis per tal que les llistes fossin més paritàries. Les llistes ara són de 40-60%, és a dir paritat que ningú ha dit que hagi de ser home dona, però a l'haver-hi més homes sempre és el 40% dones, el 60% homes però podria ser el revés. Per exemple, hi ha un cas a Arenys de Mar que al grup municipal són més dones que homes, allà tenen el problema contrari, que no és el habitual. Al Parlament, ara hi deu haver aquesta relació de forces més o menys, 60%-40% forçada per les llistes electorals però per exemple el grup d'esquerra republicana, aquestes passades eleccions del 21 de desembre

de 2017, ja es va presentar amb una llista cremallera, és a dir home, dona, home, dona... Hi han hagut alguns problemes, tenim presos polítics i exiliats però en un principi era 50%-50% i això intentarem reproduir-ho a partir d'aquest any en les eleccions municipals i qualsevol eleccions que vinguin.”

-Penses que les polítiques de gènere han afavorit la presència de la dona en la política en els darrers anys?

“Aquestes polítiques s’han de fer perquè la societat ho demana i ja està, no per afavorir ni que les dones estiguin més contentes i per tant participin més de la política, no és causa-efecte això o almenys no ho hauria de ser. I no crec que les dones que estiguin implicades en política ho estiguem perquè hi ha més polítiques de gènere ara que fa deu o vint anys. Però sí que és veritat que si hi ha una especial sensibilització cap al món femení, segurament fa que molta gent vegi la política diferent, que no li faci tant de respecte entrar-hi, posar-s’hi, treballar. Vull dir que en realitat tot i que no hauria d’estar relacionat, sí que acaba havent-hi una relació causa-efecte.”

-Coneixes algun cas d’alguna dona que pel fet de ser dona no hagi pogut arribar a un alt càrrec polític o que hagi tingut moltes dificultats fins arribar-hi?

“En el meu entorn que és Mataró i a cert nivell nacional de Catalunya, com a mínim en el meu partit clarament no ho he viscut. En els partits més propers tampoc o com a mínim no m’ha arribat, perquè pot ser que hagi passat i que no te n’hagis assabentat però a mi no em consta i menys amb persones de la meva generació, al voltant dels quaranta anys. Potser sí que fa més temps hi han hagut casos més complicats, però jo crec que ara mateix, això segur que passa, però deu estar més amagat diguéssim, i no ens n’assabentem i així diria que això ja s’està normalitzant bastant.”

-Com creus tu que hauria d’actuar una dona per canviar el paper o la imatge que se li dóna en la política?

“Jo crec que hauria d’actuar amb normalitat, és a dir no falsejant, no anteposant la imatge, perquè moltes vegades passa això, posem allà a una que sigui guapa i rossa, quina ximpleria, posa-la perquè sigui vàlida no perquè sigui morena o rossa i perquè tingui els ulls de color verd, això a vegades són coses que es fan erròniament. S’hauria d’actuar amb normalitat, d’intentar veure que, les dones es diu que tenim certes virtuts més que els homes, virtuts organitzatives o de ser més empàtiques i saber tractar més amb la gent, doncs potenciaren totes aquestes esferes que normalment se’n diu que les dones tenim. Jo crec que és una manera també de veure que les dones es poden dedicar a la política i a la gestió de les ciutats, dels països o del que sigui. Això crec que és una bona manera d’enfocar-ho, per les habilitats que normalment s’atribueixen en una dona. Ja dones que no, que tenen rols que sempre hem considerat molt masculins diguéssim, i al revés, hi ha homes que tenen rols que a vegades hem considerat més femenins, podríem posar-ho en debat. Crec que el fer de les dones és una mica diferent que el dels homes i això en política també es nota, una mica més de mà esquerra en fer les coses i si saps explicar-ho i transmetre-ho és un gran valor. “

-Com porta la teva família que et dediquis a la política? Alguna vegada heu rebut algun comentari masclista relacionat amb la teva feina?

“La meva família diguéssim els meus pares i germans, estan tan acostumats en el món polític que no els hi va estranyar gens que jo m'impliqués en política. A més a més, el meu company ha sigut polític per tant la meva família ho troba molt normal. Particularment no he rebut cap comentari masclista, no m'han dit mai res, igual ho han dit a esquesmes meves però a mi no m'ha arribat. En l'entorn que em moc jo ni m'he sentit discriminada ni he sentit cap comentari ofensiu per part dels meus companys ni de partit, ni amics ni familiars. És veritat, ara tampoc vull fugir, que el meu partit últimament hi ha hagut algun comentari una mica masclista però són comentaris que desgraciadament hi són a la nostra societat i no només en el partit polític que milito sinó també quan marxés a fer una “birra” amb els amics, o quan marxés de “farra”, vull dir que hi ha comentaris masclistes arreu per tant també n'hi ha en l'entorn polític, no direm que no. Però allò de dir directament “No, tu calla que ets dona i no ens saps” o “Tu això no ho podràs fer mai”, això no ho he rebut mai.”

-Has viscut alguna anècdota rellevant relacionada amb la discriminació que pateixen les dones al món de la política?

“Jo diria que tampoc, no m'ha semblat mai detectar-ho. Potser algun cas i no me'n recordo però en el meu entorn diria que no. Potser ho he sentit d'altres partits, d'altres llocs però a Mataró i en el meu entorn d'esquerra republicana diria que no. De per aquí l'ajuntament recentment a vegades diuen: “Em dius això perquè soc dona”, no, simplement perquè discrepo i perquè les opinions són diferents. A vegades hi ha aquest comentari en el ple municipal, això passa, hi ha alguna dona que a vegades diu “si no fos dona, això no us atreviríeu a dir-m'ho”, jo penso que això està una mica superat ja, si ho dius, és perquè realment és una opinió que no la comparteixes. De cara el públic crec que no passa, en privat ja sabem que la societat no està prou madurada però jo crec que està canviant bastant.”

-Quina opinió et mereix l'auge del moviment feminista? Hi participes activament d'aquest moviment? Com?

“Jo no em definiria com a feminista com a tal però sí que participo doncs de tot el que sigui la defensa dels drets de les dones. Per exemple, el passat 8 de Març, que hi va haver la primera vaga de dones, evidentment vaig fer vaga i com la que més. També per donar una mica d'exemple, jo soc cap de departament i si la cap de departament feia vaga i era dona, era una imatge molt potent de cara el departament, ara us estic parlant de la feina però en el món polític també. Aquell dia, dones polítiques, van reivindicar-se i van participar en concentracions i manifestos. Aquell dia per exemple, que és l'últim així de més importància en el món feminista en aquest país, jo crec que es va fer un pas molt important, i a mi em va fer il·lusió. En el fons, jo tinc facilitat per fer vaga, per poder fer una aturada un dia, vull dir que ho tinc fàcil a la meva feina però hi ha gent que no ho té tan fàcil que treballen amb feines o empreses que potser no els hi posen tan fàcil de poder fer vaga i en canvi aquell dia va haver-hi gent que va dir “va”. Si veus que som moltes, doncs la gent s'anima i jo crec que està molt bé. Ja us dic. Jo no em defineixo com a feminista però sí que intento doncs potenciar la dona en el món polític i en la societat en general i defensar que tinguin igualtat de drets que els homes.”

Mònica Palacín

Càrrec laboral: Diputada al Parlament de Catalunya

Partit polític: Esquerra Republicana

-Des de jove t'ha apassionat la política? En quin moment de la teva vida vas saber que t'apassionava tot aquest món? Com t'hi vas endinsar?

“Des de jove. Jo soc filla d'un barri de Barcelona, no soc filla del maresme. Vaig néixer a la Verneda. Allà quan era adolescent fora de l'escola doncs quedàvem i xerràvem i fins i tot havia participat en alguns actes. Va ser una època d'implicació de coses del barri i de coses que m'interessaven. L'interès en política pròpiament ve de dos besants, la persona que està interessada en política i per tant decideix formar-se en política per tant fer ciències polítiques i fer la seva carrera professional en aquesta basant o homes i dones que en un moment donat han pres la decisió de formar part d'un projecte polític començant des de la política municipal volent ajudar al teu municipi a millorar coses. Aquest va ser el meu cas que em va ajudar a obrir portes. Ara tinc quaranta-sis anys això va ser els trenta per tant em vaig presentar embarassada del meu segon fill pensant sempre en el millor futur dels teus.”

-Quan anys portes dedicant temps a la política?

“Doncs això que us deia, deixant fora aquesta etapa més adolescent des del 2002, que ja estava embarassada del meu segon fill em van proposar com a candidata a Pineda. Per tant porto en política municipal des del mandat del 2003 i com a diputada del Parlament de Catalunya menys d'un any, he entrat ara en les eleccions del vint-i-u de Desembre.”

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

“Sí que hi és, malauradament hi és i tot està fonamentat amb un element que crec que és fonamental en la nostra societat i cultura que és el poder. Qui té el poder té el control sobre les polítiques de qualsevol mena. I el poder és masculí, per tant antropològicament, sociològicament i de totes les maneres com ho podem analitzar el poder és masculí. Llavors en un entorn com el polític des de la política municipal per resoldre temes de municipi com la política nacional com és el cas del Parlament o del govern de Catalunya, hi ha espais de poder que compartir-los i obrir-los a tots els besants com és tota la societat costa. Malgrat que el treball amb els companys homes a escala del partit o a escala de l'ajuntament o del Parlament és bo, s'ha de reconèixer que la política està molt masculinitzada.”

-Creus que la societat catalana facilita la participació de la dona a la política?

“Bé jo crec que d'aquí a uns anys sí, és a dir, les dones tenim molts elements que ens diferencien de la manera de fer dels homes entre d'altres, sobre tot la practicat. És a dir, dedicar temps allò que serveix per a alguna cosa. La capacitat de mediació, tenim elements que permeten posar sobre la taula que quan hi ha debats o discussions arribar a consensos perquè és una cosa que forma part de nosaltres mateixes com a dones. Tenir cura i vetllar perquè les coses se solucionin d'alguna manera és més fàcil i més racional.”

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

“Sí que és veritat que la política està molt masculinitzada pel que representa el grau de què és el poder. El poder no em refereixo a la submissió d'un per sota d'un altre, no vol dir que

quan tenim poder manem per sobre d'un col·lectiu sinó que tenim capacitat de poder decidir coses molt importants amb benefici d'aquest col·lectiu.

Dèieu que hi ha més homes que dones, és evident. Però per exemple Esquerra Republicana a les eleccions de Desembre ens vam presentar a les eleccions amb llista cremallera de manera que amb els resultats electorals els trenta-dos diputats del Parlament el cinquanta per cent eren dones i el cinquanta per cent homes. Per tant, amb els canvis que hi ha hagut com sabeu perquè la Dolors Bassa, la Carme Forcadell i la Marta Rovira van plegar ha provocat l'entrada d'homes i dones. Per tant estem ara una altra vegada en equilibri perquè també ha plegat algun company home.”

-Quantes dones hi ha en el teu equip de treball? Creus que és una xifra justa?

“En el meu cas tinc dos besants, com a regidora per tan política municipal i l'altre com a diputada al Parlament. En política municipal, som cinc regidors a l'ajuntament de Pineda i dels cinc regidors som tres dones, per tant som més dones i també a l'executiva comptem amb forces dones. Quan estic creant un equip per poder tirar endavant coses és imprescindible comptar amb dones, ja és una cosa que em surt i que crec que és una cosa que s'ha d'anar aplicant tant quan parlem de fer una comissió, un grup de treball o una llista. La llista electoral de Pineda de Mar des del 2015 és cremallera, és a dir que ens presentem home dona, home, dona. Ho vam fer a les passades eleccions i ho tornarem a fer a les properes.

A escala de diputada, si parlem de les diputades companyes com us he dit abans som gairebé la meitat d'homes i la meitat de dones. En quant el personal que treballa en el grup parlamentari, tant assessors com assessores i administratius la meitat són dones i l'altre home. Per tant, aquí a Esquerra Republicana, estem connectats en aquest tema.”

importància de la paritat. També ho ha fet en els càrrecs directius, directors i directores generals, secretaris i secretàries generals.... Per tant, això és voluntat. Voluntat de voler aplicar la igualtat en tots els nivells de la societat.”

-El teu partit t'ha posat fàcil arribar on ets pel fet de ser dona? Destacaries alguns moments claus al llarg de la teva trajectòria que t'hagin influït a arribar on ets actualment?

“En aquest cas, personalment que el partit m'ho posi o no fàcil considero que no ha sigut ni una cosa ni una altra. El fet que jo sigui diputada es deu al fet que jo prèviament he fet una feina en l'àmbit del territori, era presidenta comarcal del Maresme, treballava amb un equip de dones i homes ajudant a totes les seccions locals. La militància en el Maresme també ha cotat amb la seva complicitat per poder arribar a presentar-me a la llista per encapçalar aquesta llista del Maresme.

A escala de municipi també hi ha un munt d'homes i dones que han comptat amb mi. En el moment en què tu prens una decisió tan personal que consisteix a ser conscient de renunciar a coses per fer allò que t'omple com a dona, com a persona, doncs tires endavant. Per tant, les coses no són fàcils ni difícils, és tot alhora. Tot i que to va acompanyat de compromís i a vegades doncs de renúncies.”

-Creus que a partir del 2006, quan es va reformar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, s'ha respectat la paritat de sexes en quan la composició del Parlament?

"Ara es pot veure que no del tot, és a dir, a la mesa del Parlament en aquest moment de tots els membres només hi ha una dona que és en aquest cas l'Adriana Delgado perquè en els dos càrrecs que pertocaven a Esquerra Republicana, un va ser el president Roger Torrent, i l'altre l'Adriana Delgado, la resta de partits polítics de forces o grups parlamentaris cap va proposar cap altre dona. Malgrat que hi ha eines al Parlament que diuen que s'ha d'assolir la paritat plena en tots els òrgans, per tanta les comissions, a la mesa del Parlament... com que moltes vegades depèn dels diferents grups parlamentaris si no hi ha un acord explícit de posem-nos d'acord perquè sigui així, no passa. Si Esquerra Republicana compleix la paritat en els seus dos membres però la resta de grups parlamentaris no, doncs no funciona.

Nosaltres dir com a Esquerra Republicana que totes les comissions les hem vistes des d'una perspectiva d'igualtat, per tant, ens hem repartit el que són les presidències, portaveus dels grups i de les comissions. Ho hem fet amb criteri paritari i no tots els grups parlamentaris fan el mateix. Aleshores això fa que quedi descompensat."

-Penses que les polítiques de gènere han afavorit la presència de la dona en la política en els darrers anys?

"Hi ha eines, i les eines en el món de la política són els partits polítics. Parlant pel meu partit polític, sé que Esquerra Republicana en un moment donat doncs veu que ens hem d'adaptar al que representa la societat plural catalana i per tant el partit fa un pla d'igualtat on aquest marca diferents criteris els quals són fer les llistes cremallera, garantir la paritat en els òrgans del partit per tal de garantir la presència de dones.

A escala de societat és cert que costa i això ho veiem. Per exemple, en el món municipal veig moltíssim quan s'han de crear comissions de treball, quan les entitats del poble han de reformar les seves juntes, és a dir, hi ha molts elements en els quals no d'una manera natural sinó que hi ha d'haver sempre algú que recordi que s'han de seguir uns criteris perquè sinó no es fa.

És imprescindible dotant-se de lleis com la llei del 2015, d'igualtat d'efectiva d'homes i dones per poder posar sobre la taula aquests elements no només pel que fa als partits polítics sinó pel que fa a tots els àmbits de la societat; polítiques laborals que lluitin per la igualtat, estem vetllant per evitar el sostre de vidre en les empreses i per tant que malgrat que les aules universitàries estan plenes d'estudiants de carreres diverses, quan aquestes es tradueixen en l'àmbit laboral sempre trobem aquest sostre de vidre en el qual el nivell de les direccions d'aquestes empreses doncs majoritàriament són homes. Ens trobem que les dones han de renunciar a fets vitals o altres fets de la seva vida es troben en aquest doble camí on han de triar. Moltes empreses ja no posen sobre la taula aquesta opció de triar, és a dir, si ets dona, has de ser mare, se't pressuposa, i per tant se't pressuposa unes obligacions familiars i per tant ja no et donem ni l'opció que puguis optar a la direcció.

Hi ha molta feina a fer encara."

-Coneixes algun cas d'alguna dona, que pel fet de ser dona, no hagi pogut arribar a un alt càrrec polític o que pel fet de ser-ho hagi tingut moltes dificultats fins arribar-hi?

“No conec cap a la qual li hagin dit ets dona i no pots fer això però evidentment aquí hi ha les sotileses que us explicava, tot allò que se'ns pressuposa i per tant en aquells moments en els quan s'han de decidir coses, per exemple quan es fan llistes per cobrir llocs, depèn de qui faci aquelles llistes és normal que aquelles llistes siguin plenes de noms masculins, i això passa, per tant quan ens podem garantir que hi ha aquesta sensibilitat perquè també he de dir que a vegades no només és mirar des de la perspectiva de dona, no és necessàriament obligat ser dona per tenir aquesta visió, pot fer-ho tranquil·lament i perfectament un home. Podem tenir companys que es posin aquestes ulleres de gènere o d'igualtat i que diguin escolta'm necessitem una persona per cobrir una plaça de X i per tant anem a veure quines han anat a buscar dones persones vàlides poden fer-ho.

El que sí que és cert, i conec moltes dones que els hi ha tocat fer aquesta tasca de fer llistes electorals dels municipis, en concret, el Maresme, hem anat a buscar dones per fer llistes, dones que sabem que són bones, vàlides, capaces i que realment donen una imatge molt potent al perfil que volem els republicans, valors feministes. Les dones moltes vegades ens hem dit: “Jo no sabré”, “No puc”, “No tinc temps”, “D'on trec el temps”, “Tinc nens petits”, “Tinc els pares grans”, i tots aquests dubtes que se'ns generen com a dones quan el que tens al davant és un company home la resposta rotunda és un sí immediat.

Crec que hem de dedicar moltes hores a autoconvènce'ns que ho podem fer igual de bé o millor fins i tot que un company home.”

-Com creus tu que hauria d'actuar una dona per canviar el paper o la imatge que se li dóna en la política?

“Quan mirem dones referents de la política catalana i ens centrem en el partit polític del qual formen part, cada partit polític determina la imatge que volen donar. Hi ha partits polítics que basats en un concepte de màrqueting sembla que el que volen projectar és un model: dona jove, dona triomfadora, dona atractiva o si ho és millor, dona amb un perfil i a més a més agressiva. Quan el que estem projectant és que una dona quan és bona o quan se li diu que és bona perquè una part del seu discurs és agressiu, això és negatiu, això és dolent. `Perquè moltes vegades el que passa és que quan la dona té aquest posicionament polític agressiu, és perquè simplement el que està fent és fer-se un lloc en aquest món d'homes. Vol dir que s'ha d'esforçar per ser més bona que el seu company, ha de cridar més, ha de tenir una actitud més agressiva i ha de parlar amb un to més autoritari. I això és un error, perquè la manera de fer política femenina el que ha de posar precisament sobre la taula són els valors femenins. Els valors femenins són tenir capacitat de mediació, d'analitzar, d'empatia. Tenim aquest punt de veure quan una persona davant nostre està patint o quan no s'ho està passant bé. O fins i tot de quan nosaltres mateixes no controlem la situació. Tots aquests elements són els que hem de posar sobre la taula. Som dones i tenim una manera diferent de fer les coses. Segurament si la nostra manera de fer la poguéssim expressar amb totes les seves característiques ens en sortiríem molt més de certs debats polítics enfrontats en els quals no hi ha sortida. “

-Com porta la teva família que et dediquis a la política? Alguna vegada heu rebut algun comentari masclista relacionat amb la teva feina?

"La família ho porta bé. Són elements que els tenim sempre molt en compte. És a dir, quan et proposen encapçalar una llista ho parles a casa, ho poses sobre la taula, dius: "Escolta que faig?" "Sí, no?". Per tant ja ho comparteixes des del minut zero. Compartir totes aquestes experiències, perquè al final, dedicar-te a la política és durant un tram de la teva vida, quan aquest tram de la teva vida a més a més implica que hi ha gent que està al càrrec teu com és per exemple en el meu cas una nena de tres anys en el seu moment i estava embarassada del meu segon. En aquell moment saps que aquell temps que tu no podràs estar a casa necessitaràs la teva parella, deixaràs d'estar tantes hores amb un bebè de cinc mesos, perquè estaràs una, dues o tres tardes a l'Ajuntament. I per tant, saps que has de prescindir d'hores.

Quan els nens són petits sí que tinc anècdotes d'anar pel poble i la meva filla agafar-me dels pantalons o la faldilla i dir-me: "Marxem!" quan un veí t'està parlant. O de dir-te: "Mama et preocupes més de les coses del poble que de la teva filla". Frases d'aquelles de xantatge emocional que vist des de la perspectiva és normal, perquè el que vol un fill o una filla és tenir a la mama o el papa tantes hores com sigui necessàries.

Ara que els meus fills ja són adolescents ho veuen d'una altra manera, per tant no estan enfrontats, perquè durant aquests anys malgrat haver hagut de renunciar a moltes hores amb els meus fills perquè he optat per qualitat i no per quantitat. Al final jo crec que no és el terme de compensar, perquè quan intentes compensar d'una manera forçosa al final acaba anant malament. Però de totes maneres posar sobre la taula que la mama no està tantes hores perquè fa una cosa, podria haver estat amb una fàbrica treballant dotze hores diàries i hagués passat el mateix. Per tant també crec que és molt important que tinguem molt clar i relativitzar molt la política, és a dir quan una reunió es pot fer en una hora, jo la faig en una hora no en dues, perquè si puc estar una hora, l'altre la dedicaré a fer coses tant o més importants que aquella reunió com pot ser: estar amb els meus fills, anar a comprar, rentar els plats, passejar el gos o és igual. Però com contínuament tenim aquestes coses al cap això ho fem i per tant crec que és un element molt important i que el tenim sempre molt present. Sempre fem allò que valorem molt i molt abans de posant-se."

-Has viscut alguna anècdota rellevant relacionada amb la discriminació que pateixen les dones al món de la política?

"Les crítiques en tot cas les he pres més cap a la banda familiar. Per exemple la meva filla que té divuit anys i el meu fill té quinze em diuen: "Bé, seràs alcaldessa ja d'una vegada no? Perquè t'has presentat tantes vegades..." La pressió que em posen ells de dir sigues ja alcaldessa.

Respecte a la pregunta, moltes vegades a xarrades o quan ens hem trobat amb dones sempre explico la mateixa anècdota, i és una cosa que em va marcar molt al principi. Però gràcies a la reacció que vaig tenir he evitat altres. L'any 2003 quan vaig sortir de regidora de l'ajuntament de Pineda de Mar, el meu grup municipal només vam treure un regidor i vaig ser jo, per tant, era la portaveu del grup. A la primera reunió de la junta de l'ajuntament, estàvem al despatx de l'alcalde i en aquella taula rodona estaven tots homes i jo l'única portaveu dona. En un moment donat quan jo vaig fer un comentari, penseu que jo tenia trenta anys, era nova i no tenia cap mena d'experiència per tant els meus nervis eren

considerables, quan vaig fer una petita intervenció l'alcalde em va dir: "Home nena!". Clar quan em va dir això vaig pensar en una fracció de segon que si no li deia alguna cosa, sempre em diria així, aleshores el que vaig fer va ser dir-li: "Escolta Joan, ets l'alcalde per tant amb tots els respectes, no em tornis a dir nena. Aquí en aquesta sala hi ha el Pep, en Joan, en Xavier...i la resta dels portaveus i en cap moment els hi has dit nen quan a mi la primera intervenció que faig em dius nena. Per tant, si us plau no m'ho tornis a dir. " Em va demanar perdó i mai més m'ho ha tornat a dir. És una anècdota en l'aspecte que si no marques una mica des de l'educació i el respecte, però el respecte que també et mereixes, doncs a vegades són gestos que no tenen importància però que molesten."

-Quina opinió et mereix l'auge del moviment feminista? Hi participes activament d'aquest moviment? Com?

"He tingut diferents períodes d'implicació. És cert que el moviment feminista de quan jo era adolescent a ara ha canviat. Sobretot en tema de consignes, en el missatge, abans el feminisme s'entenia més en un enfrontament directe cap a l'home. Abans si no eres feminista, eres masclista. Per tant hi havia un enfrontament.

Considero que el fet de ser militant d'Esquerra Republicana ja és una implicació cap al feminisme bàsicament perquè el que hem fet des de fa molts anys a través del partit és tenir clar que som un partit republicà i que per tant les bases del feminisme també traspuen d'aquesta voluntat de república i per tant d'igualtat d'homes i dones.

La meva implicació al feminisme és a través de la política. Sent regidora des de la política municipal i ara també des de la política parlamentària i ara també des del dia a dia.

Portar el feminisme al nostre dia a dia és el que diem aportar granets de sorra que acaben formant una muntanya. Això ens ha portat per exemple, l'any passat, 2017, a organitzar la manifestació feminista més gran de la història.

El feminisme no s'entendria sense un grup de dones molt potents amb unes orelles receptores de què les coses han de canviar."

Alícia Romero

Càrrec laboral: Diputada

Partit Polític: PSC

-Des de jove t'ha apassionat la política? En quin moment de la teva vida vas saber que t'apassionava tot aquest món? Com t'hi vas endinsar?

“Crec que no te n'adones en algun moment determinat de que t'agrada la política. De fet a mi el que m'havia passat, com a molta altre gent que porta molt de temps dedicant-se a aquest món, és que hem sigut delegades de classe, sempre ens ha agradat defensar els interessos col·lectius de la teva classe o del teu equip si fas algun esport. Sí que es veritat que des de petita he tingut aquesta voluntat i aquestes ganes de defensar els interessos d'un col·lectiu determinat, amb això que quan vaig tenir 17 anys que devia esta fent 1r de Batxillerat, vaig pensar en provar d'anar a alguna organització juvenil política per veure que es feia allà i també per poder fer debats. Gràcies a això, va ser la primera vegada que vaig conèixer una organització política juvenil i allà vaig entrar i d'alguna manera també vaig iniciar el meu recorregut polític i vaig començar a viure d'una manera intensa la política. Segurament si hagués anat a un partit polític on hi ha gent més gran no m'hagués atret tant però al haver-hi gent de la meva edat era més interessant i m'hi vaig acabar sentint molt acollida i a partir d'aleshores vaig començar la meva trajectòria.”

- Quants anys portes dedicant temps a la política?

“Dedicant temps a la política, des de els 17 anys que ja hi dedicava unes quantes hores ben bé. Des de aquella època va ser quan vaig començar a dedicar una part de la meva vida la qual hi he dedicat temps de moltes formes diferents.”

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

“Evidentment, no només en l'àmbit polític, hi ha discriminació de gènere a la societat en general i en la política també perquè està molt masculinitzada. Si ens hi fixem, els grans càrrecs de responsabilitat polítics, la majoria són homes, sí que es veritat que hi comencen a haver-hi dones, però majoritàriament són homes. Això té a veure amb molts motius, el primer, perquè la cultura està molt masculinitzada perquè bàsicament l'han fet els homes, es a dir, les dones molt sovint quan han d'assumir un càrrec de responsabilitat acabem prioritizant altres coses com la família o el ser mares, amb això acaben fent un pas endarrere. En canvi l'home, es capaç d'anar més endavant i de sentir que ell té capacitat de fer aquell càrrec de responsabilitat i d'afrontar-lo en positiu, cosa que les dones som molt més prudents. Sempre que se'ns planteja algun repte professional, dubtem més i no sempre

creiem que estiguem convençudes de puguem fer-li front. Això passa en general. Si vas a una universitat o a un centre educatiu a fer classe sempre pregunten els nois, a les noies els hi costa una mica més preguntar, perquè hi ha una mica més d'aquell sentiment de voler fer una bona pregunta cosa que als nois els hi dóna igual i no tenen tanta vergonya. Nosaltres tenim més sentit de responsabilitat i això fa que en un moment determinat de la política no acabem de fer el pas i ells sí. També és veritat que a la política hi ha un element afegit que és el temps, la política és una dedicació molt intensa en quant a temps, ara, jo hi estic bastant en contra però, és vint-i-quatre hores al dia, set dies a la setmana, i es fa bastant impossible que puguis compaginar-ho amb segons què, si arribes o vols arribar més amunt és amb bastant sacrifici i al final només ho vivim una vegada a la vida i també acabes prioritzant. En aquest sentit, les dones acabem prioritzant la família o altres coses i llavors fan el pas endarrere.“

-Creus que la societat catalana facilita la participació de la dona a la política?

“No especialment ni la catalana ni la espanyola, crec que no es facilita prou. Quan hi va haver el govern de Zapatero, van aparèixer unes mesures d'ajuda, és a dir, quan s'estableixen que les llistes han de ser paritàries, almenys amb un seixanta-quaranta, això obliga als partits polítics a posar dones a les llistes. Dones competents n'hi han moltes, es qüestió de trobar-les i posar-les a la llista, perquè si tu agafes una llista electoral hi mires tots els homes que hi ha allà, segur que no tots són competents i això lliga amb el fet de què si es posen dones que no són del tot competents en llistes, tampoc ha de passar res.“

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

“Clarament és una tradició masculina, i de fet si mirem no només trenta o quaranta anys endarrere i mirem cent o dos-cents, només hi havien homes a la política. Les dones hi són poc, i en llocs de responsabilitat hi són molt poc i quan hi arriben les crítiques són brutals. Us posaré un exemple, no és del meu partit però me l'estimo moltíssim que és la Inés Arrimadas. La Inés és una persona que va començar de diputada fa molt poc temps i de cop i volta es va veure candidata de C's a Catalunya i va guanyar unes eleccions. Els comentaris que es fan sobre la Inés Arrimadas, a part de ser una persona competent, seria, aplicada, formada... és guapa, és tremenda. Jo no he escoltat mai a un diputat o a un polític que és bo, que se li digui que és guapo. Aquesta falta de cultura de tenir dones a la política en alts càrrecs o en altres llocs és molt evident en els comentaris masclistes que es fan.“

-Quantes dones hi ha en el teu equip de treball? Creus que és una xifra justa?

“El grup socialista al Parlament som disset, i som nou i vuit perquè al ser imparells... Per tant som molt igualitaris, ja que les nostres llistes són molt igualitàries i són paritàries. Nosaltres en això estem contents ja que el PSC es va comprometre a fer llistes paritàries.”

-El teu partit t'ha posat fàcil arribar on ets pel fet de ser dona? Destacaries alguns moments claus al llarg de la teva trajectòria que t'hagin influït a arribar on ets actualment, ja sigui com a polític o personalment.

“No crec que pel fet de ser dona m'hagi facilitat o no arribar-hi. No és fàcil la política. Si ets una persona treballadora i competent, acabes estant ja que es fa més fàcil i es necessita gent treballadora i competent per fer les feines. No m'ha sigut fàcil arribar fins on soc perquè com a totes les feines, no tothom t'ajuda i molta gent et dificulta la feina.”

-Creus que a partir del 2006, quan es va reformar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, s'ha respectat la paritat de sexes en quan la composició del Parlament de Catalunya?

“Ha millorat però no s'ha respectat la paritat perquè no tenim cinquanta-cinquanta, és a dir no tenim la meitat de dones que homes. Encara estem al voltant del quaranta per cent de dones i el seixanta per cent d'homes. No es respecte i a més com deia la mesa del parlament que és la que d'alguna manera ens dirigeix les sessions tampoc és paritària en aquests moments, hi va haver molta crítica perquè només hi ha una dona, deien: “dels set una, com pot ser!” Tornem al debat de sempre. Ha anat millorant evidentment amb el pas dels anys però no tenim la paritat que seria necessària.

Després per exemple també hi han les comissions, qui les presideix estaria bé que fos home-dona-home-dona, però no tots els partits fan l'esforç de posar gent i de dir: “Escolta ja hi ha un home, doncs posem una dona”. Llavors et trobes moltes comissions presidides per homes i no per dones. Són aquestes coses que s'han de revisar també perquè sinó fem les llistes més paritàries perquè ho diu la llei però després en tot lo altre trobem les escletxes per no cercar aquesta igualtat.”

-Penses que les polítiques de gènere han afavorit la presència de la dona en la política en els darrers anys?

“Evidentment, sinó hi hagués hagut una llei d'igualtat que obliga a fer les llistes paritàries, no n'hi haurien de dones o n'hi haurien molt poques. Està clar que si hi han més dones en política és perquè la llei ens ha obligat, sinó hi haurien menys dones perquè els homes tenen més temps ja que els patrons els acabem repetint i les dones ens acabem dedicant a la família i això fa que els homes tinguin més temps i és puguin acabar dedicant a la política. Al final, qui acaba insistint més, és qui s'acaba emportant en gat a l'aigua.”

-Coneixes algun cas d'alguna dona que pel fet de ser dona no hagi pogut arribar a un alt càrrec polític o que hagi tingut moltes dificultats fins arribar-hi?

“No crec que pel fet de ser dona no hagi arribat, és a dir, ets dona i per tant no arribes... doncs no, tens moltes dificultats i sacrificis a les dones se'ls hi demanen molts. Les dones som molt sensates i posem bastant de sentit comú a les coses i sempre pensem en el bé comú. Les que ens posem moltes vegades les limitacions, som les dones mateixes perquè arriba un punt en el que diem: “Sí ara a mi em proposen ser..., ho seré?” molt sovint això fa que hi hagin moltes renúncies i moltes vegades per voluntat pròpia, no perquè ningú li imposi, ja que es paren a pensar que s'hi hauran de dedicar durant molts anys de manera molt intensa i s'acaben decantant per altres coses.”

-Com creus tu que hauria d'actuar una dona per canviar el paper o la imatge que se li dóna en la política?

“Jo crec que no hauria ni d'actuar ni de canviar. Lo que crec que hauria de passar, és que les dones fóssim autèntiques, és a dir no ens traïssim a nosaltres mateixes, les dones som dones, escolta'm, que si et ve de gust posar-te un vestit, te'l poses, i si et ve de gust pintar-te els llavis, doncs te'ls pintes i punto. I al final no t'han de valorar pel vestit o pel pintallavis que portes, s'han de valorar doncs pel teu debat, pel teu discurs pels teus arguments, les teves propostes, no per el que portes i massa sovint se'ns acaba un valorant per aquestes coses. Va haver-hi un debat de política general al parlament, fa un any o dos, que hi havia un diari que va fer un discurs del caps de llista i recordo que en el cas de la Inés Arrimades, va ser un discurs sobre el seu vestit i sobre la seva roba. I dius, escolti una cosa, si vostè ha valorat a tots els líders polítics el seu discurs, perquè a la Inés Arrimades li valora el vestit?. Es que això no pot ser. Això és un masclisme absolut. Llavors s'ha de canviar la Inés Arrimades el vestit i anar tot el dia amb pantalons i jaqueta?. No. Ha d'anar com li doni la gana, només faltaria. Perquè escolta, ara només faltaria que les dones haguessin d'anar com els homes per ser més dones. Escolta'm és que jo no vull ser com un home, vull ser una dona i vull que la meua participació sigui femenina, des de el meu punt de vista femení i des de la meua personalitat, no copiant.”

-Com porta la teua família que et dediquis a la política? Alguna vegada heu rebut algun comentari masclista relacionat amb la teua feina?

“A veure, la meua parella no ho porta massa be, perquè no s'hi dedica i això que em dediqui jo, no li acaba d'agradar, ho respecta però no li acaba d'agradar. A més és veritat que estem vivint uns temps molt convulsos darrerament i bé la veritat es que preferiria que em dediques a una altra cosa. No es fàcil. Tenim uns horaris molt estranys. No son horaris

típics d'una empresa. Tens coses als vespres, els caps de setmana. Impedeix la vida familiar. I costa d'entendre, que les dones ens hi podem dedicar.

Comentaris masclistes no en rebo i si en rebés passaria bastant. Des de dintre com us he comentat si. I comentaris segur que hi han . del tipus com haurà arriba on es, algun favor haurà de pagar. En general es pensa malament si la dona arriba a algun càrrec de responsabilitat. És bastant habitual.”

Elena Martín

Càrrec laboral: regidora de l'Ajuntament de Premià de Mar

Partit Polític: ICV-EUiA

-Des de jove t'ha apassionat la política? En quin moment de la teva vida vas saber que t'apassionava tot aquest món? Com t'hi vas endinsar?

"Més que la política, m'ha interessat lo social i tot el que té a veure amb la convivència. Suposo que aquestes dues coses han fet que dediqui una part del meu temps a la política."

- Quants anys portes dedicant temps a la política?

"A la política com a tal, uns sis anys. Sí que és veritat a lo social, podríem dir que des de sempre, als setze, disset anys, vaig començar a estar en contacte amb entitats, ONGs, coses d'aquest tipus."

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

"Hi ha discriminació de gènere en tots els àmbits, i en el polític, més que discriminació de gènere en si és, que és un àmbit molt patriarcal i llavors ens ho posa molt difícil a les dones. l'estructura de la política ens fa difícil a les dones adaptar-nos-hi."

-Creus que la societat catalana facilita la participació de la dona a la política?

"No, tot i que no sé si hi ha alguna societat que faciliti la participació de la dona a la política però no crec que la catalana sigui especialment facilitadora d'això."

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

"Es evident que sí, que és de tradició masculina, té unes estructures i unes formes de relacionar-se i de treballar que a les dones se'ns fa especialment difícil."

-Quantes dones hi ha en el teu equip de treball? Creus que és una xifra justa?

"En general, treballem amb bastanta paritat i hi ha bastanta implicació de les dones, almenys aquí a Premià, què és on treballo jo."

-El teu partit t'ha posat fàcil arribar on ets pel fet de ser dona? Destacaries alguns moments claus al llarg de la teva trajectòria que t'hagin influït a arribar on ets actualment, ja sigui com a polític o personalment.

"En quant a partit si, no he trobat cap dificultat per ser cap de llista, sinó més aviat el contrari, ja que el fet de ser dona ha fet que es valori la possibilitat de que les dones participem més i que agafem papers més rellevants que sovint ens costa, i el partit ho ha motivat. La meva implicació política, en quant a afiliar-me a un partit, té a veure amb el 15M i tota la legitimació de la política. Arriba un moment, que crec que t'has de mullar personalment per a poder canviar les coses i que pots fer-ne un bon espai."

Maria Freixanet

Càrrec laboral: *senadora al Senat espanyol*

Partit Polític: En Comú Podem

-Creus que a partir del 2006, quan es va reformar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, s'ha respectat la paritat de sexes en quan la composició del Parlament de Catalunya?

"Això que hi hagin reformes, no vol dir que les maneres deixin de ser menys patriarcals i més feministes. S'ha facilitat potser, que hi hagin més dones però no s'ha canviat res de l'estructura que faci que les formes transformin realment el que hi ha."

-Penses que les polítiques de gènere han afavorit la presència de la dona en la política en els darrers anys?

"S'han fet polítiques de gènere molt insuficients i sí que una mica han ajudat també, a prendre consciència de la nostra necessitat de modificar les coses i que les dones tinguem aquest paper més significatiu a la societat. Encara estan molt lluny de que la presència de les dones sigui realment paritària o fins i tot majoritària."

-Coneixes algun cas d'alguna dona que pel fet de ser dona no hagi pogut arribar a un alt càrrec polític o que hagi tingut moltes dificultats fins arribar-hi?

"Més que pel fet de ser dona li hagin dificultat o li hagin posat traves, una dona per arribar a un paper rellevant en política, molts cops has de tenir rols molt competitiu. Les dones tot i estar en un càrrec rellevant, treballaríem més cooperativament, amb més diàleg, amb formes més amables, i això tira cap endarrere quan no apareix. Un punt clau és, com està muntada l'estructura, ja que una dona molts cops degut a la estructura que hi ha dins la política, prioritza abans la família i això dificulta la seva activitat dins d'aquest àmbit."

-Com creus tu que hauria d'actuar una dona per canviar el paper o la imatge que se li dóna en la política?

"Hem de reivindicar no només que hi hagin més dones i que se'ns vegi més, sinó tenir unes altres formes, com ara unes de més cooperatives, menys agressivitat ja que són rols majoritàriament molt masculins i que no només faria que hi haguessin més dones sinó que crec que tota la societat ho necessita."

-Com porta la teva família que et dediquis a la política? Alguna vegada heu rebut algun comentari masclista relacionat amb la teva feina?

"A la meua família tots han tingut implicació política, i em donen molt de suport ja que sinó, no ho podria fer. Tant la meua parella com els meus pares em recolzen perquè segueixi fent el que faig. Comentaris masclistes, més que comentaris directament, sí que a vegades et trobes que no et prenen igual de seriosament una proposta que fa una dona a una proposta que fa un home."

- Has viscut alguna anècdota rellevant relacionada amb la discriminació que pateixen les dones al món de la política?

"No us sabia dir. A banda d'algun comentari molt de l'estil, que en una reunió de portaveus de partits polítics et tractin de "nena, estàs molt nerviosa", coses d'aquest estil, que amb homes no acostumen a parlar així, amb aquest tipus de coses sí que m'he trobat."

-Quina opinió et mereix l'auge del moviment feminista? Hi participes activament d'aquest moviment? Com?

“Aquest moviment, penso que és súper important, no només per el que significa en quant a la consciència de les dones sinó perquè socialment, és un dels canvis més necessari. Per mi, tant el feminisme és una fita realment necessària i crec que és el que realment ens pot fer que visquem en un món una mica millor. participar, participo en l'àmbit municipal tant com puc i en associacions també.”

Blanca Arbell

Càrrec laboral: Alcaldessa de Canet de Mar

Partit polític: Esquerra Republicana

-Des de jove t'ha apassionat la política? En quin moment de la teva vida vas saber que t'apassionava tot aquest món? Com t'hi vas endinsar?

"Des de jove doncs sí, però ve de tradició familiar, la meva família havia sigut perseguida havien estat a la presó i havien estat en camps de concentració els meus avis i aleshores a casa es vivia una miqueta la situació social en cada moment i des de petita ja en sentia parlar. La meva mare va ser una persona que va estar educada en l'època de la república on hi havia un ensenyament molt més lliure on intentaven que els nens mitjançant la pràctica anessin adquirint criteri propi, no es deixessin arrossegar, era el sistema Montessori d'educació i la meva mare va tenir el privilegi de poder tenir unes mestres que havien estudiat directament amb aquest sistema Montessori i aleshores quan va venir la dictadura en aquell moment doncs la meva mare ja tenia les bases d'haver estudiat amb el sistema Montessori i tenir un criteri. Els seus pares que són els que havien patit tota la guerra, els hi costava molt explicar aquestes coses perquè era com un sentiment que volien amagar, que volien oblidar però la meva mare va insistir molt i aquestes xerrades nosaltres de petits les sentíem a casa. A l'època de l'adolescència que ets més inquiet, més tafaer i que vols saber coses era el moment de la llibertat, amnistia i estatut d'autonomia i en aquell moment també vaig tenir algun professor que ens explicava molt bé la història i realitat de Catalunya, no el que deia els llibres, un d'aquests professors va ser en Carles Mora i arran d'això em vaig interessar molt més de què estava passant socialment.

Les dones tenim doncs el rellotge biològic que ens marca prioritats i en aquell moment vaig casar, vaig tenir fills i vaig deixar aparcats una miqueta tot el moviment social perquè començava una altra etapa a la meva vida però en el moment en què els meus fills van ser adolescent, ja eren independents, ja tenia la meva empresa endavant i tot estava una mica estabilitzat va ser el moment que ressorgia dins d'Esquerra Republicana en Carod Rovira que reivindicava la independència de Catalunya i cada cop érem més. No érem uns quants eixelebrats que demanàvem coses impossibles sinó que era una realitat que ens podia ajudar a millorar si teníem una república la nostra societat, la societat catalana. Era una realitat que ens podia ajudar a millorar si teníem una República a millorar la societat catalana.

Per tant, des de petita vaig tenir aquest neguit en algunes èpoques de la meva vida el vaig aturar però a la que vaig poder cap al 2006-07 em vaig tornar a implicar-me en política, implicar-me era senzillament ajudar els meus amics que estaven a dins d'un partit, jo no militava perquè creia que en aquell moment no podia abocar-hi tota la responsabilitat que comportava militar en un partit, però sí que els anava ajudant en coses puntuals que em demanaven fins que va arribar un moment que de tant ajudar i ajudar vaig veure que el compromís havia de ser ferm i vaig començar a militar dins d'Esquerra Republicana.

En aquell moment la meva vida personal estava més lliure i vaig poder agafar més responsabilitats, em van demanar que anés a llistes, vaig anar a llistes (5a o 6a) en aquell moment a les llistes d'Esquerra si en treies una ja, era tot un èxit, per tant ajudant al partit creia en la ideologia, vaig anar coneixent a tota la gent primer de Canet, després de la comarca, després de la nació i vaig veure que era el partit que realment defensava els meus ideals i que hi havia gent molt noble, molt neta i que realment treballava per una societat millor, no per una cadira, no per tenir un lloc o un modus vivendi. Em vaig sentir molt

acollida, molt identificada amb ells i em vaig dir si aquesta gent està lluitant a primera fila, doncs som-hi, posem-nos-hi, i em vaig posar a primera fila.

A partir d'aquí ha anat passant moltes coses políticament fins a arribar a ser alcaldessa de Canet i Diputada a la Diputació de Barcelona."

-Quan anys portes dedicant temps a la política?

"Militant, uns deu anys."

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

"Sí, encara hi és. És un problema social, ja no només en l'àmbit polític, perquè com ja us he explicat abans les dones tenim unes prioritats diferents dels homes. A la política li estem donant la volta, totes les reunions eren a la nit, la gent que treballem no tenim un altre moment per poder-nos dedicar a la política, o ets molt ric i tens tot el dia i no cal que treballis i et pots dedicar a la política, o ha de ser a les nits. A les nits discrimina les dones, perquè la meua prioritat com la de moltes dones genèticament prioritzem el que és la família, per tant no se'ns facilitava poder influir o assistir a trobades, reunions i coses relacionades amb la política. Per tant, sí que hi ha una discriminació. En aquest moment estem intentant donar la volta, les dones i els homes ara ja si tens una criatura, tant pot agafar la baixa de maternitat la mare, com el pare. Les reunions cada cop o la política, es professionalitza més i tu pots fer les reunions al matí o a hores que no siguin intempestives de la nit. Per tant anem fent camí però tot i això encara ens falta molt per recórrer."

-Creus que la societat catalana facilita la participació de la dona a la política?

"La societat en general, la catalana potser estem fent un pas més que altres societats. Nosaltres ens hem posat per llei, les llistes cremallera, facilitem fer reunions amb dones, adaptant-se els que estem treballant professionalment ens intentem adaptar, els que encara no hi estan treballant professionalment adaptant-se als seus horaris, fer perdre la por, les que hem arribat a algun nivell dir: "ei estàvem tan acollonides com vosaltres esteu ara", però som dones i som valentes i podem fer dues coses alhora i per tant endavant. Tots els impediments que trobis intentem solucionar-los."

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

"Sí que és masculina, la segona queda resposta. Precisament perquè els homes no tenien biològicament la necessitat d'estar amb la família i les dones tenien interioritzat que era la nostra feina i vulguis o no les mateixes dones entràvem en un caragol que no ens deixava sortir d'aquí. Per tant, jo estimo el meu home, me l'estimo molt, però si haig d'anar a una reunió a la nit, ell s'ha de quedar amb les criatures. Si ho entén perfecte, i si no ho entén, no és l'home que jo m'estimo, perquè l'home que jo m'estimo m'ha d'estimar a mi també. Són coses molt profundes d'arribar a auto preguntar-se una persona i més una dona.

Però cada cop ens en trobem més que amb l'ajuda de les que ens han obert camí i nosaltres hem pogut arribar, estem fent pas a totes les altres."

-Quantes dones hi ha en el teu equip de treball? Creus que és una xifra justa?

"Nosaltres si, per sort si, i el fet de ser cap de llista o presidenta de la comarca ens dóna facilitat per poder empatitzar amb altres dones i el que hem fet a Canet, primer a Canet al ser jo la Presidenta d'Esquerra i després la cap de llista és apropar moltes dones i a la Comarca vam fer el mateix, quan em van demanar que fos presidenta de la comarca,

vam aconseguir doncs que s'impliquessin moltes més dones i és un cas especial Canet i el Maresme perquè hem aconseguit doncs que hi hagi més dones que en la resta de territori. Com s'aconsegueix. Totalment trencant esquemes, senzillament un grup de "Whatsapp" de dones, siguin d'esquerra, siguin militants o no siguin militants, explicar el que estem fent, i que elles vegin el que es pot fer, i que no passa res, que ens trobem amb els mateixos problemes que elles, i que hem de trobar solucions imaginatives i per què hem de fer sempre el mateix, ei ostres sempre s'ha fet així, fer-ho d'una altra manera, prova i error, prova i error al final encertes com fer les coses, com compaginar totes les coses, com solucionar les coses. Nosaltres tenim moltes ganes, en el nostre equip de govern som tres dones del meu partit, una d'un altre i dues més, som set dones de deu. Res a veure amb la resta. I a la comarca, us podríem dir que igual. Costa molt fer llistes cremallera, costa moltíssim, perquè sí que ens impliquem les dones al principi però és clar el fet d'agafar un grau més d'implicació en llocs de dalt de la llista si jo soc la u va perfecte, perquè el dos ha de ser home, i el tres que ja no fa tanta por una altra dona, el quatre un home, el cinc una altra dona, ja va més bé, bé és igual la situació hem d'entomar-la i buscar dones de sota les pedres, i treure la por i espavilar-se i endavant i amb la teva manera de fer, no amb la dels homes."

-El teu partit t'ha posat fàcil arribar on ets pel fet de ser dona? Destacaries alguns moments claus al llarg de la teva trajectòria que t'hagin influït a arribar on ets actualment, ja sigui com a política o personalment?

"El meu partit m'ha facilitat a escala general sí, però com a tot arreu hi ha tics masculistes, que he hagut de superar al llarg de la meua vida política en aquests 10 anys però sempre m'he sentit molt recolzada, sobretot per les dones del partit les que estan per sobre meu, per tant jo em sento recolzada, ara, que he tingut impediments sí, seria fals dir que no, que tot són flors i violes clar que n'he tingut però els hem superat i aquí estic. Va relacionat amb la meua infantesa, amb la situació de la meua família, amb la meua educació, amb l'educació de la meua mare, tot això és un cultiu que fa que estigui aquí, la societat, el moment, el procés, tot, tot una miqueta, també la manera de ser, també ajuda si ara ho has viscut en primera persona, ja no tens por i la meua mare encara té una mica de por, no tanta perquè quan els hi vaig dir que em presento de cap de llista a casa hi va haver ai mare meua, ja saps on et poses nena perquè ells això ja ho havien patit però dic mare que estem en el rovell de la democràcia, estem a Europa, encara que no ho sembli, amb els presoners que tenim polítics i exiliats i exiliades però no ha de passar res, al contrari, em donen suport i endavant."

-Creus que a partir del 2006, quan es va reformar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, s'ha respectat la paritat de sexes en quan la composició del Parlament?

"No, però és que és una feina molt feixuga. Totes les reunions que es fan per apoderar a la dona o d'explicar la situació de la dona estan adreçades a les dones, d'acord ja ho sabem, adreceu-les als homes que són els que tenen el desconeixement de què ens passa a les dones. Hi ha coses que encara s'han d'anar perfeccionant i hem d'anar-hi treballant molt perquè costa, costa molt, però per sort cada cop les noves generacions que aneu venint els homes estan més conscienciats perquè ja venen també d'una educació no masculista com la que vam rebre nosaltres per tant hi ha d'haver un sector d'homes que ens ajudaran a partir d'ara i en això confiem."

-Penses que les polítiques de gènere han afavorit la presència de la dona en la política en els darrers anys?

"Sí clar, ha sigut molt necessari. No m'agraden les polítiques de gènere però són necessàries, són totalment necessàries. Jo estic d'acord si una persona val, d'acord, sigui home o dona, però és que encara no hem arribat a aquest punt i hi ha el sostre de llibre però no només amb la política, amb l'empresa, a tots nivells. Penseu que jo vaig agafar l'empresa del meu pare que es va morir amb 52 anys i jo en tenia vint-i-pico tots els treballadors del meu pare em doblaven l'edat, podien ser els meus pares o els meus avis, i posar-me davant d'aquesta gent em va costar bastant, per tant vaig haver de fer un exercici d'esforç i dir escolta no, que estic aquí, soc dona, soc jove... Sort que en aquells moments vaig tenir també el suport de la meua família i vaig poder tirar endavant però vaig haver de reinventar l'empresa i tirar endavant amb els treballadors i amb tot però sí que són sostres que costen de trencar i amb la política molt més."

-Coneixes algun cas d'alguna dona, que pel fet de ser dona, no hagi pogut arribar a un alt càrrec polític o que pel fet de ser-ho hagi tingut moltes dificultats fins arribar-hi?

"Sí, clar que en coneixem i moltes dones el que passa és que les situacions són diferents en totes. Genèticament algunes han dit, prioritzo la família o prioritzo la meua feina. En d'altres perquè realment han trobat poc suport per poder travessar aquest sostre dins del seu entorn, sigui polític, sigui social, sigui de treball. Clar que en conec, per això hi som per demostrar que es pot trencar, que podem tirar endavant i que estem tan preparades com els homes i si dins d'un mateix examen una dona i un home treuen el mateix resultat doncs per això serveix la prioritització de la dona, la no discriminació positiva per l'únic que serveix per mi, no posar qualsevol dona que no pugui valer però dins de les mateixes condicions, prioritzar la dona."

-Com creus tu que hauria d'actuar una dona per canviar el paper o la imatge que se li dóna en la política?

"Això va amb cada un, va amb la seva personalitat, m'és igual la imatge que vulguin que jo tingui, jo tinc la meua imatge. Jo vagi pintada o no vagi pintada, vagi amb talons o vagi amb faldilles o no vagi amb faldilles, a mi m'és igual, vagi a la platja amb biquini o no hi vagi, a mi se m'ha de conèixer pel que soc jo, no vull canviar res i tampoc vull canviar les meves actituds, no vull semblar un home, no vull actuar com un home perquè per mi és empobrir-me perquè crec com a dona tinc moltes més eines per canviar la societat, per tan si el fet de poder seduir a una persona m'ajuda, seduir psicològicament, emocionalment a una persona benvinguda sigui aquesta eina que tinc que no té un home, però hi ha homes que també la tenen. És poder ser tu mateixa, com ets, a mi em diuen a vegades dius coses que no es poden dir, si les dic és que es poden dir, a qui no li agradi que no em voti, que no em segueixi, que es busqui a una altra persona que s'hi identifiqui més, que la voti i que la sedueixi. No per això haig de canviar, jo no em vull enquistar-me aquí, jo estic fent un servei a la societat, puntualment, a mi no em compensa ser alcaldessa, jo estic més tranquil·la a casa meua, jo tinc un món prou complet i prou ric per estar amb els meus i amb les meves coses que m'agraden. La política és una de les coses que m'agrada i m'hi dedico una temporada de la meua vida, un parèntesi, però escolta, esgota moltíssim. I sé que no em vull enquistar aquí. Si m'han votat senyal que faig alguna cosa bé. Que em volen tornar a

votar, acabaré la feina que vaig dir que faria, me la deixen acabar, perfecte. Que no? Que passi un altre. Hi ha tantes dones i tants homes tan capaços com jo de tirar endavant el poble, de tirar endavant el país. Per tant, tranquil·litat, no passa res. Que tinc actituds de dona, sí; que tinc intuïcions que els homes no tenen, sí. Que em costa dir-los-hi no fem això que anem malament per aquí i que no que sempre s'ha fet així. Bé m'és igual, si em voleu, ho hem de fer així; si no em voleu, me'n vaig a casa, no passa res. Endavant els altres. Si he arribat aquí podent dir el què em sembla i sent jo com soc perquè no poden fer-ho les altres dones, ja està, no has d'agafar raons d'homes, no has de ser una Thatcher, és que si va amb la meua, a mi em tracten de dictadora i de prepotent i tot, però no, soc resolutiva, soc pràctica i els homes em tenen que soc dictadora i que soc Thatcher, doncs si tu em veus així, no hi puc fer res de la manera que tu em veus i jo no canviaré perquè tu em vegis d'una altra manera per tant estiguem segures de nosaltres, que és el que ens falta, la seguretat i l'apoderament. No hi ha res més."

-Com porta la teua família que et dediquis a la política? Alguna vegada heu rebut algun comentari masculista relacionat amb la teua feina?

"Sí, i al principi ho portaven pitjor que ara, ara ja s'han fet una mica de durícia, la pell forta i ja se suavitza més la cosa però al principi va ser bastant dur perquè els hi sabia greu per mi, patien per mi i ells saben que jo estic molt segura del que soc i del que faig, i la gent que m'estima ho sap per tant ja poden escriure el que vulguin per les parets, ja poden dir en el Facebook, és que ni els miro els "facebook", no vull entrar-hi, no, jo vaig a la meua. Si hagués d'estar pendent del que diuen de mi, o de la meua mare que és el que més em fa patir, o els meus fills, els meus fills ja saben qui soc i si senten alguna cosa desapareixen o senzillament no hi entren i ja està. Però sí que és dur, és dur per la família i és un gran sacrifici per tots."

-Has viscut alguna anècdota rellevant relacionada amb la discriminació que pateixen les dones al món de la política?

"Sí, i no una, moltes. Tampoc vull dir que sigui expressament però sí que inconscientment no tens agosament que tenen els homes amb dir qualsevol cosa, amb imposar-se quan estàs parlant amb un grup. A vegades m'he trobat vint homes i jo, i jo soc prudent o intento ser-ho. Soc molt més prudent en general del que ho són els homes. Aleshores a qui per a mi és una discriminació, en comptes de dir el que tu vols, pots aixecar la mà perquè no sigui un guirigall. Quan han acabat tots, per no posar-te al seu nivell penso en el que han dit tots tot i que costa esperar-se fins al final a poder parlar."

Ara ja soc una mica gran, tinc cinquanta-tres anys, però quan era més jove havia d'aguantar el típic comentari de: "Nena!" i jo pensava: "però què m'estàs dient". No ho sé quan portava l'empresa i que em diguessin: "Nena!" amb vint anys dius: "Mira que un senyor de cinquanta m'ho digués..." però és que en tinc cinquanta-tres ja, vull dir que ja les he passat de tots colors. Per més gran que siguis tu, que un senyor de seixanta, setanta anys et digui: "Nena", has de valorar quin senyor t'ho diu, en quin context t'ho diu i tu mateixa dir: "Aquí no puc passar-ho", perquè normalment ho passem. Però és clar, després d'haver-ho passat, que és el que ens passa a les dones, diem: "Ostres! Aquí li hauries d'haver dit això", "Aquest no li hauries d'haver permès allò altre"... Però això només es guanya amb l'experiència, no hi pots fer res. Amb l'apoderament i amb educació. Sí, he viscut situacions o com el fet de les fotos, jo no soc gaire alta i quan vaig a actes em poso talons, és una eina que tinc per dir soc més alta. O també a les fotos tothom donant cops de colze, "Jo no sé

donar cops de colze, si em volen a la foto que m'ho demanin. I si no m'hi volen, no m'hi poso, no m'interessa la foto" Però és clar, arriba un moment que dius: "Això m'ho he guanyat jo. Perquè no haig de sortir a la foto o no haig d'estar al lloc que em pertoca? Sí, que ho faig pels altres, jo que tinc aquest poder no l'exerceixo i no me'l crec, com puc apoderar les que venen darrere meu? Ho faré amb tota la delicadesa que puc, ho faré amb tota la mà esquerra que pugui, però reclamaré el meu lloc, sigui en reunions, en debats, en fotos, sigui en protocols, sigui on sigui. Però costa, costa moltíssim, almenys a mi em costa moltíssim. Això també va amb el caràcter de cadascú".

-Quina opinió et mereix l'auge del moviment feminista? Hi participes activament d'aquest moviment? Com?

"Activament vol dir si estic apuntada en un grup? Estic al grup de dones d'Esquerra i participo activament en tot el que puc, quan m'ho demanen i amb el meu exemple i sí des de sempre m'he sentit feminista i crec que és un moviment que crec que era necessari i continua essent necessari però no soc de les feministes que volen agafar rols masculins, la igualtat, només demano la igualtat i tant de bo no hi haguessin d'haver els moviments feministes, soc d'aquest parer però soc conscient que són necessaris, dins dels matisos de cada persona."

Carles Móra

Càrrec laboral: Exalcalde d'Arenys de Munt

Partit polític: Esquerra Republicana

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

"Sí, hi ha discriminació de gènere en molts indrets d'arreu del país; forma part del substrat cultural, acceptat conscient i inconscientment per la societat d'ençà molts anys. La discriminació dins l'àmbit polític està en regressió, però encara suporta un llast de dotzenes d'anys degut a la inculturització de la societat en aquest àmbit. Per exemple, en temps de la República, com actualment, hi va haver polítiques dones, malgrat que també hi havia força discriminació de la dona, que fins aleshores no havia pogut votar. Avui per avui, a Catalunya tenim alcaldesses i conselleres i parlamentàries amb una responsabilitat important."

-Creus que és important que les dones s'involucrin en la política? Si és així, creus que això influeix al tipus de polítiques que es volen aplicar?

"És molt important que les dones s'involucrin en política. Les dinàmiques d'ajuts socials, infantils, familiars, senils, culturals...les d'immigració, integració i solidaritat esdevenen importants."

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

"Sí, si es fa un estudi dels càrrecs polítics municipals i nacionals dels últims 40 anys, s'aprecia que la major part dels representants són homes. Si anem més enrere, encara és més exagerat. A la dona, com he dit abans, no se la deixava votar. I el franquisme va blindar el parlament i les institucions de les dones."

-Si ara haguessis de parlar amb una noia que es vol dedicar a la política i aspira a tenir un alt càrrec directiu què li diries?

"Que s'hi dediqués amb voluntat i esforç, que es proposés objectius lloables i necessaris: la regeneració del sistema actual, la justícia i igualtat social, la democràcia real sense cap privilegi per a ningú. Que lluités perquè la política no fos per "servir-se'n", sinó per "servir"; que la política no fos un bon negoci, sinó una feina de vocació que complís obligatòriament un codi deontològic i fes un jurament hipocràtic amb els electors."

Manuel Mas

Càrrec laboral: Exalcalde de Mataró i exdiputat al Congrés dels Diputats

Partit polític: PSC-PSOE

-Creus que actualment hi ha discriminació de gènere en l'àmbit polític?

“En els àmbits que jo conec em sembla que no. Crec que si hi ha dones que valen i volen està estesa la decisió d'incorporar-les en paritat amb els homes. A més em sembla que ja hi ha regulació –exterioritzada o interioritzada- en els àmbits orgànics (dels partits) i en els àmbits institucionals (dels càrrecs públics) perquè així sigui. Em sembla que aquest tema està molt assumit socialment.”

-Creus que és important que les dones s'involucrin en la política? Si és així, creus que això influeix al tipus de polítiques que es volen aplicar?

“Crec que és important que les dones –i els homes – s'involucrin a la política. La política és el govern de les comunitats i per això tots els seus components han d'estar interessats en ella i en participar-hi en la mesura dels seus coneixements i capacitats.

Quanta més gent participi –dones i homes- més representats estaran els seus interessos siguin els que siguin.”

-Creus que la política és una feina amb tradició masculina? Si és que no, com s'entén que a hores d'ara hi hagi pràcticament el doble d'homes que de dones?

“Evidentment, en les societats en que les dones estaven relegades a un paper secundari i/o submís qui es dedicava al govern de les comunitats en general eren els homes, com en aquelles comunitats en que les classes subalternes no tenien veu qui manava eren les classes poderoses. Si acceptem i potenciem que les dones estiguin en igualtat de condicions que els homes la relació d'homes i dones tendirà a equilibrar-se. El que ara encara hi hagi més homes que dones és fruit de la condició històrica de la dona en el món. No és pas cap “tradició històrica”, és fruit de la història.”

-Si ara haguessis de parlar amb una noia que es vol dedicar a la política i aspira a tenir un alt càrrec directiu què li diries?

“Que visqués intensament la realitat el món d'avui, especialment la seva diversitat. Que es preparés convenientment. Molta informació i molta formació. Constància i paciència, sense pressa. Que n'estigués ben convençuda. La política té molt mala imatge avui en dia (encara que no sé pas si l'ha tingut mai bona), però és absolutament necessària.”